

Liste over indkomne høringsvar med kommentarer

- Advokatrådet
- Asfaltindustrien
- Brancheforeningen for Biogas
- By & Havn
- CO-Industri
- Danmarks Naturfredningsforening (DN)
- Dansk Akvakultur
- Dansk Industri (DI)
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF)
- Danske Havne
- Danske Regioner
- Danske Råstoffer
- Den Danske Landinspektørforening
- Det Danske Center for Miljøvurdering (DCEA)
- DONG Energy
- Foreningen Bæredygtige Byer og Bygninger
- Foreningen af rådgivende Ingeniører (FRI)
- Friluftsrådet
- Gladsaxe Kommune
- HOFOR A/S
- Kommunernes Landsforening (KL)
- Landbrug & Fødevarer
- Lægemiddelindustri foreningen (Lif)
- Olie Gas Danmark (OGD)
- Vindmølleindustrien
- Århus Kommune
- Professor Helle Tegner Anker
- Gert Johansen

Miljøministeriet
Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF 33 96 97 98

DATO 7 oktober 2015
SAGSNR : 2015 - 3340
ID NR 368412

nst@nst.dk + hinel@nst.dk + bru@nst.dk

Høring - over udkast til forslag til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) mv.

Ved e-mail af 14. september 2015 har Naturstyrelsen anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte forslag.

Advokatrådet har følgende bemærkninger:

Advokatrådet byder en forenkling af regelsættet om VVM og miljøvurdering af planer og programmer velkommen.

Advokatrådet skal derfor også bemærke, at det er beklageligt, at det ikke med udkastet til lovforslaget, herefter benævnt "lovforslaget", har været muligt at samle reglerne om VVM for alle områder. Her tænkes på reglerne på Transport- og Bygningsministeriets område, der tænkes implementeret særkilt på sektorniveau og reglerne i lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.

Det fremgår af bemærkningerne (s. 78) til lovforslaget, at myndigheden i overensstemmelse med miljøvurderingsdirektivet skal fastsætte en passende frist for høring af offentligheden og berørte myndigheder over udkast til planer eller programmer og tilhørende miljørapporter.

Af lovforslagets § 32, stk. 2, fremgår det dog alene, at der skal fastsættes en passende frist for berørte myndigheders fremsættelse af bemærkninger.

Advokatrådet påpeger, at det således ikke fremgår af lovforslaget, at der skal fastsættes en frist for den høring, der skal foretages af offentligheden over et udkast til plan eller program samt tilhørende miljøvurdering.

Advokatrådet skal bemærke, at den individuelle fastsættelse af frister vil skabe usikkerhed for såvel borgere som begunstigede i forhold til de konkrete planer og programmer.

Det skal bemærkes, at spørgsmålet om, hvad en passende frist er for hvert enkelt plan og program, givetvis vil blive et klagetema i forbindelse med klagesager over gennemførte miljøvurderinger, hvor høringsfristen ikke følger af underliggende lovgivning som planen eller programmet er udarbejdet i henhold til.

Advokatrådet bemærker i denne sammenhæng, at reglerne i lovforslaget vedrørende høring af offentligheden over miljøkonsekvensrapporter (VVM-redegørelser) i overensstemmelse med VVM-direktivet opererer med en minimumsfrist på 4 uger.

Advokatrådet bemærker, at det for så vidt angår reglerne om VVM fremgår af lovforslagets § 49, at følgende afgørelsestyper kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet: afgørelser efter lovforslagets § 21 (screeningsafgørelser) for så vidt angår retlige spørgsmål, afgørelser efter lovforslagets § 25 (VVM-tilladelser) og afgørelser efter lovforslaget § 45 (tilsynsafgørelser).

Adgangen til at påklage en miljøkonsekvensrapport (VVM-redegørelse) fremgår således ikke af bestemmelsen i lovforslagets § 49.

Advokatrådet bemærker, at det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 49 (s. 167), at den gældende adgang til at klage over sådanne afgørelser opretholdes uændret, og bestemmelsen således viderefører planlovens § 58 for så vidt angår VVM.

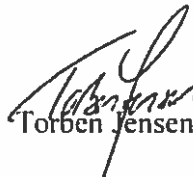
Miljøkonsekvensrapporter (VVM-redegørelser) kan efter gældende regler og praksis påklages særskilt for så vidt angår retlige spørgsmål til Natur- og Miljøklagenævnet.

Advokatrådet hæfter sig ved, at det også fremgår af de almindelige bemærkninger (s. 74) til lovforslaget, i forbindelse med afsnittet om "Bygherrens kompetente eksperter og VVM-myndighedens ekspertise", at Miljø- og Fødevareministeriet finder, at de eksisterende rammebetingelser (markedsbetingelser for rådgivning samt eventuel efterprøvelse af miljøkonsekvensrapporten og myndighedernes miljøvurdering ved Natur- og Miljøklagenævnet) for eksperternes rådgivningsydelse og myndighedernes erfaringsopbygning generelt set imødekommer de forventninger, som direktivet afspejler.

Det forudsættes således som et led i opfyldelsen af de nye krav vedrørende bygherrens kompetente eksperter og VVM-myndighedernes ekspertise, at der er klageadgang til Natur- og Miljøklagenævnet over miljøkonsekvensrapporter (VVM-redegørelser).

Advokatrådet anmoder, på baggrund af den ovenstående uklarhed, om en konkret stillingtagen til adgangen til at påklage en miljøkonsekvensrapport (VVM-redegørelse) og omfanget af prøvelsen i givet fald.

Med venlig hilsen

Torben Jensen

8. oktober.2015
Ref.: Ai/MiU/TLK

Naturstyrelsen
nst@nst.dk
J.nr. NST-100-00098.

Kopi til: hinel@nst.dk og bru@nst.dk

Høringssvar til udkast til forslag til lov om miljøvurdering og konsekvensændringslovforslag

Asfaltindustrien takker for modtagelsen af høringsmaterialet og muligheden for at fremsætte ønsker om ændring af bilagene for så vidt angår de projektyper, som fraviger direktivets afgrænsning.

Asfaltindustrien konstaterer, at Naturstyrelsen med lovforslaget fastholder asfaltværker på bilag 2 under punkt 5, hvilket efter vores opfattelse er en overimplementering i forhold til direktivet, som er uberettiget og som desværre har fundet sted siden 2006 på trods af, at vi har fremført dette ved høringer af VVM bekendtgørelsen i 2006 og 2010. Asfaltindustrien ønsker derfor, at asfaltværker fjernes fra bilag 2 punkt 5.

Asfaltværker adskiller sig væsentligt fra de andre typer af industri i bilag 2 punkt 5

Bilag 2 punkt 5 omhandler energiintensive anlæg i mineralindustrien, hvor der foregår en smeltning eller anden fysisk ændring af tilstandsform. Den proces, der finder sted på et asfaltværk, handler alene om sammenblanding af sten- og grusmaterialer med et organisk bindemiddel (bitumen), og er derfor ikke sammenlignelig med de øvrige typer af industri i pkt 5.

VVM pligten for asfaltværker er konkurrenceforvridende

Fremstilling af asfalt kan til gengæld fuldt ud sidestilles med fremstilling af beton. Asfalt fremstilles ved at blande sten- og grusmaterialer med bitumen som bindemiddel, hvor beton fremstilles ved at blande sten- og grusmaterialer med cement som bindemiddel. Betonfremstilling og fremstilling af betonbelægningssten er modsat asfalt ikke omfattet af screeningspligt, og da asfalt regelmæssigt er i konkurrence med beton eller betonbelægningssten er denne forskelsbehandling konkurrenceforvridende. Hertil kommer at danske asfaltværker er i fri konkurrence med øvrige europæiske producenter af asfalt såvel som beton, specielt i yderområderne ved landegrænserne, og dermed er danske asfaltproducenter stillet dårligere pga. overimplementeringen.

Asfaltværker er omfattet af standardvilkår

Miljøpåvirkningen fra asfaltværker er reguleret i standardvilkårsbekendtgørelsen i lighed med betonblanderier (over 20.000 tons pr år). Det er Asfaltindustriens opfattelse, at der herigennem er taget fornødent hensyn til virkninger på det omgivende miljø.

Asfaltindustrien står naturligvis til rådighed for en uddybning af dette høringssvar.

Med venlig hilsen

Trine Leth Kølby

Brancheforeningen for Biogas

Axeltorv 3, 1.
1609 København V
Tlf. 3339 4267
E-mail: bsb@it.dk
www.biogasbranchen.dk

16. oktober 2015

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
Att.: nst@nst.dk

Høring af udkast til forslag til lov om miljøvurdering af planer og programmer af konkrete projekter (VVM)

Naturstyrelsen har udsendt udkast til forslag til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) i høring (J. nr. NST-100-00098).

Brancheforeningen finder, det er helt afgørende, at den danske implementering af EU direktivet sker direkte i overensstemmelse med direktivets hensigt, og at der ikke samtidig indføres nationale danske regler og opstramninger.

Dette gælder for eksempel i forhold til indførelse af nationalt krav om VVM i forbindelse med etablering af naturgasledninger. Der vil naturligvis være en umiddelbar effekt i forbindelse med nedgravningen af en gasledning, men der vil derimod ikke være nogen effekter på miljøet i forbindelse med den efterfølgende drift af rørledningen.

Brancheforeningen finder endvidere, at da implementeringen af direktivet via loven i meget vidt omfang er i form af bemyndigelser, er det helt afgørende, at udmøntningen af disse bemyndigelser sker i tæt dialog med de konkrete berørte brancher, herunder både i forbindelse med udarbejdelse af bekendtgørelser og vejledninger.

Brancheforeningen finder, det kan være hensigtsmæssigt både med one-stop-shop modellen og med digital sagsbehandling, men finder det er helt afgørende, at sådanne systemer er afprøvede og funktionsduelige og ikke kræver parallelle analoge sagsgange.

I forslaget lægges op til minimum 30 dages høringsfrister. Der kan argumenteres for rimeligheden i at give offentligheden mulighed for at kommentere. Det er imidlertid lige så vigtigt at give bygherre en retssikkerhed i form af en maksimal sagsbehandlingstid. Det er erfaringen, at sagsbehandlingen kan trække meget lang ud til gene og tab for bygherre – og i tilfælde af etablering af og udvidelse af biogasanlæg også til gene for miljøet og klimaet, da idriftsættelsen af anlægget forsinkes.

Brancheforeningen finder, det er hensigtsmæssigt med samtidighed i sagsbehandlingen, men finder også, at dette bør kunne fraviges, såfremt bygherrer ønsker konkrete afgørelser af hensyn til projektets videre forløb uden, at man skal afvente den samlede sagsbehandling.

Brancheforeningen har noteret sig, at der lægges op til, at sager på områder, hvor en screening normalt udløser krav om fuld VVM, overføres til obligatorisk fuldt VVM krav. Brancheforeningen finder dette er en unødvendig skærpelse, og finder det bør være op til bygherre at afgøre,, om han ønsker en afgørelse baseret på en screening.

Med venlig hilsen

Bruno Sander Nielsen

C.c.: hinel@nst.dk og bru@nst.dk

Helle Ina Elmer

Fra: Kirsten Ledgaard <kl@byoghavn.dk>
Sendt: 19. oktober 2015 15:30
Til: NST - Naturstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Helle Ina Elmer; Karin Bruun
Emne: Udkast til forslag til lov om miljøvurdering og konsekvensændringslovforslag

Til Naturstyrelsen

Hermed følger By & Havns hørings kommentarer til ovennævnte forslag til lov og med henvisning til brev af 14. september 2015.

By & Havn har bemærket, at der for detailhandelscentre, der på grund af størrelse har regional betydning, – Bilag 1, pkt 37 – skal ske VVM. I henhold til Bilag 2 , Pkt 11 skal der for anlægsarbejder i byzone, herunder opførelse af butikcentre og parkeringspladser ske screening. By & Havn finder sidstnævnte screening både bureaukratisk tungt og tidskrævende, idet både butikcentre og parkeringspladser er bestemt i Kommuneplan, indgår i Lokalplan for området, og derfor er med i høringsprocessen for lokalplanen.

Med venlig hilsen

Kirsten Ledgaard
Chefkonsulent
KL@byoghavn.dk

Direkte: +45 3376 9928
Mobil: +45 2075 1734
[HENT VISITKORT](#)

By & Havn
Nordre Toldbod 7
P.O. Box 2083
DK-1013 København K

www.byoghavn.dk
Tlf: +45 3376 9800
EAN: 5798009800107

[SENESTE NYHEDER](#)

To: NST - Naturstyrelsens hovedpostkasse[nst@nst.dk]
Cc: Karin Bruun[BRU@nst.dk]; Helle Ina Elmer[hinel@nst.dk]; nis@dn.dk[nis@dn.dk]
From: Keld Høgh
Sent: Fri 16-10-2015 9:49:20
Importance: Normal
Subject: SV: Udkast til forslag til lov om miljøvurdering og konsekvensændringslovsforslag
MAIL_RECEIVED: Fri 16-10-2015 9:49:25

CO-industri kan tilslutte sig høringssvaret af 12.ds. fra Danmarks Naturfredningsforening til forslag til lov om miljøvurdering og konsekvensændringslovsforslag.

Med venlig hilsen

Keld Høgh
Miljøkonsulent

Det er os med overenskomster og faglige fællesskaber

CO-industri

CO-industri er en interesseorganisation, der repræsenterer danske virksomheder og organisationer, der er medlemmer af CO-industri. CO-industri er en interesseorganisation, der repræsenterer danske virksomheder og organisationer, der er medlemmer af CO-industri.

Fra: Karin Bruun [mailto:karin.bruun@nst.dk] **På vegne af** NST - Naturstyrelsens hovedpostkasse
Sendt: 5. oktober 2015 10:35
Til: NST - Naturstyrelsens hovedpostkasse;

Emne: NY HØRINGSFRIST 19. oktober 2015 - Udkast til forslag til lov om miljøvurdering og konsekvensændringslovsforslag

Den danske Naturstyrelse har modtaget 100 svar på høringen af forslaget til lov om miljøvurdering og konsekvensændringslovsforslag.

Dato: 12. oktober 2015

Til: Naturstyrelsen

Kopi til: hinel@nst.dk og bru@nst.dk

Journalnummer NST-100-00098

Danmarks
Naturfredningsforening

Masnedogade 20
2100 København Ø
Telefon: 39 17 40 00
Mail: dn@dn.dk

Hørings svar til udkast til ny miljøvurderingslov og udkast til konsekvensændringer i en række øvrige love

Hermed fremsender Danmarks Naturfredningsforening (DN) høringssvar til udkast til forslag til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) samt forslag til lov om ændring af lov om planlægning, lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov om beskyttelse af havmiljøet, lov om råstoffer, lov om anvendelse af Danmarks undergrund, lov om kontinentalsoklen, lov om fremme af vedvarende energi og forskellige andre love. (Konsekvensændringer som følge af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)).

DN har med interesse læst forslaget til ny miljøvurderingslov. Loven implementerer det reviderede VVM-direktiv og samler miljøvurdering af planer og programmer med miljøvurdering af konkrete projekter i én lov.

Generelt glæder DN sig over, at loven med sit udvidede miljøbegreb, sit krav til redegørelse for afgørelser, krav til kvalitet i miljøvurderingsrapporten og bedre afrapportering og overvågning, samlet set vil gøre en positiv forskel for miljøet. Som udgangspunkt hilses det også velkomment, at der nu samles en hel række særbestemmelser i mange love i en ny hovedlov.

Det er dog samtidig en skuffelse, at det ikke er lykkedes at få Transportministeriets VVM-lovgivning med ind i lovforslaget. Det skal ses i lyset af det langvarige arbejde, som Miljøministeriets VVM-udvalg har lagt i at få udvalgets kommissorium udmøntet. Også husdyrbrugsloven er undtaget lovforslaget, og det må fremhæves, at VVM-direktivet med nærværende udkast til lovforslag på flere punkter er underimplementeret i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug.

Lovforslaget giver anledning til en række særlige bemærkninger og ændringsforslag som udbydes nærmere neden for, og som i korthed omfatter:

1. Lovforslaget forringer borgerinddragelsen, ved at stille urimeligt krav om maksimalt 14 dages høring for scoping (forslag og idéer til indholdet af VVM- redegørelsen). Denne ændring er i strid med Århuskonventionen. Ligeledes halveres høringsperioden for miljøkonsekvensrapporten (hidtil kaldet VVM-redegørelsen) fra 8 uger til 30 dage. DN mener det er urimeligt at halvere høringsperioden. DN foreslår de nuværende høringsperioder opretholdt.
2. DN foreslår, at der udstedes en bekendtgørelse der nærmere beskriver samspillet mellem VVM-redegørelsen og VVM-tilladelsen. Mere konkret:
  - hvordan VVM-tilladelsen med rimelighed afspejler indholdet af miljøkonsekvensrapporten.
  - at et udkast til VVM-tilladelse offentliggøres samtidigt med miljøkonsekvensrapporten.
  - hvorledes samtidighed i sagsbehandlingen opnås uden at kortslutte den væsentlige

behandling af alternativer i miljøkonsekvensrapporten.

3. Tydligere beskrivelse af hvornår og i hvilket omfang VVM-tilladelsen kan erstattes af andre tilladelser og godkendelser. Det må forventes, at tilladelser og godkendelser for langt de fleste konkrete projekter vil skulle suppleres med en VVM-tilladelse, for de forhold der er omfattet af miljøvurderingsloven, men som ikke håndteres i de aktuelle tilladelser eller godkendelser efter anden lovgivning. Derfor peger DN på, at der bør udarbejdes en bekendtgørelse, som nærmere beskriver og konkretiserer samspillet.
4. DN foreslår, at det indføres i loven, at bygherres overvågningsresultater hurtigst muligt skal indberettes til den VVM-myndighed, der har udstedt VVM-tilladelsen. Det sikrer, at myndigheden hurtigt kan reagere på oplysningerne og håndtere eventuelle væsentlige negative miljøkonsekvenser. Det understøtter desuden myndighedens pligt til at påse vilkår i VVM-tilladelsen overholdt.
5. DN mener, at akvakulturanlæg til havs bør være VVM-pligtige. Konkret drejer det sig om, at havbrug, muslingebrug, tanganlæg – uanset om de er beliggende indenfor eller udenfor 1 sømil fra kyst eller basislinje - alle bør være omfattet af VVM-pligt på grund af deres forurenings- og konfliktpotentiale. Muslinge anlæg – også bundkulturer - og tanganlæg bør som minimum være screeningspligtige. Screeningsafgørelser bør forsæt være til fuld prøvelse og behandles af det sagkyndige nævn, ligesom den obligatoriske scoping skal opretholdes, grundet sagernes kompleksitet.
6. Lovens strafferegler bør nyformuleres. DN mener, at reglerne om fængselsstraf som den fremgår af havmiljøloven bør videreføres, og miljøvurderingslovens strafferegler nyformuleres, så strafbestemmelsen målrettes til også at omfatte situationer, som eksempelvis er belagt med både fortabelse af retten til at drive miljøgodkendt virksomhed og samtidig kan give fængselsstraf parallelt med formuleringerne i miljøbeskyttelseslovens regler om straf.
7. Projekter om råstofgravning skal vurderes samlet. I vurderingen af om råstofgravning er omfattet af VVM-pligt bør reglerne ændres således, at et graveprojekter defineres som summen af det ansøgte samt tidligere opnåede gravetilladelser i lokalområdet. Ved at vurdere ansøgningerne samlet – uanset om det sker gennem én ansøgning eller flere på hinanden følgende ansøgninger over tid, vurderes den reelle miljøkonsekvens for området, i overensstemmelse med direktivets hensigt.
8. Udkastet til forslag til miljøvurderingslov mangler helt at forholde sig til de så kaldte omgivelsesdirektiver. DN foreslår at samspillet beskrives nærmere.
9. Miljøvurderingsdirektivet er underimplementeret i husdyrbrugslovgivningen, der undtages udkastet til miljøvurderingslov. Konkret er kravene angående god arealanvendelse, bæredygtig udnyttelse af jordbunden og jordarealer, biologisk mangfoldighed og klimaændringer samt risiko for større ulykker og/eller katastrofer ikke indarbejdet i forslaget til lov om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Dernæst mangler en implementering af kravet om kompetente eksperter til VVM-redegørelsen og ekspertise i VVM-myndighedens vurdering, ligesom der helt mangler implementering af krav om overvågning.
10. Det fremgår af lovforslaget, at anlægslove er undtaget offentlig høring. Anlægslove er ikke i sig selv undtaget fra VVM-direktivet. Derimod er love, der i detaljer fastlægger et projekt, omfattet af undtagelsen fra direktivets regler.
11. Øvrige bemærkninger til miljøvurderingslovens enkeltparagraffer, herunder § 2 stk.2, § 9 stk. 2, § 16 og § 31 stk. 3 samt en kommentar om at samle digitale undersøgelser, overvågningsresultater og erfaringer med miljøvurdering et sted.

Særlige bemærkninger

1) Høringsfrister og forringet borgerinddragelse

DN bemærker, at lovforslagets hørings- og klagebestemmelser på en række punkter er ændret, således at foreningens muligheder for at varetage miljøets og naturens interesser gøres vanskeligere end efter de nuværende regler.

For eksempel er tidsfristen for at afgive høringssvar på scoping høring sat til højst 14 dage, jf. lovforslagets § 35, stk. 5. En så kort høringsfrist er tæt på at være en illusion. En stillingtagen til temaer der måtte være relevante i en fremtidig VVM-redegørelse¹ forudsætter ikke kun generisk viden om miljøet, men fordrer tillige kendskab til elementer i det lokale miljø. Indhentning af viden om særlige lokale miljøelementer, herunder særligt bevarings- eller beskyttelsesværdige dele af miljøet, kan ikke ske inden for en 14 dages høringsfrist.

Betænkes det samtidig, at fristen er sat til højst 14 dage, må det antages muligt, at fristen kan være kortere end 14 dage. Dette er helt utilfredsstillende. Det er DN's opfattelse, at en høringsfrist der er fastsat til højst 14 dage, er i strid med både VVM-direktivets art. 6 og samtidig i strid med Århuskonventionens art. 6 og 7.

I forlængelse af den meget korte høringsfrist i § 35, stk. 5 er det endvidere bemærket, at fristen for høring af en miljøkonsekvensrapport er sat til mindst 30 dage i lovforslagets § 35, stk. 4. Vi har i dag et udmærket og velfungerende høringssystem som stammer fra Planlovens procesbestemmelser i lovens kap. 6. Disse bestemmelser fastlægger en frist for høring af planforslag på minimum 8 uger. I og med miljøkonsekvensrapporter ofte er relativt komplekse dokumenter med mange bilag, synes en fravigelse af 8 ugers høringsfrist ikke at være sagligt begrundet.

EU-direktivets høringsperiode på minimum 30 dage for VVM redegørelser er blandt andet sat, for at sikre borgerinddragelse i andre EU-lande, der ikke har samme tradition for borgerinddragelse som Danmark. Samtidigt har erhvervslivet kritiseret myndighedernes sagsbehandlingstid, hvilket dog ikke bør udmøntes i en reduceret høringsperiode for borgerne. I den sammenhæng er der indsat en frist for myndighederne på 90 dage på screeningsafgørelsen.

Endelig risikeres den reducerede høring at føre til flere klager over høringsperioden længde i relation til ferieperioder, rapportens kompleksitet, organisationers mulighed for at reagere osv. Forslaget risikerer dermed i en række tilfælde at forlænge den samlede sagsbehandlingstid frem for at reducerer den.

Det er ejendommeligt, at der i denne sammenhæng er opstået et nyt syn på, hvad der er en rimelig høringsfrist af borgerne – særlig i lyset af, at et væsentligt formål med direktivets regler er at inddrage borgerne i beslutningsprocessen. Derfor peger DN på, at disse dele af lovforslaget ændres således, at der er samme proces- og rettighedsmæssige status som efter de nugældende regler.

2) Samspil mellem VVM-redegørelse og VVM-tilladelse

Det er almindeligt, at udkast til tilladelser, for eksempel miljøgodkendelser eller råstoftilladelser, offentliggøres som bilag til VVM-redegørelsen. Det giver myndigheder og offentligheden mulighed for at sammenholde de i miljørapporten beskrevne miljøkonsekvenser og forslag til afværgeforanstaltninger, med de vilkår og krav til miljøhensyn der stilles i de konkrete tilladel-

¹ Ordet VVM-redegørelse anvendes fortsat i dette høringssvar for forståelsens skyld, selvom lovforslaget foreslår ordet erstattet med ordet miljøkonsekvensrapport.

ser og godkendelser. Processen styrker desuden erhvervenes ønske om større samtidighed i sagsbehandlingen – den såkaldte "one stop shop". DN mener, at denne samtidighed også bør omfatte VVM-tilladelser.

Dansk forskning peger på, at der er dårlig sammenhæng mellem de miljøkonsekvenser der beskrives i VVM-redegørelserne, og de vilkår der opstilles i VVM-tilladelserne, til skade for miljøet og den politiske beslutningsproces. Derfor foreslår DN, at der i miljøvurderingsloven stilles krav om, at et udkast til VVM-tilladelse offentliggøres samtidigt med miljøkonsekvensrapporten. I det omfang dele af VVM-tilladelsen erstattes af andre tilladelser og godkendelser, må det anses for nødvendigt med en samtidighed i alle udkast til tilladelser og godkendelser der offentliggøres sammen med miljøkonsekvensrapporten, for at sikre borgere og politikere et reelt indblik i omfanget af hvordan væsentlige miljøkonsekvenser håndteres.

Samtidigt er det vigtigt, at VVM redegørelsen afsejler de teknologiske diskussioner, lokaliseringsmuligheder m.m. der giver anledning til behandling af forskellige alternativer i miljøkonsekvensrapporten. Et ønske om samtidighed i slutningen af høringsfasen må derfor ikke kortslutter den rimelige og væsentlige miljødiskussion af alternativer til den bedste udformning af projektet.

DN foreslår, at der udstedes en bekendtgørelse der nærmere beskriver:

- hvordan VVM-tilladelsen med rimelighed afspejler hvad der står i VVM-redegørelsen
- at et udkast til VVM-tilladelse offentliggøres samtidigt med VVM-redegørelsen
- hvorledes samtidighed i sagsbehandlingen opnås uden at kortslutte behandlingen af alternativer i miljøkonsekvensrapporten

3) Rammer for hvornår og i hvilket omfang andre tilladelser/godkendelser kan erstatte VVM-tilladelsen

Det glæder DN, at der kva VVM-direktivet indføres krav om at begrunde afgørelser efter loven. I den sammenhæng er det væsentligt, at den nye miljøvurderingslov omfatter et bredere miljøbegreb, end det der gælder for miljøgodkendelser, råstoffertiladelser m.m. Derfor må det anses som værende undtagelsen nærmere end reglen, at godkendelser eller tilladelser efter anden lovgivning helt kan erstatte VVM-tilladelsen. Dette bør fremgå af lovens bemærkninger.

Snarere må det forventes, at tilladelser og godkendelser for langt de fleste projekter vil skulle suppleres med en VVM-tilladelse, for de forhold der er omfattet af miljøvurderingsloven men ikke håndteres i de aktuelle tilladelser eller godkendelser.

Derfor peger DN på, at der bør udarbejdes en bekendtgørelse, der nærmere beskriver og konkretiserer dette samspil.

4) Krav om hurtig indberetning af overvågningsresultater til VVM-myndighed

VVM myndigheden skal påse, at vilkår i VVM-tilladelsen er overholdt. Derfor bør det være et krav i loven, at bygherre hurtigst muligt indrapporterer overvågningsresultater til den VVM-myndighed, der har udstedt VVM-tilladelsen. Overvågningen har til formål at undersøge, om de vilkår myndigheden har stillet i VVM-tilladelsen er tilstrækkelige til at undgå væsentlige negative miljøkonsekvenser.

Krav om indrapportering sikrer dermed orientering af VVM-myndigheden om uforudsete miljøkonsekvenser, eller vilkår i VVM-tilladelsen der ikke overholdes eller er utilstrækkelige.

Krav til bygherre om hurtig indberetning sikrer, at myndigheden hurtigst muligt kan reagere på oplysningerne og håndtere eventuelle væsentlige negative miljøkonsekvenser.

5) Havmiljøloven

Havbrug (omfattet af Bilag 2 Intensivt fiskeopdræt som kræver tilførsel af foder) er i dag omfattet af Havmiljøloven og en særlig bekendtgørelse (382 af 25. april 2012) for så vidt de ligger udenfor 1 sømil fra kyst eller basislinje. De har da Miljøstyrelsen som VVM-myndighed. Jævnfør 2.1.2 foreslås de nu omfattet af den ny generelle lov om miljøvurdering uden andre ændringer.

I den sammenhæng har DN bemærket, at udkastet til lovforslag vil ændre reglerne således, at klager over screeningsafgørelser om ikke VVM fremover kun kan prøves i forhold til retlige forhold og ikke længere være til fuld prøvelse. DN ser ingen faglige argumenter for denne forringelse. Samtidigt foreslås nævnssammensætningen ved behandlingen af klagesager ændret fra det sagkyndige nævn til det læge nævn. Miljøkonsekvenser af disse anlæg kan både være konfliktfyldte og fagligt komplicerede.

DN mener derfor, at lovforslaget kan udgøre en miljøforringelse, idet klager ikke længere skal kunne behandles i forhold til de indholdsmæssige vurderinger og samtidigt ikke længere skal behandles af sagkyndige. DN skal derfor foreslå, at muligheden for retlig klage opretholdes. Samtidigt ønsker DN den nuværende klagesagsbehandling af det sagkyndige nævn opretholdt, idet sagerne ofte har en kompleksitet, der gør dette relevant.

DN er desuden af den generelle opfattelse, at akvakulturanlæg til havs (havbrug, muslingebrug, tanganlæg) – uanset om de er beliggende indenfor eller udenfor 1 sømil fra kyst eller basislinje - alle bør være omfattet af fuldpligtig VVM på grund af deres forureningspotentiale lokalt/regionalt (især havbrug, til dels muslingebrug) og deres betydelige konfliktpotentiale med andre interesser grundet deres betydelige arealkrav til havs. Muslinge anlæg – også bundkulturer - og tanganlæg bør som minimum være screeningspligtige.

Scoping i de fremtidige VVM-procedurer er af afgørende betydning for at sikre inddragelse af både relevante scenarier og den tilstrækkelige ekspertise i scenarievalg og dokumentationsforpligtelse. Derfor mener DN, at scoping af disse anlæg fortsat skal være obligatorisk, og ikke som det foreslås, gøres til en frivillig ordning.

6) Straf

I gældende lov for havbrug beliggende længere fra kysten end 1 sømil er der mulighed for at fastsætte, at straffen kan stige til fængsel i ind til 2 år, begrundet i at straf skal have en afskrækkende effekt.

Forslaget til ny miljøvurderingslov bygger imidlertid på, at der udelukkende kan idømmes bødestraf for overtrædelse af loven. Med inddragelsen af både muligheden for at stille vilkår og krav til overvågning af vilkår bør strafbestemmelsen målrettes til også at omfatte situationer, som eksempelvis er belagt med både fortabelse af retten til at drive miljøgodkendt virksomhed og samtidig kan give fængselsstraf. DN ønsker at strafbestemmelsen inddrager disse situationer i en nyformulering, der bør være parallel med formuleringerne i miljøbeskyttelseslovens regler om straf.

Et rent og sundt miljø sætter rammerne for menneskers livsvilkår nu og i fremtiden. Det er i den sammenhæng væsentligt, at straffereglerne afspejler dette.

7) Råstoffer

DN ser jævnfør 2.1.3 ingen problemer i at de særlige VVM-regler i råstofloven og tilhørende bekendtgørelse (1422 af 12. december 2012) overgår til ny lov om miljøvurdering.

De nugældende regler for miljøkonsekvensvurdering er imidlertid for indeværende under revision, og i den forbindelse er scoping fremover vigtig for at sikre inddragelse af den nødvendige ekspertise (gerne gennem forlods høring).

I dag går grænsen for fuld VVM og "en mindre udgave" ved 1 mio m³ årlig indvinding eller 5 mio m³ total. Disse grænser er højt og vilkårligt sat, og DN er ikke tilhænger af sådanne bagatelgrænser. Derudover betyder de reelt, at man kan spekulere i at søge flere på hinanden følgende begrænsede tilladelser i stedet for én større, for at undgå fuld VVM. Det er uheldigt. DN foreslår derfor, at man kun kan søge tilladelse med begrænset VVM til et område én gang, næste ansøgning i samme område bør udløse fuld VVM.

8) Manglende stillingtagen til omgivelsesdirektiverne

I lovforslaget angives det, at der skal foretages en vurdering af effekterne i miljøet. Der nævnes habitatdirektivet, fuglebeskyttelsesdirektivet m.m. Det er ikke indlysende, hvad der menes med "med mere". Det bør uddybes.

En samlet miljøvurdering af et projekt har 3 elementer: En miljøteknisk beskrivelse (Inventory), en miljøteknisk vurdering (Impact Assessment), samt en vurdering af løsningsmuligheder (Solution Assessment). De 3 elementer suppleres med en indledende fase, der skal sætte rammerne for miljøvurderingen (Scoping). Målet med udarbejdelse af en miljøvurdering er udarbejdelse af en miljøredegørelse for det projekt, der ønskes udarbejdet.

Kommentaren om "med mere" må derfor dække, hvilke forhold der skal vurderes på i omgivelserne. Omgivelserne er forskellige fra lokalitet til lokalitet. Miljøtilstanden er kortlagt på flere forskellige vis, og der er flere forskellige regler, der fastsætter krav til miljøkvaliteter. Disse forhold må omfattes af benævnelsen "med mere".

Vurderinger skal som minimum omfatte de EU direktiver og forordninger, der beskriver krav til miljøtilstanden, men også direktiver og forordninger, der angiver forskellige løsningsmuligheder. Virksomheder og entreprenører er ikke direkte ansvarlige for målsætninger i et direktiv. Det er kun medlemsstaterne, der desuden er forpligtiget til at udarbejde en national implementeringsplan.

I den sammenhæng kan kort nævnes 4 eksempler på områder med direktiver og forordninger, hvor der typisk skal foretages en vurdering, og som kræver yderligere specificering i en kommende miljøvurderingslov:

National Emissions Lofter direktivet (NEC direktivet)

I henhold til direktivet har Danmark forpligtiget sig til at reducere emissionerne af ammoniak. De kommer især fra landbruget. Danmark skal derfor udarbejde en plan for reduktion af ammoniakemissionen fra husdyrbrug².

Vandrammedirektivet

For vandrammedirektivet forholder det sig ligesom for NEC direktivet. Der skal udarbejdes en national plan³.

---

² Reduktion af ammoniakemissioner kan ske gennem udformning af kravene til husdyrbrugene for eksempel i IRPP BREF noten eller ved at gennemføre mere restriktive krav afhængigt af resultatet af IRPP BREF noten. Et færdigt udkast til IRPP BREF noten foreligger til kommentering i § 13 udvalget. DN har på vegne af European Environmental Bureau deltaget i EU Kommissionens tekniske arbejdsgruppe og vil anbefale at bruge dette arbejde som plan for implementering af NEC direktivet.

³ Etablering af randzoner var den foreslåede løsning til nationalt plan. Etablering af randzoner synes nu taget af bordet. Der skal derfor sættes noget i stedet, for at kunne overholde vandrammedirektivet.

Forordning om dioxin

Dioxinindholdet i laks fanget i Østersøen er i stigende grad til skade for især de bornholmske fiskere og ikke mindst for naturen i Østersøen. Der eksisterer ingen plan for løsning af problemet og kilderne til udledning af dioxin er ikke umiddelbart kendte⁴.

Luftkvalitet

Danmark overholder ikke luftkvalitetsdirektivet, og der er ingen plan for overholdelse af luftkvalitetskravet til partikelforureningen i København. Kilderne - og dermed udarbejdelse af planen for reduktion af bidrag - står mellem brændeovne og trafikken.

9) Underimplementering af Miljøvurderingsdirektiv i husdyrgodkendelsesloven

Udkastet til miljøvurderingslov er udsendt i høring parallelt med udkast til forslag til ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (udkast til husdyrgodkendelseslov). Udkastet til forslag til miljøvurderingslov lægger op til, at husdyrbrug og tilhørende udspretningsarealer ikke skal omfattes af loven.

På det grundlag er det udsendte udkast til husdyrgodkendelsesloven udformet med henblik på at gennemføre den seneste ændring af VVM-direktivet.

Udkastet til husdyrgodkendelsesloven omfatter en ændring af overskriften før lovens § 1 samt en ny paragraf, der slår fast, at miljøvurderingsloven ikke kan anvendes på projekter eller dele af projekter, der er omfattet af husdyrgodkendelsen eller regler, der er udstedt i medfør af loven. Hermed lægges der op til, at de seneste ændringer af VVM-direktivet (Rådets direktiv 2011/92/EU af 13. december 2011 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/52/EU af 16. april 2014) er gennemført.

DN finder, at ændringerne ikke i tilstrækkelig grad implementerer de seneste ændringer af VVM-direktivet i husdyrgodkendelsesloven. Der vil i givet fald være tale om en underimplementering af VVM-direktivet i dansk lovgivning.

Manglende implementering af udvidet miljøbegreb

Som det fremgår af lovbemærkningerne til udkastet til forslag til miljøvurderingslov, er et af formålene med det ændrede VVM-direktiv, at forbedre principperne for miljøkonsekvensvurdering af projekter. Det har betydet, at miljøbegrebet i VVM-direktivet er ændret.

Denne ændring af VVM-direktivet skal sikre, at de faktorer der skal vurderes og miljørapporteres, er tilpasset til nye miljøudfordringer. Det fremgår af direktivets præambel, hvor det understreges, at direktivændringen indebærer, at der fremover skal stilles krav om, at der tages højde for nye miljøudfordringer. Med direktivændringen peges der på god arealanvendelse, bæredygtig udnyttelse af jordbunden og jordarealer, biologisk mangfoldighed og klimændringer samt risiko for større ulykker og/eller katastrofer.

---

⁴ Affaldsforbrændingsanlæggene har fået indført filtre, men det kan ikke dokumenteres, at de ikke stadig udleder dioxin. Der måles i henhold til WI BREF noten kun under normale driftssituationer og aldrig i fx start op situationer. Samtidigt er der undersøgelser, der viser, at fx dioxinudledninger sker i disse ukontrollerede perioder og gerne i tusindfold. DN anbefaler som en del af Danmarks dioxinbekæmpelsesplan, at de tilladelser, der er givet til danske affaldsforbrændingsanlæg til forbrænding af materialer med indhold af POP stoffer tilbagekaldes, og at der ikke udstedes nye miljøgodkendelser omfattende tilladelse til dette.

I udkastet til forslag til ændring af husdyrgodkendelsesloven er denne opdatering af VVM-direktivets miljøbegreb ikke indarbejdet.

Det fremgår af formålsbestemmelsen i husdyrgodkendelsesloven, jf. § 1 hvilke forhold, loven skal medvirke til at værne om. Det fremgår ikke af formålsbestemmelsen, at loven skal medvirke til at inddrage de nye miljøudfordringer, som VVM-direktivet nu stiller krav om. Husdyrgodkendelseslovens formålsbestemmelse fastlægger således ikke, at loven skal medvirke til bæredygtig udnyttelse af jordbunden og jordarealer, til biologisk mangfoldighed og til at imødegå klimaændringer.

Husdyrgodkendelseslovens kapitel om vurdering, jf. lovens afsnit: "Vurdering af ansøgning om tilladelse og godkendelse" fastlægger, at kommunalbestyrelsen ved vurdering af ansøgninger efter lovens §§ 10, 11, 12 eller 16 skal sikre sig, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, jf. § 19. Det fremgår endvidere, at kommunalbestyrelsen ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse efter § 11 eller § 12 skal varetage en række nærmere bestemte hensyn, jf. § 23.

Det fremgår ikke af disse bestemmelser, at kommunalbestyrelsen i deres vurdering skal varetage hensynet til bæredygtig udnyttelse af jordbunden og jordarealer, biologisk mangfoldighed og klimaændringer samt risiko for større ulykker og/eller katastrofer. Endvidere skal der henvises til, at det heller ikke fremgår, hvorledes disse vurderinger skal foretages for afgørelser efter lovens § 16, jf. § 17, hvorefter ministeren kan fastsætte regler om, hvilke hensyn der skal indgå i afgørelser om godkendelse af arealer efter § 16.

Husdyrbrug og udbringning af husdyrgødning er en stor medvirkende faktor til påvirkning af klima, biologisk mangfoldighed og udnyttelse af jordbunden og jordarealer.

Der er ikke med det foreliggende udkast til husdyrgodkendelseslov et lovgrundlag til at opfylde VVM-direktivets krav om en vurdering af husdyrbrugs påvirkning af klimaet, den biologiske mangfoldighed eller en bæredygtig udnyttelse af jordbunden og jordarealerne. Der vil i givet fald disse vurderingskrav ikke gennemføres i husdyrgodkendelsesloven således være tale om en underimplementering af VVM-direktivet.

DN skal derudover understrege, at med husdyrgodkendelsesloven overførtes planlovens VVM-regler til loven. Det betyder, at når husdyrbrug ikke skal omfattes af en kommende miljøvurderingslov, så må det skulle sikres, at husdyrbrug omfattes af de samme krav til vurdering, som projekter omfattes af den kommende miljøvurderingslov.

Manglende krav om kompetente eksperter til VVM-redegørelsen og ekspertise i VVM-myndighedens vurdering

VVM-direktivet indeholder som noget nyt bestemmelser om, at VVM-redegørelsen skal udarbejdes af kvalificerede og kompetente eksperter, og at VVM-myndigheden har den fornødne ekspertise eller rekvirerer sådanne, jf. artikel 5, stk. 3.

Der er med udkast til husdyrgodkendelsesloven ikke fastlagt regler, der sikrer, at VVM-redegørelser for husdyrbrug skal udarbejdes af eksperter, og at kommunalbestyrelserne skal råde over tilstrækkelig ekspertise eller benytte sig af tilstrækkelig ekspertise.

På det grundlag forudsætter DN således, at der i husdyrbrugsbekendtgørelsen fastlægges regler, der pålægger, at VVM-redegørelser for husdyrbrug udarbejdes af kompetente eksperter, samt at kommunalbestyrelserne skal råde over tilstrækkelig ekspertise eller benytte sig af tilstrækkelig ekspertise til at vurdere husdyrbrugsprojekter.

Foreningen skal i den sammenhæng anføre, at det ved udarbejdelse af VVM-redegørelser for husdyrbrug særligt kan være nødvendigt at anvende eksperter i for eksempel biodiversitet.

Manglende krav om overvågning

Med ændringen af VVM-direktivet skal der fremover foretages en overvågning af projekter, der har væsentlige og skadelige indvirkninger på miljøet. Overvågningen skal foretages for de foranstaltninger, der træffes for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet.

I det der er lagt op til, at husdyrbrug ikke skal være omfattet af den kommende miljøvurderingslov, ses der med det foreliggende udkast til forslag til lovgivning ikke, at være indført regler i husdyrgodkendelsesloven eller anden lovgivning der sikrer disse overvågningsforpligtelser for husdyrbrug.

10) Anlægslove er ikke i sig selv undtaget VVM-direktivet

§ 4, stk. 2 angiver, at projekter der vedtages ved anlægslove er undtaget fra bestemmelser om offentlig høring. Den korrekte betegnelse herfor må være projekter "hvis detaljer fastlægges i" anlægslove.

Anlægslove er ikke i sig selv undtaget fra VVM-direktivet, derimod er love der i detaljer fastlægger et projekt omfattet af undtagelsen fra direktivets regler.

11) Andre bemærkninger

I øvrigt bemærkes følgende forhold i lovforslaget som der er behov for at kigge nærmere på:

§ 2, stk. 2 angiver, at ministeren kan fastsætte regler om offentligt ejede selskaber der er omfattet af lovens krav om miljøvurdering. Direktivets regler herom forudsætter at dette sker på lovgivningsniveau eller i det mindste at reglen ikke kun er en "kan" beføjelse, men en "skal" beføjelse.

§ 9, stk 2, litra 1) det anføres at planer omfattet af stk. 1, nr. 1 eller 2, og fastlægger anvendelsen af mindre områder på lokalt plan eller angiver mindre ændringer i sådanne planer og programmer. Det er DNS opfattelse, at planer omfattet af § 9, stk. 1, nr. 2 ikke kan være omfattet af screeningsbestemmelsen, da det ikke er planens omfang der er afgørende for om den kan indvirke på et naturbeskyttelsesområde – og dermed skal screenes. Det er endvidere DNS opfattelse at bestemmelsen vil have gavn af, at der indføres et "kun" foran fastlægger anvendelsen – således at § 9, stk. 2, litra 1) læses som:

... er omfattet af stk. 1, nr. 1 eller 2, og kun fastlægger anvendelsen af mindre områder på lokalt plan eller angiver mindre ændringer i sådanne planer og programmer.

Bestemmelsen i forslaget § 9, stk. 2, litra 2) er en stramning af den eksisterende lov om miljøvurdering af planer og programmer, idet den eksisterende lov i § 3, stk. 1, nr. 3 udelukkende taler om planer som i øvrigt kan forventes at medføre væsentlige virkninger på miljøet. DN ser gerne at denne bestemmelse opretholdes i dens eksisterende formulering, da den netop giver mulighed for at fange andre typer planer, som kan være lige så miljøpåvirkende som de planer der i øvrigt er omfattet af lovforslaget. Bestemmelsen i forslaget § 9, stk. 2, litra 2) adskiller sig kun i meget ringe grad fra de øvrige planer omfattet af lovforslagets § 9.

Lovforslagets § 16, formuleringen bør gøres klarere, således at det i reglen er underforstået, at de projekter der er omfattet af reglen er projekter, der er blevet screenet og en miljøvurdering er fundet uforholdsmæssig som følge af den gennemførte screening.

Lovforslagets § 31, stk. 3. Miljø og fødevarerministeren har ikke noget valg i forhold til at fastsætte regler om hvem de relevante myndigheder er. Beføjelsen skal derfor være en "skal" beføjelse.

Afslutningsvist skal nævnes, at VVM-undersøgelser ofte tilføjer ny eller opdateret viden om naturens tilstand på en given lokalitet. Samtidigt vil diverse projekter levere resultater af overvågning samt erfaring med hvilke typer afbødende foranstaltninger der virker. DN foreslår, at der tilvejebringes rammer for, at sådanne data på tværs af projekttyper kan samles og offentliggøres, for eksempel som en del af Danmarks Miljøportal. Data kan med tiden kvalificere vores viden om natur- og miljøtilstanden i Danmark, kvalificere hvilke afbødende tiltag der virker bedst, og spare bygherre og myndigheder tid og penge på tilsvarende undersøgelser.

Med venlig hilsen

Nina Larsen Saarnak
Leder for lokale sager
31193238, nis@dn.dk

Naturstyrelsen (nst@nst.dk)
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Silkeborg, d. 19. oktober 2015

Ved brev af 14. september 2015 (j.nr. NST-100-00098) har Naturstyrelsen anmodet om Dansk Akvakulturs kommentarer til udkast til lovforslag om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

Dansk Akvakultur har tidligere henvendt sig til Naturstyrelsen angående havbrug og VVM. Naturstyrelsen har endnu ikke fremsendt et egentlig svar på vor henvendelse.

Dansk Akvakultur har noteret sig, at den særlige regulering af havbrug udenfor 1 sømil fra kysten (bekendtgørelse nr. 382 af 25. april 2012) med lovens ikrafttrædelse (16. maj 2017) vil ophøre.

Som tidligere meddelt er der i denne bekendtgørelse særligt langstrakte høringsregler, hvilket naturligvis forlænger sagsbehandlingen. I en række konkrete sager forelå Naturstyrelsens svar på myndighedshøringen først efter godt 11 uger. Miljøstyrelsen har efterfølgende anmodet om en uddybning af svaret, der i skrivende stund - Dansk Akvakultur bekendt - ikke er modtaget. Dansk Akvakultur finder derfor, at bekendtgørelsen bør ændres så hurtigt som muligt, så høringsreglerne kommer til at svare til de almindelige høringsregler.

Saltvandsbaseret fiskeopdræt indenfor 1 sømil fra land er anført i lovforslagets bilag 1, dvs. obligatorisk VVM-redegørelse. Dette er ikke i overensstemmelse med det bagvedliggende direktiv, og er således en klar overimplementering, jf. den tidligere miljøministers besvarelse af et folketingsspørgsmål (svar af 22. maj 2015 på spørgsmål 365). I svaret anføres bl.a.: "Den danske implementering af VVM-direktivet kan for de nævnte projekter synes at stille strengere krav, end hvad direktivet foreskriver, hvilket er den lovtekniske definition af overimplementering."

Som det fremgår af svaret gør det samme sig gældende for en række andre brancher, jf. også oversigten i høringsbrevet.

I oversigten er anført, at der for de med gråt markerede virksomhedstyper er tale om en "anderledes" implementering, til trods for, at der er tale om en overimplementering!

I høringsbrevet, samt i ovennævnte svar anføres, at der er tale om en procesbesparelse, idet der alligevel for de pågældende virksomhedstyper ville blive fastsat krav om VVM-redegørelse. Dansk Akvakultur finder dette meget uheldigt, bl.a. da mange af virksomhedstyperne - f.eks. saltvandsbaseret fiskeopdræt indenfor 1 sømil fra land - hører under kommunernes kompetence. De statslige myndigheder har således på dette område overtaget kommunernes kompetence!

Det skal tilføjes, at godkendelse af mindre ændringer af bilag 1-virksomheder også vil forudsætte udarbejdelse af en egentlig VVM-redegørelse.

Dansk Akvakultur skal derfor opfordre til, at saltvandsbaseret fiskeopdræt indenfor 1 sømil flyttes til lovforslagets bilag 2. Efter Dansk Akvakulturs opfattelse bør den gældende VVM-bekendtgørelse allerede nu ændres i overensstemmelse med ovenstående, idet loven først skal træde i kraft om godt 1 ½ år!

Dansk Akvakultur skal anmode om en tilbagemelding fra Naturstyrelsen angående ovenstående punkter.

Anvendelse af scoping (afgrænsning af vurderingens indhold) er ikke obligatorisk efter VVM-direktivet. Det er imidlertid obligatorisk efter lovforslaget for så vidt angår landbaserede anlæg – svarende til gældende lovgivning. Scoping kan dog fraviges! Naturstyrelsen anfører, at der har været gode erfaringer med ordningen. Efter Dansk Akvakulturs opfattelse bør det være bygherren, der beslutter om scoping skal anvendes, da det formentlig i en række tilfælde er unødvendigt.

I lovforslagets § 25, stk. 2 er anført: "Myndigheden træffer afgørelse om tilladelse inden for en rimelig tidsfrist. Såfremt myndighedens afgørelse forsinkes, meddeles dette bygherren samt begrundelsen herfor." Dansk Akvakultur er af den opfattelse, at der den konkrete tidsfrist bør fremgå af loven, som til eksempel 30 dage, da der ellers er tale om en "gummiparagraf".

Efter lovens § 42 bemyndiges miljø- og fødevarerministeren til at indføre gebyrer til dækning af myndighedernes omkostninger ved administration. Dette er en ny bestemmelse. Der er allerede gebyrer for myndighedernes behandling af ansøgninger om miljøgodkendelse. Dansk Akvakultur forudsætter, at der ikke vil blive tale om en nettostigning i de pålagte gebyrer.

I lovforslagets pkt. 6 (p.105) "Erhvervsøkonomiske konsekvenser" anføres:"

"Da lovforslaget ikke indfører nye eller ændrede skatter og afgifter, vurderes lovforslaget ikke at få økonomiske konsekvenser på dette punkt."

Dette er næppe korrekt, jf. det ovenanførte.

Dansk Akvakultur har ikke taget stilling til "one-stop-shop-princippet", da det først udmøntes på et senere tidspunkt i form af en bekendtgørelse, som der så vil blive kommenteret.

Dansk Akvakultur bifalder, at høringsreglerne ændres således, at de mindst 8 uger erstattes med mindst 30 dage og forventer, at myndighederne vil fastsætte høringsfristerne så kort som muligt, bl.a. henset til, at digitaliseringen betyder en effektivisering af sagsgangen.

Med venlig hilsen

Dansk Akvakultur

Torben Wallach

19. oktober 2015

MOLO

DI-2015-07101

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Confederation of Danish Industry

cc.: Helle Ina Elmer og Karin Brun

sendt til nst@nst.dk, cc. hinel@nst.dk og
bru@nst.dk

DI's bidrag til høring af udkast til forslag til lov om miljøvurdering; implementering af VVM-direktivet

DI har modtaget materiale om ovenstående og takker for muligheden for at bidrage. Nedenfor findes DI's bemærkninger.

DI's generelle bemærkninger til udkastet til forslag til miljøvurderingslov

DI anser det for en fordel, at direktivet om miljøvurdering af planer og programmer og VVM-direktivet nu implementeres i samme lov. Det giver mulighed for at koordinere processer og resultater i de to procedurer.

Det er af stor betydning for DI, at de to procedurer tænkes sammen, og at screening, scoping og miljøkonsekvensvurderinger bliver foretaget så tidligt som muligt i myndighedsbehandlingen. Myndighedsbehandlingen omfatter i langt de fleste tilfælde både en procedure for at anvise plads til anlæg og projekter, udtrykt i planer og programmer, og en efterfølgende procedure for den konkrete realisering af planen, der inkluderer en VVM-proces.

Det betyder for DI, at den grundige miljøvurdering sker så tidligt i den samlede procedure, at planen eller programmet dels kan undergå en reel tilpasning baseret på den foretagne miljøkonsekvensvurdering og dels, at en relevant miljøvurdering indgår i den offentlige høring af planen eller programmet. Derved skabes der anvendelige rammer for konkrete projekter, som efterfølgende skal realisere planerne.

I forhold til den samlede proces omkring planer og den efterfølgende effektivering i et konkret projekt betyder det, at miljøvurdering af planer og programmer skal altså foretages så tidligt og så grundigt, at de lægger brugbare rammer om de efterfølgende screeningsprocesser i en eventuel VVM-proces. F.eks. vil de indsamlede oplysninger indgå i de data, som bygherre skal bruge i sin screening og i sin projektilpasning. Det er vigtigt, at effekten af procedurerne ikke bare er, at der gennemføres en slags miljøvurderingsprocedure, men at der sker en faktisk tilpasning af planer, programmer og projekter, når der er væsentlige aspekter at tage hensyn til.

Det betyder, at miljøvurderingen af planer og programmer skal afgøre, hvad der efterfølgende vil være væsentlige aspekter for projektrealisering på det pågældende område og altså vil have indflydelse på screening og eventuel scoping.

Det betyder også, at så meget som muligt af miljøvurderingen skal foretages i plan- og programfasen og ikke skubbes til at en efterfølgende projektfase. Det er dermed de planlæggende myndigheders ansvar at foretage den nødvendige miljøvurdering i plan- og programfasen, idet de har ansvar over for offentligheden og de af myndighederne fastlagte miljøkvalitetskriterier i området.

Det vil ikke være acceptabelt for DI, hvis der i praksis sker en "underimplementering" af miljøvurdering af planer og programmer for, at der i stedet sker en overflytning af opgaver til den efterfølgende VVM-procedure. Dette gælder både dataindsamling, scopingbidrag, miljøvurderingsrapport foruden eventuel overvågning.

Loven har to funktioner; dels at varetage implementering af EU-direktiver i dansk ret og dels fastlæggelse af, hvordan proceduren skal bruges i Danmark, og hvordan synergiefekterne, som direktiverne lægger op til, skal realiseres. Den første del finder DI umiddelbart, at der findes velunderbyggede tekst om i lovforslaget, men den anden del bør styrkes.

Økonomiske konsekvenser af lovforslaget

Bemærkningerne til lovforslaget argumenterer for, at den foreslåede implementering af det ændrede VVM-direktiv vil være økonomisk neutralt for danske virksomheder. Dette resultat opstår som en teoretisk, sandsynlighedsbaseret gennemgang af fordele og ulemper. Det svarer til en gennemgang af en matematisk funktion med "x, y samt A og B", uden at der er sat værdier på. Den økonomiske opgørelse kunne have været kvalificeret med, hvad typiske VVM-undersøgelser koster, samt hvad miljøvurdering af planer og programmer koster at gennemføre i dag.

Lovforslaget friholder en runde i kommuneplanlægningen

Lovforslaget foreslås at have ikrafttræden den 17. maj 2017. Det skaber mening for så vidt angår delene vedrørende implementering af det ændrede VVM-direktiv, som træder i kraft denne dato. Imidlertid er kommunerne nu ved at tage hul på en ny planstrategi og kommuneplanproces. Det er derfor vigtigt, at reglerne vedrørende miljøvurdering af planer og programmer træder i kraft hurtigt, så den nye kommuneplanproces kan blive omfattet af de opdaterede og målrettede regler om miljøvurdering af planer og programmer. Vedrørende miljøvurdering af planer og programmer er der ikke tale om ændrede EU-regler.

Bemærkninger til nogle af paragrafferne og de tilhørende tekstbemærkninger i udkastet til lovforslaget om miljøvurdering

- Til § 1: Der bør stå, at formålet også er, at de to proceduresæt skal samtænkes, så synergieffekten opnås ved en tidlig og grundig indsats i plan-/programfasen. Det står adskillige steder i teksten i bemærkningerne til lovforslaget, men bør også fremgå af lovens formålsparagraf. Se endvidere de indledende bemærkninger.

- Til introduktion til afsnit II i tekstbemærkningerne til de enkelte paragraffer.

Det er vigtigt, at teksten også påpeger, at miljøvurdering af planer og programmer giver rammer, som skal bruges i VVM, og som derfor skal tilrettelægges derefter.

- Til §§ 8-14. Da miljøvurderingen skal sigte på en vurdering af gennemførelsen af planen, er det vigtigt, at myndighederne ikke udfører en minimumsindsats på dette område for at overlade en grundig vurdering af virkningen på miljøet til VVM-proceduren omkring selve projektet. Dette er også vigtigt af hensyn til den offentlighedsproces, der er omkring planer og programmer. Her skal sagen være fuldt oplyst af myndigheden, inden den sendes i offentlig høring.

- Til § 15, stk. 1. punkt 2, samt med reference til § 21. Screening er ifølge direktivet kun en procesbeslutning om, hvorvidt sagen er fuldt oplyst på det pågældende tidspunkt i forhold til, om der kan foretages en vurdering af, om der vil forekomme væsentlige miljøpåvirkninger, som ikke kan accepteres. Der er tale om en overimplementering af direktivet at gøre dette til en "afgørelse" ud fra traditionen i dansk forvaltning. DI foreslår, at teksten "afgørelse efter § 21" konsekvensrettes til "vurdering efter § 21", samt at den retlige konsekvens heraf implementeres ved en slankning af klagerreglerne, hvad angår screeningsvurderinger.

- Til § 19. I stk. 2 gives der ansøger mulighed for at angive forebyggende foranstaltninger knyttet til projektet. Det er i selve paragrafteksten ikke tydeligt, om der er tale om et alternativt indhold i en anmeldelse, eller om der er tale om supplerende bemærkninger til oplysninger efter stk. 1 i samme paragraf. Tekstbemærkningerne til paragraffen hjælper lidt på forståelsen, men en afklaring af spørgsmålet vil være belejligt. Det er især vigtig, da det ikke giver mening bare at lave regler for at gennemføre en procedure, men at de gerne direkte skulle animere ansøger til tidligt i processen at tilpasse sit projekt ud fra foreliggende oplysninger og give ansøger mulighed for at dokumentere dette.

I bemærkningerne til § 21 beskrives, at disse oplysninger ikke må opfattes som vilkår i en screeningsvurdering, hvilket er korrekt. Men de vil netop indgå som ansøgers egen forudsætninger for at gennemføre projektet og er dermed ikke myndighedernes egen fastsættelse af vilkår.

- Til § 21. Lovforslaget opretholder en offentlighedsfase omkring screening af VVM-sager. At betragte screeningen som en afgørelse er overimplementering af direktivet. Desuden vil der være tale om et eklatant dobbeltarbejde for offentligheden. Rammerne for, hvad der kan vurderes væsentligt i en screening er allerede lagt i den indledende miljøvurdering af de forudgående planer og programmer. Her har der været den nødvendige offentlighed, og det er efter DI's mening her i den forberedende planfase, at det er særdeles vigtigt at inddrage offentligheden. Hvis en offentlig indvending ikke har haft effekt ved miljøvurderingsproceduren for planer og programmer, er der ikke grund til at antage, at den vil have det i forbindelse med VVM-screeningen.

- Til § 23. I forbindelse med scopingproceduren foreslås en offentlighedsfase. Det er en overimplementering af direktivet, som skal undgås. Rammerne for, hvad der er miljømæssigt væsentligt ved det ansøgte projekt fastlægges ved den forudgående miljøvurdering af den rammeskabende plan/program.

Det er med disse bemærkninger vigtigt for DI at pointere, at der ved direktivimplementeringen skal ske en koordinering mellem procedureren efter SMV- og VVM-direktivet, som det også er foreskrevet i direktiverne. Derved undgås dobbeltarbejde f.eks. ved involvering af offentligheden, og projektforsinkelser kan modvirkes.

Tekstbemærkningen til denne paragraf angiver, at høringsperioden for en scoping kan være op til fjorten dage. Det kan virke illusorisk at gennemføre en reel høring af offentligheden inden for denne periode.

- Til § 46. Der vil med denne paragraf blive givet en vid hjemmel til fysiske undersøgelser og dermed driftsmæssig indgriben på en ejendom. Reglen bør ændres, så tilsynet først får denne hjemmel efter at et passende varsel er afgivet til, at ejer eller driftsansvarlig på ejendommen afgiver de ønskede oplysninger; med mindre øjeblikket dermed forspildes, men den situation vil næppe være aktuel, da der ikke er tale om skadesituationer. Tilsvarende skal myndighederne pålægges uden ophold at genoprette hidtidig tilstand på ejendommen eller yde erstatning til ejer eller driftsansvarlig.

Bemærkninger vedrørende projektlisterne i bilag 1 og 2

Der er sammen med udkast til lovforslaget udsendt et notat, som blandt andet redegør for de elementer, som ministeriet vurderer er overimplementering af EU-ret. Dette er et godt, nyskabende initiativ, som DI hilser velkommen.

Notatet indeholder en parallelopstilling af VVM-direktivets bilag 1 og 2 med lovforslagets bilag 1, 1a, 2 og 2a.

- Ad bilag 1. Punkterne 9 og 10: Der er ikke overensstemmelse mellem de direktiver, der henvises til i direktivet og de direktiver, der henvises til lovforslaget. De ældste henvisninger findes i lovforslaget. DI formoder, at lovforslaget skal henvide til den nyeste EU-lovgivning.

Punkt 14, 15, 16 b og c, 20, 21, 25, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39 er alle overimplementering af VVM-direktivets bilag 2, som i lovforslaget overføres til bilag 1. Det betyder pligt til en miljøkonsekvensvurdering. Denne overimplementering skal tilbageføres. Med sammenhængen i miljøvurderingsloven vil alle de planer og programmer, der danner rammen om de konkrete projekter i de nævnte kategorier skulle gennemgå en miljøvurdering. Heraf skal det fremgå, hvis der er væsentlige miljøelementer, som projekter skal tage hensyn til. I forbindelse med screeningen er der netop lejlighed til at angive, hvilke forebyggende tiltag og ændringer som projekterne har undergået. At der henvises til, at der er erfaring for, at disse projekter bliver screenet til fuld miljøvurdering antyder, at det bagvedliggende planlægningsarbejde fra myndighedernes side ikke har været tilstrækkelig konkret miljøvurderet, så væsentlige parametre har været identificeret.

Punkt 27 er en national bestemmelse, som skal fjernes fra projektlisten. Disse virksomheder er reguleret i risikobekendtgørelsen. Desuden kan der indføres en passus i en kommende udgave af planloven om, at kommunerne i deres planlægning skal inddrage hensynet til disse virksomhedstyper på linje med, at de skal udlægge arealer til virksomheder med særlige miljøforhold.

Punkt 40 er også en national bestemmelse, som ikke har hjemmel i VVM-direktivet og skal slettes fra lovforslaget. Enhver plan eller program, som udlægger arealer til denne type aktiviteter vil i øvrigt altid skulle miljøvurderes. Aktiviteterne indgår ikke i VVM-direktivet, idet EU-Kommissionen er i gang med en selvstændig proces for retningslinjer for vurdering af denne type aktiviteter.

- Ad bilag 2. Punkt 3 indeholder på lovforslagssiden et punkt "c", som ikke optræder i direktivbilaget. Det bør fjernes, da de planer og programmer, som udlægger disse anlæg på forhånd skal miljøvurderes.

I underpunkt "j" henvises på lovforslagssiden til "vindmøller", hvor den tilsvarende formulering på direktivside er "vindmølleparker". Lovforslagsversionen vil betyde, at langt flere vindmølle anlæg vil skulle pålægges VVM-procedurer. "Vindmølleparker" omfatter normalt flere vindmøller, end der hentydes til ved bare at anvende ordet "vindmøller". Den kommunale planlægning vil tage hånd om de mindre grupper vindmøller og enkeltmøller, og disse planer skal miljøvurderes.

Punkt 5 indeholder på lovforslagssiden asfaltværker og molerværker. Disse findes ikke på direktivside og er derfor overimplementering. DI vurderer, at disse typer anlæg vil blive tilstrækkeligt miljøvurderet gennem planlovens procedurer og ved miljøgodkendelser efter miljøbeskyttelsesloven.

Punkt 10. Her er DI's kommentarer identiske med den til bilag 1, punkt 27.

DI står naturligvis til rådighed for en eventuel uddybning af de ovenstående bemærkninger og giver samtidig på forhånd tilsagn om deltagelse i arbejdet med relevante bekendtgørelser efter loven.

Med venlig hilsen

Morten Løber
Chefkonsulent

Helle Ina Elmer

Fra: Knud Flensted <knud.flensted@dof.dk>
Sendt: 20. oktober 2015 18:05
Til: NST - Naturstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Helle Ina Elmer; Karin Bruun; 'Steffen Brøgger-Jensen (steffen.brogger@gmail.com)'
Emne: Høring over udkast til ny miljøvurderingslov m.m. Sagsnummer NST-100-00098

Til Naturstyrelsen

Vedrørende: Høring over udkast til ny miljøvurderingslov og udkast til konsekvensændringer i en række love
Sagsnummer NST-100-00098

Dansk Ornitologisk Forening er meget enig i høringssvaret, som er udformet af Danmarks Naturfredningsforening og indsendt den 12. oktober 2015.

Med venlig hilsen

Knud Flensted
Biolog

Med hilsner fra/
With regards from

Knud N. Flensted
Biolog, naturbeskyttelsesmedarbejder/
Conservation manager, MSc

BirdLife/Dansk Ornitologisk Forening

Vesterbrogade 138-140
1620 København V
Danmark

Telefon (direkte): +45 33283833
Mobiltelefon: +45 21242275
www.dof.dk
www.birdlife.org

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Att.: Helle Ina Elmer og
Karin Bruun

14-10-2015

Danske Havnes svar på høring - Miljøvurdering af planer m.v. - journalnummer NST-100-00098.

Miljø- og Fødevarerministeriet har sendt forslag til lov om miljøvurdering af planer, programmer og konkrete projekter i høring (VVM). Lovforslaget er en opfølgning på EU direktiv 2014/52/EU om visse offentlige og private projekters indvirken på miljøet. Forslaget skal samordne og koordinere sagsbehandlingen, når flere ministerier og styrelser er myndigheder ved godkendelse af planer, projekter og programmer.

Danske Havne vil gerne anerkende alle bestræbelser på at forenkle og samordne miljøvurderinger, høringer og godkendelser. Lovforslagets forsøg på at skabe "One stop shop", hvor bygherrer har ét, og kun ét, kontaktpunkt ved behandling af sin sag, er et længe næret ønsket fra Danske Havne og virksomheder på havnene.

Men lovforslagets "One stop shop" kræver, at "kunden er i centrum". Trods hensigten med lettere overskuelig sagsbehandling er det ikke den private virksomhed eller erhvervshavnen, der opfattes som kunden. Kunden er i myndighedernes selvforståelse reelt sagsbehandlere og ankesagsbehandlere i de offentlige systemer:

- De faglige krav til ansøgninger fra erhvervshavne og virksomheder på havnene er ikke ændrede, men sagsbehandlere hos de relevante myndigheder får lettere ved at overskue hvilke data, der er efterspurgt i sagen.
- Sagsbehandlere kan stille krav til virksomhed og havn om oplysninger og supplerende oplysninger, uden at skulle redegøre for omfanget af de ønskede data. Havnene oplever ofte, at der stilles mange ekstra krav om overvågning og rapportering af dyrearter, hvor det er én eller

- fa listearter, der kan blive påvirket af den nye aktivitet. På alle niveauer i sagsbehandlingen er der åbent for supplerende oplysninger.
- Lovforslaget pålægger virksomheder og erhvervshavnene at dokumentere og overvåge og selv afholde udgifterne. Dataindsamling, overvågning og rapportering skal ske ved hjælp af eksperter, hvilket i realiteten er konsulentrådgivere. Både beskrivelse og dokumentation i ansøgninger, og den udstrakte mulighed for at kræve supplerende data og overvågning, gør projekter i mindre virksomheder og havne meget dyre. Det er vanskeligt at budgettere projekterne, og tidsplanen vil gentagne gange kunne overskrides på grund af bl.a. supplerende overvågningsprogrammer.
- EU direktivet og lovforslaget er først og fremmest tilrettelagt for store vej- og baneprojekter, jf. høringsskrivelsen, s.3 "Implementeringen vil i første række omfatte de områder, som i praksis har størst relevans for Transport- og Bygningsministeriets anlægsprojekter, dvs. statslige vejanlæg og statslige jernbaneanlæg og dertil knyttede projekter, hvor Vejdirektoratet, hhv. Banedanmark, varetager bygherre- rollen for staten". Der gøres i forslaget ikke forskel på krav til egenbetaling og egen dokumentation for store nationale projekter og en havns ønske om udvidelse af oplagsarealer. "Bagatelgrænser" opereres der ikke med.
- Lovforslaget åbner ikke for, at myndighederne kan anvende den store viden 30-40 års intensiv dataindsamling, overvågning og godkendelses behandling har givet. Det overlades til bygherrer, gennem eksperter, at indsamle og dokumentere - og for egen regning. Det kunne være en ide at skelne mellem stedsspecifikke forhold og mere generelle forhold, som f.eks. fugles adfærd i forhold til vindmøller. For især mindre projekter ville det være en stor hjælp, om myndighederne selv påtog sig ansvaret for at opsamle og formidle de mange års erfaringer. Det er også muligt, at sagsbehandlerne foretager sådanne skøn ved scoping-proceduren, men i så fald er det individuelle skøn, og der opstår let store forskelle i krav til projekter forskellige steder i landet.
- Offentlighedens adgang til oplysninger og klage er gjort mere gennemsigtig i lovforslaget. Høringsfrister sættes i system. Der sker ikke en afgrænsning af den klageberettigede kreds, og ansvaret for oplysningernes rigtighed er nu i højere grad lagt over på projektansøger.
- Havne er placeret i Bilag 1, Større Landanlæg. Det seneste ti-års meget store arealudvidelser i havnene sker ud i vandet, og projekter ude i vandet hører under Transport- og Bygningsministeriet. Opdræt af fisk i havbrug reguleres heller ikke ved lovforslaget. Det ville være meget hjælpsomt, om de respektive myndigheder hurtigt finder en

fælles procedure for projekter, der gør sagsbehandlingen mere enkel og lettere overskuelig for projektansøger.

Danske Havne ser lovforslaget som et skridt i retning mod en hurtigere og mere enkel miljøogsagsbehandling. Behovet for at tænke miljøhensyn ind i sagsbehandlingen betvivles ikke. Men det næste skridt må være, at virksomheder som havne og havnevirksomheder høster frugten af 40 års erfaringer med miljøogsagsbehandling og dokumentation.

Nye projekter, der skal skabe udvikling, job og vækst kræver finansiering. Lovforslagets mange muligheder for en forlænget sagsbehandling og usikkerhed helt frem til tilladelsen er givet, virker meget negativt i forhold til investorer og kreditinstitutioner. Dette aspekt er også vigtigt at forbedre i det næste skridt i udvikling af miljøvurderingen og godkendelse af projekter.

Et eksempel til belysning

Thorsminde - Opdræt og slagtning af kingfish

En investor ønsker at investere et tocifret millionbeløb i opdræt af Kingfish i Thorsminde Havn. Havnen har et ledigt areal, som ligger op til klitfredningslinjen, er omfattet af strandbeskyttelseslinjen og ligger op til et Ramsar- og Natura 2000-område. Det pågældende areal er i lokalplan udlagt som havneområde, og fiskeopdræt er havnerelateret. Behov for store vandmængder løses ved indpumpning fra Vesterhavet med rørledning gennem klitrækken.

Men investor ønsker også at etablere et fiskeslagteri, hvor fisken slages og goes klar til eksport. Beskæftigelsen forventes samlet at blive 30 arbejdspladser, og de samlede investeringer over 200 mio. kr.

Slagteriet vil kræve yderligere areal, ca 50 x 50 meter, og det udløser så en omfattende sagsbehandling, som må forudsiges at tage 2-3 år, fordi det nye område ligger i forlængelse af lokalplanområdet, men i naturområdet. Investor ønsker hurtig vished om muligheder. Thorsminde by ønsker arbejdspladser og omsætning i lokalsamfundet, og naturinteresserne skal tilgodeses.

Spørgsmålet er, om myndigheder, faglige organisationer og miljøorganisationer med de mange års erfaring i dataindsamling, belysning af konsekvenser og afvejning af lokale hensyn ikke kan gøre det enklere og meget hurtigere. Eksempelvis kan strandbeskyttelseslinjen og dens forbud modificeres for arealer op til havneanlæg. Det er også vigtigt, at de kommunalt ejede havne kan bidrage med den infrastruktur i form af veje, kajer, kraner, bygninger, vandforsyning, tankanlæg og anden infrastruktur, som nye og eksisterende

virksomheder skal bruge til ny udvikling. Det kræver miljøvurdering og godkendelsesbehandling.

Havnene ligger i Vandkants-Danmark og ønskerne til arealudvidelser og nye aktiviteter var, er og vil fremover være meget store.

Vil lovforslagets procedurer gøre det mere enkelt, billigere og hurtigere at vurdere og godkende projektet, eller give investorer en vished for, at projektet kan realiseres inden for et begrænset antal måneder?

Ikke set fra kundens side.

Med venlig hilsen

Tom Elmer Christensen
sekretariatschef
Danske Havne

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

nst@nst.dk

hinel@nst.dk

bru@nst.dk

Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter
Journalnummer NST-100 - 00098

19-10-2015

Sag.nr.: 15/1954

Dokumentnr. 50965/15

Sagsbehandler

Peter Steffen Rank

Tel. 35298158

Email: Psr@regioner.dk

Tekniske bemærkninger til udkast til lovforslag

Generelt om offentliggørelse

I bemærkningerne til § 36 er det anført, at offentliggørelse skal foregå såvel i trykte medier som digitalt på en central portal etableret på rette administrative niveau og der henvises til betragtning 18 i VVM-direktivets præambel.

Danske Regioner forudsætter, at offentliggørelse alene kan finde sted digitalt via anvendelse af offentliggørelse på regionens hjemmeside.

I den økonomiske høring er der dog angivet hvilke økonomiske omkostninger regionerne forventer at få, hvis offentliggørelse af projekter skal finde sted via trykte medier.

§ 2 og § 9

Det fremgår af § 2, nr. 1, a og § 9, stk. 1, nr. 2, at der skal gennemføres en miljøvurdering af planer og programmer, der medfører krav om en "vurdering af virkningen" på et internationalt naturbeskyttelsesområde.

I den nuværende miljøvurderingslov fremgår det af § 3, stk. 1 nr. 2, at loven omfatter planer der kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde "væsentligt". Denne formulering synes at henvise tilbage til en vurdering efter habitatdirektivets § 7, stk. 2, dvs. en "nærmere konsekvensvurdering". Dog henvises der i den nye formulering også til "under hensyntagen til områdets bevaringsmålsætninger".

Hvis det alene er en vurdering efter habitatdirektivets § 7, stk. 2, der her (automatisk) udløser krav om en miljørapport, jf. også "væsentligt" i lovbemærkningerne s. 116, kan dette eventuelt præciseres ved at erstatte "vurdering af virkningen" med "en nærmere konsekvensvurdering" i §§ 2 og 9.

§ 9

Det bør i forbindelse med § 9 overvejes, om samspillet mellem stk. 1 og stk. 2, samt samspillet mellem § 9, stk. 1, nr. 1 og 3, vil fremstå mere entydigt, hvis det der i stk. 1, indarbejdes en henvisning til stk. 2. Det kan eksempelvis gøres ved at skrive "Myndigheden skal, jf. dog eventuel undtagelse efter stk. 2, gennemføre en miljøvurdering....".

Der bør formentlig tilføjes et "eller" mellem § 9, stk. 1, nr. 1 og 2.

§ 14

Bør "i hvert fald" erstattes af "i givet fald"?

§ 15

Det fremgår af § 15, stk. 2 og 3, at visse øvrige tilladelser kan erstatte en VVM-tilladelse.

Danske Regioner forventer, at det vil komme til at fremgå, at en råstoff tilladelse som hidtil erstatter en VVM-tilladelse, jf. også bemærkninger til lovforslaget s. 81 og 129.

§ 21

Der bør i § 21 eventuelt også henvises til § 18 sammen med den eksisterende henvisning til § 19.

Henvises der alene til § 19 (bygherrens ansøgning om en afgørelse efter § 21 – screening i forhold til bilag 2) kan det fremstå som, at ansøger selv har kompetencen til at vurdere, at et projekt ikke er omfattet af bilag 1, og at der derfor skal foretages en screeningsafgørelse i forhold til bilag 2.

Skulle en bygherre omvendt have vurderet, at en ansøgning efter § 18 (et projekt) er automatisk VVM-pligtigt efter bilag 1, men regionen omvendt finder projektet omfattet af bilag 2, må regionen kunne anmode ansøger om oplysninger i henhold til § 19, jf. også lovbemærkningerne s. 134.

§ 31

Ordet "reglerne" synes at mangle i forhold til "afsnit III" i § 31, stk. 2?

§ 34

Bør det til § 34, stk. 1, tilføjes; "... i hvilket omfang afgørelsen kan påklages og fristen herfor", jf. § 33's tilsvarende formulering i forhold til screeningsafgørelsen?

§ 37

Bør der laves henvisning til klagemulighed som nævnt i § 33. 2.sætning og som foreslået i nærværende notat til § 34?

§ 45

Danske Regioner forstår § 45 som det tilsyn, som regionen allerede i dag foretager efter råstoflovens kapitel 7, idet en gravetilladelse erstatter en VVM-tilladelse, dog med ændring, at der nu også skal foretages en opfølgning på resultaterne af den overvågning af de konsekvenser, som projektet medfører for omgivelserne.

§ 46

Danske Regioner formoder, at der efter § 46, stk. 1, er der tale om to forskellige situationer, adskilt ved "... jf. § 45, og...", således, at der kan foretages uanmeldt tilsyn i forhold til § 45.

Det vil eventuelt tydeligere bestemmelsen, hvis stk. 1 opdeles i to sætninger, der hver især beskriver én af de to situationer?

§ 47

Referer § 47 alene til "Tilsyn", eller er hensigten med bestemmelsen mere generel, således, at den ikke bør fremgå under afsnittet for "tilsyn".

§ 58

Danske Regioner antager, at når VVM-bekendtgørelsen ikke er medtaget i ophævelsesbestemmelserne, så skyldes dette, at der her er tale om en bekendtgørelse og ikke en lovbekendtgørelse.

Bilag 1, pkt. 20

Det fremgår af bilag 1 pkt. 20, at også graveområder i en endeligt vedtaget kommuneplan er undtaget automatisk VVM-pligt (ligesom i nuværende VVM-bekendtgørelse).

Da det er råstofplanen, og ikke kommuneplanen, der fastlægger graveområder, bør "kommuneplan eller" udgå. Hertil kommer, at råstofplanen er højere i planhierarkiet end kommuneplanen.

"Note 8" må være uaktuelt efter, at regionerne har udarbejdet deres første råstofplaner.

Bemærkninger til bilag

Bilag 1, pkt. 19 og 20

Det fremgår af høringsmaterialet, at høringsparterne kan komme med bemærkninger til bilagens udformning.

Region Sjælland har med mail af 2. marts 2015 henvendt sig til Naturstyrelsen omkring VVM-bekendtgørelsens bilag 1, pkt. 18 og 19.

Naturstyrelsen opfordres til at overveje om mailen giver anledning til præcisering af bilag 1, vejledning eller lignende.

Med venlig hilsen

Peter Steffen Rank

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

19. oktober 2015

Danske Råstoffers bemærkninger til Høring over udkast til forslag til lov om miljøvurdering af planer og programmer af konkrete projekter (VVM) med tilhørende konsekvensændringslovforslag: j.nr. NST-100-00098

Danske Råstoffers høringssvar forholder sig kun til de dele af lovforslaget som omfatter miljøvurdering af konkrete projekter (VVM).

Danmarks overimplementering af direktivet.

Danske Råstoffer er enige i lovforslagets betragtninger (§23) om, at en offentlig scoping (tidligere kaldt indkaldelse af idéer og forslag) ofte er en vigtig proces og givende for bygherren. Men Danske Råstoffer vil foreslå, at høring af offentligheden for råstofindvinding på land, lige som på hav, gøres frivillig. Således at der kun gennemføres scoping efter anmodning fra bygherren.

Danske Råstoffer vil foreslå at lovens overimplementering af VVM-direktivets bilag 1 - punkt 20 "råstofindvinding fra åbne brud med en samlet indvindingsperiode på mere end 10 år ....." fjernes. Råstofindvinding uden for de udlagte graveområder kan være nødvendig/praktisk i forbindelse med ekstensiv indvinding af f.eks. teglværksler eller grus, typisk i forbindelse med egen produktion (tegl, mørtel ...).

Bilag 2 sikrer allerede, at der foretages en screening for vurdering af virkninger på miljøet inden der gives en råstoffilladelse.

Danske Råstoffer vil foreslå en konsekvens revision af råstofloven "§ 9. Tilladelse til indvinding af råstoffer kan gives for indtil 10 år. I særlige tilfælde kan en tilladelse gives for en længere periode." Denne § 9 bør ændres til: Tilladelse til indvinding af råstoffer gives for en periode svarende til den forventede indvindingsperiode. Den forventede indvindingsperiode beregnes ud fra ansøgte årlig produktion og forekomst mængde."

Den nuværende ordlyd stammer fra lovgivning før VVM-direktivet (1989) og havde til formål at give råstofmyndigheden kontrol med miljøpåvirkningerne i forbindelse med råstofindvinding. Men dette formål opnås nu med VVM-screening og evt. VVM.

Langt de fleste grus- og granitindvindinger har en længere varighed end 10 år. Det betyder, at råstofindvinder og myndighed skal sagsbehandle for det samme indvindingsområde hvert 10 år, hvilket er spild af administrative ressourcer.

Danske Råstoffer har lavet en undersøgelse af sagshandlingstiden hos råstofmyndighederne. Denne undersøgelse viser, at meget stort antal sager handler om "forlængelse" af eksisterende aktivitet.

Men ifølge gældende lovgivning er det ikke muligt, at lave en forlængelse af eksisterende tilladelser. Det betyder i praksis, og med store administrative omkostninger til følge, at indvindingsfirmaet skal udarbejde en ny VVM-screening og indsende en ny råstofansøgning. De 10-årige tilladelser giver samtidig ofte anledning til misforståelser hos naboer og andre interessenter, som forventer at aktiviteterne stoppes efter de 10 år.

Bemærkninger til implementering af den nye lov.

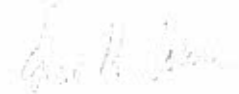
Danske Råstoffer vil meget gerne deltage i udarbejdelse af bekendtgørelser i forbindelse med implementering af den nye lov.

Specielt med fokus på:

- Sikre at en indvindingsvirksomhed kan sende en ansøgning om råstofindvinding, som både er gældende i henhold til råstofloven og "VVM-loven".
- Sikre at myndigheden behandler ovennævnte ansøgning som en samlet ansøgning, med henblik på undgå forskellige høringer af samme instanser og med samme tidsfrister. Kommunerne har f.eks. i dag i henhold til råstofloven minimum 4 uger til at fremkomme med bemærkninger til efterbehandlingsplanen. For at koordinere med "VVM-loven", bør råstofloven ændres således, at kommunen inden 4 uger skal fremsende bemærkninger, således at myndigheden (Regionen) kan overholde VVM-direktivets krav om at træffe en screeningsafgørelse hurtigst muligt, og indenfor en periode på 90 dage.
- Sikre at virksomheden får en samlet råstof- og VVM-tilladelse.
- Sikre at VVM-regler for hav bliver implementeret på en hensigtsmæssig måde i en revideret VVM-bekendtgørelse for råstofindvinding på havet.

Vi håber på lydhørhed for vores bemærkninger, og ser frem til et fortsat godt og konstruktivt samarbejde med Naturstyrelsen. Ligeledes håber vi på, at blive inddraget i arbejdet med udarbejdelsen af bekendtgørelserne.

Med venlig hilsen

Lasse Møller Vollesen

Sekretariatsleder i Danske Råstoffer

Naturstyrelsen
Pr. mail

21. oktober 2015

**Høringssvar udkast til forslag til lov om miljøvurdering mv
NST-100-00098**

Ny kombineret lov om miljøvurdering og VVM

Landinspektørforeningen vil indledningsvist beklage at svaret først kommer nu. Landinspektørforeningen har med interesse læst forslaget til ny kombineret lov om miljøvurdering af planer og programmer samt VVM med følgeændringer.

Foreningens medlemmer arbejder spredt i det offentlige og private med planer, projekter og realisering af projekter, som vil blive miljøvurderet.

Positivt

De nuværende regler er spredt i flere regelsæt og med små forskelle som giver risiko for fejl. Det er derfor positivt at reglerne samles i en ny lov, men foreningen ser med bekymring på mulighederne for undtagelser.

EU-direktivet og de løse ender

Det nævnes i indledningen, at der lægges op til en direktivnær implementering. Dette har klare fordele, da risikoen for, at reglerne skal ændres som følge af implementeringsfejl bliver mindre. EU direktiver er dog kun minimumskrav.

Der er således en række løse ender i lovudkastet, som i en længere periode vil give administrative udfordringer.

Som eksempler kan nævnes:

- koordineringen i sager, hvor der er flere VVM myndigheder
- Afgrænsning af materialet, der skal med i den offentlige høring (f.eks. er det et spørgsmål, om det både er myndighedens foreløbige vurdering og bygherrens redegørelse, der sammen skal i høring, eller om det er alene vurderingsredegørelsen)
- Er myndighederne forpligtigede til at svare på høringssvar ?
- Kommer der en fælles portal, hvor borgere, konsulenter og myndigheder kan finde både VVM anmeldelser, screeningsafgørelser og egentlige VVM redegørelser samt VVM tilladelser

Krav til bilag

I lovudkastet er man gået videre end EU-direktiverne i forbindelse med bilagene, som er overført fra VVM bekendtgørelsen.

Landinspektørforeningen foreslår, at det vurderes, om alle punkter forsat er relevante.

Der er endvidere 4 bilag, fremfor de to som vil være en logisk konsekvens af en direktivnær implementering. De bør samles til kun to bilag. De kunne evt. placeres i en bekendtgørelse.

Implementering og forslag

EU-direktivet lægger op til en One-stop shop og med lovforslaget håbes, at processen kan via en bekendtgørelse.

Landinspektørforeningen stiller spørgsmålet, om det er muligt

Reglerne fra Habitatdirektivet er spredt i en række forskellige regelsæt.

Foreningen forslår, at det overvejes at ajourføre den danske implementering af Habitatdirektivet sideløbende med ændringen af VVM reglerne.

Foreningen har forståelse for, at Transportministeriets ønsker om at få integreret VVM i vej og banelovgivning i forbindelse med anlægslove. Foreningen vil imidlertid pege på en risiko for interessekonflikt ved screeninger, hvis der er sammenfald mellem bygherre og VVM myndighed. Der bør være en ekstern VVM-myndighed med så stor faglig viden, at denne reelt er i stand til at miljøvurdere projekterne.

Havnene bør derimod ikke undtages gennem særregler, da de også skal godkendes af kommunerne på grund af landanlæggene. Resultatet vil blive som i dag med to regelsæt, to myndigheder og ingen forpligtigelse til koordinering. Dette undrer, når de øvrige sager på søterritoriet fremover skal anvende de samme regler som på land.

EU-direktivet indeholder mulighed for angivelse af minimumsgrænser, som bør anvendes.

De manglende minimumsgrænser i dag giver anledning til en betydelig usikkerhed og bidrager til et øget administrativt ressourceforbrug. Konsekvensen er endvidere, at det reelt bliver klagenævnet som beslutter, hvor den nedre grænse skal ligge, som eks. afgørelsen om, at udskiftning af græs med kunstgræs på et idrætsanlæg er et infrastruktur anlæg i byzone, som skal screenes.

Samlet vurderer foreningen, at lovforslaget har en del løse ende, så der bør arbejdes henimod en ny version, hvor der er fælles regler for alle områder, med kun to bilag, og hvor mulighederne for minimumsgrænser i bilag 2 er udnyttet.

Vedlagt

I foreningens seneste udgave af tidskriftet 'Landinspektøren' er en artikel om forslaget. Artiklen vedlægges som del af høringssvaret.

Med venlig hilsen

Kim Ingemann Christensen
sekretariatschef

18. oktober 2015

Høringssvar til Udkast til forslag til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

Dette høringssvar henviser til forslag til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

Høringssvaret er udarbejdet af Det Danske Center for Miljøvurdering (DCEA). DCEA er et forsknings- og vidensmiljø på Institut for Samfundsudvikling og Planlægning ved Aalborg Universitet. Centret brobygger mellem forskning og praksis indenfor miljøvurdering og planlægning. Udover at stille forskning og viden til rådighed, forestår vi også den årlige konference 'Miljøvurderingsdag' samt kurser indenfor bl.a. VVM.

DCEA's høringssvar er inddelt efter følgende emner:

1. Lovens anvendelsesområde
2. Scoping
3. Opfølgning og overvågning
4. Høringsfrister og offentlighedens deltagelse
5. Kompetente eksperter og ekspertise

1. Lovens anvendelsesområde

1a. Positivt at samle SMV og VVM lovgivning

Udarbejdelse af en samlet lov for VVM og SMV vurderes positivt, og vurderes at ville bidrage til den ønskede regelforenkling, jf. herunder arbejdet fra Miljøministerens nedsatte udvalg: *Udvalget til forenkling og modernisering af VVM-reglerne (2012 – 2015)*.

1b. Anvendelsesområdet for loven bør være bredere og bidrage til yderligere regelforenkling

Med lovforslaget er sket en regelforenkling. Regelforenklingen er dog kun delvist opnået qua visse områder stadig er undtaget fra de nye regler. Der eksisterer altså stadig særordninger, som udgør en barriere for en ønsket regelforenkling.

Det anbefales:

- At øge lovens anvendelsesområde til også at dække lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug samt projekter sektorreguleret i Transport- og Bygningsministeriet.
- At inddrage konsekvensvurderinger efter Habitatdirektivet.

1c. Undtagelsesbestemmelse i §9 skal præciseres

§9, stk. 2 1) beskriver undtagelsesbestemmelsen for planer og programmer:

"1) er omfattet af stk. 1, nr. 1 eller 2, og fastlægger anvendelsen af mindre områder på lokalt plan eller angiver mindre ændringer i sådanne planer og programmer, eller"

Det vurderes nødvendigt at præcisere teksten som nedenstående markeret med rødt:

- "1) er omfattet af stk. 1, nr. 1 eller 2, og ~~alene~~ ~~eller kun~~ fastlægger anvendelsen af mindre områder på lokalt plan eller angiver mindre ændringer i sådanne planer og programmer, eller"

2. Scoping

2a. Fastholdelse af obligatorisk scoping og med tilhørende vejledning

Den obligatoriske scoping er en videreførelse af reglerne i dag, som vi ved bidrager til at få afgrænset miljøvurderingen og dermed få anvendt såvel myndigheders som ansøgers ressourcer bedst muligt, sikre kvaliteten i vurderingen og forbedre offentlighedens deltagelsesmulighed. Jævnfør også endelig afrapportering fra *Udvalget til forenkling og modernisering af VVM-reglerne*:

"Udvalget er enige om, at scoping som afgrænsning af miljøkonsekvensrapporten er et hensigtsmæssigt instrument, når scoping foretages som en prioritering af væsentlige og uvæsentlige undersøgelser. Scoping skal også sikre, at kvaliteten af VVM-redegørelsen bliver bedre. Hermed forbedres offentlighedens og de grønne organisationers muligheder for at sætte sig ind i VVM-redegørelsen. Scoping kan som tidligere drøftet i udvalget også anvendes til forventningsafstemning mellem bygherre og VVM-myndigheden, men det forudsætter, at ressourcerne hos VVM-myndigheden er til stede."

Samtidig vides, at scoping er vanskelig i praksis.

Det anbefales derfor:

- At fastholde den obligatoriske scoping og dermed bidrage til at sikre kvaliteten gennem miljøvurderinger af alene de scopede væsentlige påvirkninger
- At præcisere scopingens natur, metode og konsekvens i vejledningsmateriale

2b. Præcisering af scoping er fleksibel

Scoping involverer en dialog mellem den ansvarlige myndighed og ansøger omkring projektet/planen/programmet og de forhold, som er relevante at medtage i miljøvurderingen. Dette suppleres gennem høring af berørte myndigheder, interesseorganisationer og den generelle offentlighed – og ofte også gennem besigtigelser i de berørte områder. Det er vigtigt at understrege, at scoping ikke er ét trin i processen, som ender med scoping dokument/udtalelse. Scoping finder steder gennem hele processen, så miljøvurderingen løbende tilrettes ny viden, informationer og erkendelse. Denne forståelse af nødvendig fleksibel scoping er i tråd med EU Kommissionen, som i sin vejledning beskriver følgende:

"The scope of an EIA must be flexible enough to allow new issues which emerge during the course of the environmental studies, or as a result of design changes or through consultations, to be incorporated. It is important to remember that the Directive allows competent authorities to request additional information at a later stage in the EIA process, even if this information was not requested by them when they issued a formal

Scoping Opinion. Keeping the EIA scope under review is therefore important in avoiding delays caused by such requests."

(EU Commission, Scoping guidance, http://ec.europa.eu/environment/archives/eia/eia-guidelines/g-scoping_full-text.pdf)

Det anbefales:

- At medtage disse betragtninger i lovens bemærkninger
- At indarbejde den fleksible scoping og betydningen heraf i senere vejledningsmateriale

3. Opfølgning og overvågning

3a. Krav om overvågning af afværgeforanstaltninger er uklart

I det reviderede direktiv Artikel 8, 4 stilles krav om opfølgning og overvågning af to forhold:

- Sikring af at afværgeforanstaltninger gennemføres af bygherren og
- Overvågning af væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet

"I overensstemmelse med de i stk. 1, litra b), omhandlede krav sikrer medlemsstaterne, at projektets særkender og/eller de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet, gennemføres af bygherren og fastlægger procedurerne for overvågning af væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet."

Ny forskning viser at det ikke er givet, at afværgeforanstaltninger gennemføres i praksis, også selvom de påvirkninger, der skal afbødes, er fundet væsentlige i VVM'en. Resultaterne omkring overvågning i VVM, som er fra 2015, kan ses på <http://www.dce.aarhusforskning.dk/ea/sea/vvm/>.

Resultaterne peger også imod manglende gennemsigthed i VVM-redegørelserne omkring, hvad der sker i de senere faser efter afslutningen af VVM-processen. Det betyder, at et fokus alene på den formelle VVM-proces og selve redegørelsen giver et ufuldstændigt billede af inddragelsen af miljøhensyn, og hvorledes der sikres konkret afværge for væsentlige påvirkninger.

Derfor er opfølgningskravet i det reviderede VVM Direktiv meget positivt. I lovforslaget vurderes det første forhold, omkring opfølgning af implementering af afværgeforanstaltninger, dog at stå uklart.

Det anbefales derfor:

- At tydeliggøre myndighedernes ansvar for at sikre afværgeforanstaltninger gennemføres af bygherren.
- At der i kommende vejledning anbefales en tydelig gennemførelse af kravene om: a) opfølgning på bygherres implementering af afbødende tiltag og b) overvågning af væsentlige skadelige indvirkninger. Desuden anbefales, at den indsamlede viden fra de forskellige projekter gøres tilgængelig et centralt sted, således at den kan bringes i spil i forbindelse med andre projekter.

3b. Manglende stillingtagen til ekspropriation

I henhold til §26, stk. 4 gives mulighed for revurdering med deraf følgende indgreb som følge af enten nye oplysninger, uforudsete væsentlige skadelige indvirkninger eller væsentlige skadelige indvirkninger går ud over det som blev lagt til grund for myndighedernes tilladelse. Denne som følge af opfølgning og overvågning. En eventuel ekspropriationsmulighed er ikke beskrevet.

Det anbefales:

- At mulighed for ekspropriation tages hensyn til i lovbemærkningerne.

4. Høringsfrister og offentlighedens deltagelse

4a. Positivt med videreførelse af forudgående høring i forbindelse med scoping

Det bemærkes positivt, at scoping gøres obligatorisk og der dermed sker en videreførelse af reglerne i dag – herunder forudgående offentlighed.

4b. 14 dages scoping høring vurderes ikke i overensstemmelse med direktiv og Århuskonvention

Jf. §35, stk. 5, er høringsperioden i forbindelse med den obligatoriske scoping ændret fra 4 uger til "højst 14 dage"

"Myndigheder fastsætter en frist for indkaldelse af ideer og forslag, jf. stk. 1, nr. 2, på højst 14 dage. Såfremt myndigheden og bygherren er enige herom, kan fristen forlænges"

Det vurderes, at offentligheden stilles markant dårligere i planlægningen, når høring skal gennemføres indenfor "højst 14 dage". Materialet for projekter og planer/programmer er ofte omfattende og kræver mange ressourcer at behandle for interesseorganisationer og ikke mindst den generelle offentlighed. Vi betvivler, at der er tid til at udfærdige reelle og kvalificerede input i offentligheden med en frist på højst 14 dage.

Dertil kommer, at lovforslaget er formuleret uden en markering af en nedre grænse i omfang og kvalitet: Hvor mange timer og/eller dage er tilstrækkelige for myndigheden lever op til lovens formål? I værste tilfælde vil en kombination af få dages høring placeret i offentlige ferier fjerne offentlighedens mulighed for deltagelse og indflydelse.

Overordnet vurderes en høringsfrist på "højst 14 dage" at være i modstrid med såvel direktivet som Århuskonventionen.

Det anbefales:

- At øge til de tidligere 4 ugers høringsperiode – eller ændre til minimum 14 dage for at sikre offentligheden kan opnå reel deltagelse i beslutningsprocessen – og sikre overensstemmelse med direktiv og Århuskonvention

4c. Høring ved projekter vedtaget ved anlægslove er ikke i overensstemmelse med Århus Konventionen

Lovforslagets §4, stk. 2, er i overensstemmelse med VVM Direktivets Artikel 2.4, men ikke Århus Konventionen.

"Lovens bestemmelser om offentlig høring, jf. §35, finder ikke anvendelse på projekter, der vedtages ved anlægslove"

4d. Direktivstridighed i forhold til ministerens udpegning af berørte myndigheder

Lovforslagets §31, stk. 3, er i modstrid med direktivet. Der kan ikke tages stilling ad-hoc, og det er ministerens ansvar at fastsætte regler.

"Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om, hvilke myndigheder der er berørte myndigheder".

Det vurderes nødvendigt:

- At formuleringen skal ændres fra "kan fastsætte..." til "skal fastsætte..."

4e. Indførelse af "passende tidsfrist" for høring af berørte myndigheder er uklart

Lovforslagets §35, stk. 4, delegerer ansvar til de ansvarlige myndigheder at fastsætte en passende tidsfrist for høring af berørte myndigheder.

"Myndigheden fastsætter en passende frist for berørte myndigheders fremsættelse af bemærkninger....."

Det anbefales:

- At kommende vejledning indeholder anvisninger til, hvorledes "passende" skal tolkes i praksis.

4f. Påklagemulighed bør ikke forringes

Lovforslagets §49 vurderes at begrænse klagemuligheden til alene at omfatte VVM tilladelsen. Dette ses som en forringelse af klagemulighed, da det tidligere har været muligt at påklage andre beslutninger, herunder f.eks. scoping og alternativvurdering (jf. Planlovens §58).

Det anbefales:

- At klagemulighed ikke forringes, og at der fortsat kan klages over beslutninger der vedrører høringsperioder, scopingdokumenter og afgrænsning af VVM redegørelsen (og dermed mulighed fremover lig Planlovens §58, stk. 1, nr. 4 og 5)

Afsluttende kommentarer i forhold til høringer og offentlighedens deltagelse

Den overordnede vurdering er fra vores side, at når høringsfrister afkortes og kravene til høringstidsfrist ophæves, så afskæres offentligheden, herunder interessenter, borgere, erhverv og myndigheder fra planlægningen. Offentligheden stilles markant dårligere i planlægningen, når høring skal gennemføres indenfor "højest 14 dage" eller indenfor "passende tidsfrist". Forslaget om at reducere offentlighedens adgang til høringer er i direkte modstrid med den udvikling vi ellers ser på borgerinddragelsesfeltet (i såvel forskning som i praksis), hvor det er deliberative og dialogorienterede tilgange, der sandsynliggør en holdbar og langsigtet planlægning. Høringer er det greb der skal sikre, at planlægningen har sin legitimitet i offentligheden. Er planlægningen ikke forankret i offentligheden vil der som tidligere beskrevet sandsynligvis opstå modstand, når planlægningen rammer den lokale virkelighed. De typiske eksempler er langstrakte og konfliktfyldte planprocesser.

Konflikter med offentligheden opstår ofte på baggrund af frustration over manglende indflydelse og frygt for risici man ikke forstår. Disse forsvinder ikke fordi de formelle høringsfaser reduceres. Erfaringen viser, at de blot vil vise sig senere i planprocessen. Kortere høringsfrister vil derfor kun mindske den planlæggende myndigheds mulighed for at imødekomme konflikter, inden de eskaleres. Endvidere henviser vi til de øgede økonomiske omkostninger ved forslaget, som der henvises til i høringsbrevet.

5. Kompetente eksperter og kvalificerede myndigheder

5a. Præcisering er nødvendig af "kvalificerede og kompetente eksperter" og "fornødne ekspertise"

Lovforslaget indeholder krav om VVM redegørelsen udarbejdes af "kvalificerede og kompetente eksperter" og at det er ansøgers ansvar at dette sker. Tilsvarende er det et krav, at myndigheder har eller har adgang til "den fornødne ekspertise".

§20, stk. 6. Det er bygherrens ansvar, at den miljøkonsekvensrapport, som bygherren indleverer til myndigheden, med henblik på at opfylde kravene i stk. 2 for det konkrete projekt er udarbejdet af kvalificerede og kompetente eksperter"

"§24 Efter modtagelse af miljøkonsekvensrapporten fra bygherren gennemgår myndigheden rapporten med inddragelse af den fornødne ekspertise...."

Det er uklart hvad der gør en "kvalificeret og kompetent ekspert", og hvad det betyder at myndigheden skal have "fornødne ekspertise" – og hvori forskellene mellem disse består.

Dertil kommer, at kravene, jf. det reviderede direktiv, artikel 5, stk. 3, giver Kommissionen ret til at kræve oplyst, hvor Danmark vil sikre, at der anvendes "kvalificerede og kompetente eksperter" – og krav om at kunne genfinde dette i lovgivningen.

Det anbefales:

- At præcisere i lovbemærkninger hvorledes begreberne forstås, herunder eventuel skelnen mellem kompetencer for fagspecialist og kompetencer for generalist med VVM projektledelsesansvar.

5b. Kvalitetssikring gennem generelt kompetenceløft og vejledning

Med det nye VVM-direktiv stilles øgede krav til kvalitetssikring af VVM-redegørelsen. At sikre kvaliteten af redegørelsen er et vigtigt skridt, men kan ikke stå alene. Dels er redegørelsen et øjeblikksbillede af VVM-processen - og dels ved vi, at der er mange andre faktorer, som påvirker opnåelse af 'den gode kvalitet'. Denne viden kan med fordel indgå i den kommende danske implementering.

I en tidligere version af direktivforslaget blev der stillet krav om brug af akkrediterede eksperter og/eller nationale eksperter. Dette krav er udgået, og det er nu op til hvert medlemsland at bestemme den nationale implementering – herunder fastlægge betydningen af de centrale begreber som "kompetent" og "tilstrækkelig ekspertise", samt bestemme, hvilken kvalitetssikringsmodel vi vil bruge og som lever op til artikel 5, stk. 3.

Kravet om kvalitetssikring kan efterleves på forskellige måder som f.eks.: a) at der laves en akkrediteringsordning for at sikre, at de personer eller virksomheder, som udarbejder redegørelsen, har en vis dokumenteret ekspertise, b) at VVM-redegørelserne skal igennem et tredjepartsreview, inden de sendes ind til myndigheden, eller efter de er blevet godkendt for at sikre, at de lever op til et vist niveau, eller c) at der bare fortsættes som hidtil, da de nuværende personer involveret i VVM-processen må forventes at have kompetencen og ekspertisen. Lovforslaget skønnes at bero på den sidste måde.

Overordnet betragtet er et øget fokus på kvalitet og kvalitetssikring af VVM redegørelsen meget positivt, og vil være et skridt i den rigtige retning i forhold til at sikre effekten af VVM.

Men VVM-direktivets krav til kvalitetssikring af redegørelsen er ikke i sig selv tilstrækkeligt til at sikre den samlede kvalitet af VVM, og direktivet kan ses som et udtryk for en defensiv kvalitetssikring. Direktivets krav til kompetencerne hos de personer, som udarbejder og vurderer redegørelserne, vil relativt simpelt kunne imødekommes ved en akkrediteringsordning. Hermed vil kvalitetssikringen være reduceret til et formcheck af, om den foreliggende VVM-redegørelse er udarbejdet af en akkrediteret VVM-rådgiver. Set i lyset af målet om at understøtte og sikre VVM kvaliteten har denne model dog nogle meget væsentlige begrænsninger. Qua det relative lille marked for rådgivere i

Danmark, der er kvalificeret og har kapacitet til at gennemføre VVM redegørelser, vil en akkreditering formentlig ikke ændre ved den nuværende situation. Og kvalitetssikringen må derfor anses som værende minimal ved denne model.

Kvalitetssikring bør yderligere ses i sammenhæng med den viden vi har om, at andre forhold som f.eks. borgerinddragelse, timing, organisering af VVM processen, ressourcer og kapacitet hos praktikere m.v. også spiller en væsentlig rolle. Derfor vil et ensidigt fokus på kvalitetssikring af VVM redegørelsen med fordel kunne suppleres med andre tiltag, når målet er at understøtte kvaliteten og effekten af VVM systemet.

Et afgrænset fokus på kvalitetssikring i selve VVM-redegørelsen sikrer f.eks. ikke kvaliteten i scoping-fasen, som jo netop er rammestyrer for redegørelsens indhold. Et centralt spørgsmål for den danske implementering er derfor også hvordan sikrer vi og understøtter den kompetente myndighed i at foretage scoping så kvalificeret som muligt, og sikrer der sker en stadig kompetenceudvikling hos myndighederne generelt til at indgå i VVM processen og være i dialog med bygherre og rådgivere?

Det anbefales:

- At fortsat undgå en decideret akkrediteringsordning
- At den fremtidige vejledning:
  - a. Har fokus på kvaliteten af såvel redegørelserne som resten af VVM processen.
  - b. Bruger den eksisterende viden og forskning omkring hvad der sikrer kvaliteten – både før selve VVM processen formelt igangsættes, under og efter.
- At understøtte et generelt kompetenceløft gennem f.eks. efteruddannelse og erfaringsudveksling.

DCEA stiller selvfølgelig sin forskning og sit netværk til rådighed i den kommende implementering.

På vegne af DCEA

Lone Kørnøv
Professor

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
NST-100-00098

DONG Energy A/S
Kraftværksvej 53
7000 Fredericia
Danmark

Tlf. +45 99 55 11 11
Fax +45 99 55 00 11

www.dongenergy.dk
CVR nr. 36 21 37 28

Høringssvar vedr. forslag til lov om miljøvurdering

DONG Energy fremsender hermed sine bemærkninger vedr. forslag til lov om miljøvurdering, som Naturstyrelsen har sendt i høring den. 15. september 2015.

DONG Energy bemærker, at der ift. tærskelværdien for kraftværker og fyringsanlæg fastholdes en lavere tærskelværdi for fyringsanlæg på bilag 1 i lovforslaget end den tærskelværdi, der er fastlagt i VVM-direktivet. Der er ikke angivet nogen særskilt miljømæssig eller anden relevant begrundelse herfor.

I det nye VVM-direktiv (direktiv 2014/52/EU) er der angivet en tærskelværdi på 300 MW for kraftværker og fyringsanlæg omfattet af direktivets bilag I, pkt. 2, litra a), mens der i bilag 1, pkt. 2, litra a) til forslag til lov om miljøvurdering er fastsat en lavere tærskelværdi på 120 MW.

Dette vil i praksis betyde, at flere danske kraftværker og fyringsanlæg med en lavere kapacitet end virksomheder i øvrige EU-medlemslande vil være forpligtede til at skulle udarbejde en miljøkonsekvensrapport og således være underlagt større dokumentationskrav end virksomheder i øvrige EU-medlemslande, hvor man implementerer det nye VVM-direktiv direktivnært.

DONG Energy ønsker på baggrund heraf, at der i overensstemmelse med Miljøministeriets officielle hensigtserklæring foretages en direktivnær implementering af reglerne, herunder af listepunktet i bilag I, pkt. 2, litra a).

Alternativt, såfremt dette ikke kan efterkommes, ønskes som minimum angivet en relevant årsag til denne fravigelse af VVM-direktivets tærskelværdi.

Med venlig hilsen
DONG Energy

Lotte Bjerrum Køie

14. oktober 2015

Vores ref. LOTKO/LOTKO
Dok nr. 2296153
(ver. nr.)
Sagsnr. 910-14 0010
lotko@dongenergy.dk
Tlf. +45 99 55 78 22

Helle Ina Elmer

Fra: Elsebeth Terkelsen <et@greencities.eu>
Sendt: 8. oktober 2015 16:14
Til: NST - Naturstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Helle Ina Elmer; Karin Bruun
Emne: Re: Høring frist 12. oktober 2015 - Udkast til forslag til lov om miljøvurdering og konsekvensændringslovforslag

Til Naturstyrelsen.

Forslaget har været forelagt bestyrelsen for Foreningen Bæredygtige byer og Bygninger, som er fremkommet med følgende bemærkning:

En sammenskrivning af reglerne ift. VVM og miljøvurdering, vil være en rigtig god idé, da det ofte er en og samme sag man både skal miljø- og VVM-vurdere. Men går man ikke linen ud og reelt forenkler procedurer og emner, så er der jo ikke meget, der er vundet.

Venlig hilsen

Elsebeth Terkelsen

Sekretariatsleder

Foreningen Bæredygtige Byer og Bygninger

C/O European Green Cities

FBBB på LinkedIn

+45 27 57 19 55

FBBB er en politisk uafhængig non-profit organisation, der ønsker at være med til at præge udviklingen af byggeri og planlægning i Danmark med fokus på bæredygtighed.

Den 14/09/2015 kl. 15.58 skrev NST - Naturstyrelsens hovedpostkasse <nst@nst.dk>:

Vedhæftet følger høring over udkast til forslag til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) med tilhørende konsekvensændringslovforslag. Der henvises til vedhæftede bilag.

Med venlig hilsen

Helle Ina Elmer

Specialkonsulent, Ph.D. | Jura

+45 72 54 47 33 | hinel@nst.dk

DOKNR-2-2647
Ref.: URA/ura
E-mail: ura@frinet.dk

9. oktober 2015

Naturstyrelsen
Att: Helle Ina Elmer & Karin Bruun
Haraldsgade 53,
2100 København Ø.

Journalnummer NST-100-00098.

Høringssvar fra Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI) til høring af udkast til forslag til lov om miljøvurdering mv.

FRI kvitterer for muligheden for at kommentere på høring af udkast til forslag til lov om miljøvurdering mv. Generelt finder FRI, at intention om at indføre en tværgående generel lov er positiv, idet det ideelt set vil øge overskueligheden og forenkle lovkompleksets. FRI mener imidlertid ikke, at det nærværende lovudkast er nået helt i mål, hvorfor vi har følgende forslag til justeringer – justeringer der vil gøre samlingen i én lov bedre og sikre den efterspurgte administrative og proceduremæssige lettelse, som er hensigten med loven

1. FRI synes grundlæggende ikke, at overskueligheden er øget væsentligt med sammenskrivningen af de eksisterende lovgivning til én samlet lov. FRI havde håbet på, at man i højere grad havde sløjftet det ene lovkompleks og om muligt droppet de forskellige håndteringer af projekter og planer/programmer.
2. FRI savner med opretholdelse af fornævnte skelnen, at det lovfæstes at VVM/SMV skal/bør udføres integreret, når processer for planer/projekter er sammenfaldende, idet dette vil eliminere diskussionen med myndigheder, der endnu ikke har taget den integrerede proces til sig. I forlængelse af dette bør processerne i højere grad ensrettes, jf. bemærkning 3-5.
3. FRI mener, at det ville skabe bedre gennemsigtighed og bedre forståelse af loven, at f.eks. procedurer for screening/scoping og andet ensrettes og trækkes ud af afsnit II og III og i stedet flyttes til de generelle afsnit for begge komplekser.
4. FRI mener ikke, at det er hensigtsmæssigt at der eksisterer et bilag 1 og 1a samt 2 og 2a, hvorfor vi opfordrer til, at de samles i to bilag alene.

Besøgsadresse:

Industriens Hus
Rådhuspladsen
København V
T: +45 35 25 37 37
F: +45 35 25 37 38
E: frinet@fri.dk
W: www.fri.net.dk

Postadresse:

Vesterbrogade 14, 2. sal
Postboks 367
DK-1504 København V

5. FRI mener tilsvarende, at bilag 3-7 sammenskrives og reduceres til to fælles bilag.

6. FRI foreslår, at bilag 2, punkt 11a om anlægsarbejder i byzone præciseres eller eksemplificeres yderligere, idet punktet til stadighed opfattes forskelligt og giver anledning til diskussion.

Med venlig hilsen

Ulrik Ryssel Albertsen
Erhvervspolitisk Chef

Miljø- og Fødevareministeriet
Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Fremsendt elektronisk til: [\[redacted\]](#) med kopi til [\[redacted\]](#) og [\[redacted\]](#)

16. oktober 2015

Høringssvar om udkast til forslag til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) samt udkast til forslag til lov om ændring af lov om planlægning, lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov om beskyttelse af havmiljøet, lov om råstoffer, lov om anvendelse af Danmarks undergrund, lov om kontinentalsoklen, lov om fremme af vedvarende energi og forskellige andre love. (Konsekvensændringer som følge af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)).
Journalnummer: NST-100-00098.

Friluftsrådet takker for muligheden for at afgive høringssvar til udkast til ny miljøvurderingslov og udkast til konsekvensændringer i en række øvrige love. Naturstyrelsen anmoder om bemærkninger senest den 19. oktober 2015.

Hensigten med forslaget er en implementering af det reviderede VVM-direktiv samt at samle miljøvurdering af planer og programmer med miljøvurdering af konkrete projekter i én lov. Friluftsrådet er positiv over for, at der således lægges op til at samle en række særbestemmelser i mange forskellige love i én ny hovedlov.

Friluftsrådet noterer med beklagelse, at Transportministeriets VVM-lovgivning ikke er indarbejdet i lovforslaget. Gennem de seneste år har Miljøministeriets VVM-udvalg med bl.a. deltagelse af Friluftsrådet, drøftet VVM-direktivets implementering i den nationale lovgivning og har i den forbindelse også peget på det uheldige i, at lovgivningen var spredt mellem de forskellige ministerier. Friluftsrådet noterer sig også, at husdyrbrugsloven er undtaget lovforslaget. Friluftsrådet finder det rimeligt i denne forbindelse at rejse tvivl om, hvorvidt VVM-direktivet er underimplementeret i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug.

Friluftsrådet håber, at loven med sit udvidede miljøbegreb, sit krav til redegørelse for afgørelser, krav til kvalitet i miljøvurderingsrapporten og bedre afrapportering og overvågning, samlet set vil gøre en positiv forskel for miljøet.

Urimelige forringelser af høringsfrister

Lovforslaget forringer muligheden for borgerinddragelse betydeligt. Eksempelvis lægges der i forslaget op til, at den offentlige høringsperiode ved scoping reduceres til højst 14 dage. Denne ændring er i strid

med Århuskonventionen. Ligeledes halveres høringsperioden for miljøkonsekvensrapporten (hidtil kaldet VVM-redegørelsen) fra 8 uger til 30 dage.

Friluftsrådet finder, at en høringsperiode på højst 14 dage absolut ikke giver en rimelig tidsramme og dermed forberedelsesmulighed for at kunne opnå reel deltagelse i høringsprocessen, og må alene opfatte forslaget om reducere til 14 dage som et ønske om at undtage borgere, foreninger og andres mulighed for kvalitetssikring af høringsforslaget.

På samme måde er miljøkonsekvensrapporter ofte ganske omfattende og komplekse. En reducere af høringsperioden til blot 30 dage vil gøre det overordentligt vanskeligt for demokratisk baserede frivillige organisationer at håndtere sådanne sager i respekt for organisationernes virke.

Friluftsrådet vil i den forbindelse gøre opmærksom på, at en sådan reduktion af fristerne for inddragelse af offentligheden, som lovforslaget lægger op til, ifølge Friluftsrådets opfattelse ikke vil være i overensstemmelse med Århuskonventionens bestemmelser. Århuskonventionen fastlægger bl.a., at offentlighedsprocedurerne skal omfatte rimelige tidsrammer for de forskellige faser, der tillader rimelig tid til at informere offentligheden og til, at offentligheden kan forberede sig på og opnå reel deltagelse under hele miljøbeslutningsprocessen.

Friluftsrådet vil på det kraftigste opfordre til, at de hidtil gældende høringsfrister fastholdes.

Udsted en bekendtgørelse, der beskriver samspillet mellem VVM-redegørelsen og VVM-tilladelsen
Friluftsrådet finder, at det vil styrke hele lovkomplekset, såfremt der udstedes en bekendtgørelse, der nærmere beskriver samspillet mellem VVM-redegørelsen og VVM-tilladelsen.

En sådan bekendtgørelse skal forholde sig til, hvordan VVM-tilladelsen med rimelighed afspejler, hvad der står i VVM-redegørelsen, stille krav til, at et udkast til VVM-tilladelse offentliggøres samtidigt med VVM-redegørelsen og samtidig beskrive, hvorledes samtidighed i sagsbehandlingen opnås uden at kortslutte behandlingen af alternativer i miljøkonsekvensrapporten.

Under arbejdet i VVM-udvalget blev der henvist til, at forskningen havde vist, at der er dårlig sammenhæng mellem de miljøkonsekvenser, der beskrives i VVM-redegørelserne og de vilkår, der opstilles i VVM-tilladelserne, til skade for miljøet og den politiske beslutningsproces. Som modtræk hertil vil det være oplagt om der i Miljøvurderingsloven stilles krav om, at et udkast til VVM-tilladelse offentliggøres samtidigt med miljøkonsekvensrapporten. I det omfang dele af VVM-tilladelsen erstattes af andre tilladelser og godkendelser, må det anses for nødvendigt med en samtidighed i alle udkast til tilladelser og godkendelser, der offentliggøres sammen med miljøkonsekvensrapporten, for at sikre borgere og politikere et reelt indblik i omfanget af, hvordan væsentlige miljøkonsekvenser håndteres. Dette krav om samtidighed kunne indgå i en bekendtgørelse, der beskriver samspillet mellem VVM-redegørelsen og VVM-tilladelsen.

Rammer for hvornår og i hvilket omfang andre tilladelser/godkendelser kan erstatte VVM-tilladelsen
VVM-direktivet indfører krav om at begrunde afgørelser efter loven. Det er et centralt krav. I den sammenhæng er det væsentligt, at den nye miljøvurderingslov omfatter et bredere miljøbegreb, end det der gælder for miljøgodkendelser, råstoffertiladelser m.m. Derfor må det være undtagelsen, når godkendelser eller tilladelser efter anden lovgivning helt kan erstatte VVM-tilladelsen. Dette bør fremgå af lovens bemærkninger.

Det formodes, at tilladelser og godkendelser for langt de fleste projekter skal suppleres med en VVM-tilladelse, for de forhold, der er omfattet af miljøvurderingsloven, men som ikke håndteres i de aktuelle tilladelser eller godkendelser. Dette samspil bør som sagt fremgå af lovens bemærkninger og bør beskrives og konkretiseres nærmere i en bekendtgørelse.

Akvakulturanlæg til havs bør være VVM-pligtige

Akvakulturanlæg til havs har et stort forureningspotentiale både lokalt og regionalt (især havbrug, til dels muslingebrug) og der er stor risiko for konflikter med andre interesser begrundet i disse anlægs beslaglæggelse af store arealer til havs. En arealbeslaglæggelse, der udelukker andre fra arealerne. Friluftsrådet har de seneste år set flere sager, hvor konfliktpotentialet, ikke mindst med de rekreative interesser, har spillet en rolle i vurderingen af sådanne anlægs etablering og hvor en VVM-procedure har været af afgørende betydning for offentlighedens inddragelse i overvejelserne. Akvakulturanlæg til havs (både havbrug, muslingebrug og tanganlæg) - uanset om de er beliggende indenfor eller udenfor 1 sømil fra kyst eller basislinje bør være omfattet af fuldpligtig VVM.

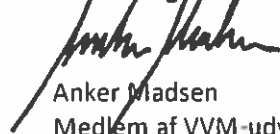
Scoping i de fremtidige VVM-procedurer er af afgørende betydning for at sikre inddragelse af både relevante scenarier og den tilstrækkelige ekspertise i scenarievalg og dokumentationsforpligtelse. Derfor mener Friluftsrådet, at scoping af disse anlæg fortsat skal være obligatorisk, og ikke som det foreslås, gøres til en frivillig ordning.

Afslutning

Friluftsrådet skal afslutningsvis atter pege på, at lovforslaget forringer muligheden for borgerinddragelse betydeligt. De foreslåede høringsfrister er ikke i overensstemmelse med Århuskonventionen krav om, at offentlighedsprocedurerne skal omfatte rimelige tidsrammer for de forskellige faser, der tillader rimelig tid til at informere offentligheden og til, at offentligheden kan forberede sig på og opnå reel deltagelse under hele miljøbeslutningsprocessen.

Friluftsrådet vil på det kraftigste opfordre til, at de hidtil gældende høringsfrister fastholdes.

Med venlig hilsen

Anker Madsen
Medlem af VVM-udvalget

Helle Ina Elmer

Fra: Anders Christiansen <ANDCHR@gladsaxe.dk>
Sendt: 19. oktober 2015 11:00
Til: NST - Naturstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Helle Ina Elmer; Karin Bruun
Emne: journalnummer NST-100-00098.

Til Naturstyrelsen

Byplanafdelingen i Gladsaxe Kommune har gennemlæst forslaget til lovændringer på VVM- og MV-området.

Generelt ser vi positivt på forslaget til lovændringen. Vi har dog følgende tre bemærkninger:

1. Der er tilsyneladende ikke taget stilling til, hvem der er VVM-myndighed, når mere end to kommuner er involveret. Vi går ud fra, det er en forglemmelse – eller at vi har overset det.
2. Efter § 52 skal klager til NMKN indgives skriftligt til 1. instansen. Siden januar 2015 har man skullet indgive klage via klageportalen. Dette rulles vel ikke tilbage?
3. En lille redaktionel detalje: Punkterne under § 20 stk. 2 har fået nummereringen 3 – 8. Dette er vel en fejl.

Vi vil meget gerne høre din mening ●●●●●●●● KLIK HER
Hjælp os med at forbedre vores service i By- og Miljø – det tager blot 2 minutter

Venlig hilsen

Anders Christiansen
Byplanlægger

GLADSAXE
KOMMUNE

Byplanafdelingen
Rådhus Allé 7
2860 Søborg

gladsaxe.dk

Telefon: 39 57 50 45

Mail: andchr@gladsaxe.dk

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Vandressourcer & Miljø
Direkte tlf. 2795 4130
E-mail elst@hofor.dk
Dato 19.10.2015

Svar på høring af Udkast til forslag til lov om miljøvurdering og konsekvensændringslovforslag

Vi har i HOFOR A/S gennemgået det fremsendte materiale vedrørende "Udkast til forslag til lov om miljøvurdering og konsekvensændringslovforslag" og har følgende bemærkninger:

Vandindvindings- og vandforsyningsanlæg, hvis det samlede anlæg geografisk strækker sig over mere end to kommuner

I forslaget er der eksplicit nævnt en række områder, hvor kompetencen overgår fra kommunalbestyrelsen til regional eller statslig myndighed. Disse områder svarer til eller er en udbygning af de områder, der er omfattet af bekendtgørelse nr. 1184 af 6. november 2014 om vurderinger af visse offentlige og private anlægs virkning på Miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning (Planloven). Derudover fremgår det af konsekvensændringslovforslagene, at Planlovens *kapitel 4 § 11 g - 11 i* foreslås ophævet, hvilket må betyde, at bekendtgørelse 1184 af 6. november 2014 vil blive ophævet med den nye lovs ikrafttræden i 2017.

Vi bemærker med stor bekymring, at de regionale vandindvindings- og forsyningsanlæg, hvis det samlede anlæg geografisk strækker sig over mere end to kommuner, ikke er nævnt i forslagets § 17 (herunder bilag 1 og 2). Det har skabt tvivl om, hvorvidt det med den nye lov fortsat vil være Staten, der er VVM-myndighed for disse anlæg. HOFOR Vand København A/S har indvindingsanlæg i 17 kommuner og da oplandene strækker sig ud i yderligere 10 kommuner, er det meget vigtigt, at der kan foretages en sammenhængende og ensartet VVM-vurdering af vandindvindingen. Det er HOFORs vurdering, at det kun kan sikres, hvis VVM-kompetencen **fortsat er samlet** i én myndighed. Derfor vil HOFOR A/S opfordre til, at Staten fortsætter som VVM-myndighed på disse anlæg, hvis det samlede anlæg geografisk strækker sig over mere end to kommuner.

Anvendelse af eksperter

Det fremgår af § 20 stk. 6, at Miljøkonsekvensvurderingen skal udarbejdes af kvalificerede og kompetente eksperter. Endvidere fremgår det af bemærkningerne til lovforslaget, at "der er ikke krav om uafhængighed, hvilket muliggør anvendelsen af in-

house rådgivning.". På baggrund af lovbemærkningerne er det således HOFORs forståelse, at det vil være i overensstemmelse med lovgivningen helt eller delvist at anvende egne interne eksperter – naturligvis under forudsætning af, at disse besidder den nødvendige ekspertise. Dette er vigtigt, da det ellers vil medføre en betydelig ekstraomkostning i forbindelse med udarbejdelse af miljøkonsekvensvurderinger.

Hvis I har spørgsmål eller bemærkninger til ovenstående, er I meget velkomne til at kontakte mig.

Med venlig hilsen

Elizabeth Steenberg
Sektionsleder
Vandressourcer & Miljø
Miljø & Samarbejder

Direkte tlf: 2795 4130

E-mail: Elst@hofor.dk

Tænk på miljøet - spar på vand og energi !

Til Naturstyrelsen
KL's hørings svar til forslag om ny VVM-lovgivning

KL Hørings svar vedr. ny VVM-lovgivning

KL takker for muligheden for at indsende hørings svar vedrørende implementering af EU-direktiv om VVM i dansk lovgivning. Et af målene med det nye direktiv er fokus på det væsentlige, og på at ressourcerne skal bruges der, hvor det har betydning af hensyn til miljøet. KL ser frem til at dette realiseres i samarbejde og ved den kommende udmøntning, nye vejledning, portal og værktøjskasse.

Hovedsynspunkter

I forslag til lov om miljøvurdering af planer, programmer og konkrete projekter er reglerne om miljøvurdering af planer og programmer (SMV) kombineret med VVM-reglerne i en samlet lov. Det kan styrke synergien mellem de to lovkomplekser.

- I de nye regler er bilagene fælles. Det er positivt og bidrager til klarhed. Der bør dog kun være to bilag, og placeringen af aktiviteterne bør så vidt muligt følge direktivet.
- Der er ikke noget i denne lovgivning, som mindsker behovet for en frugtbar forhåndsdialog, mellem kommune og virksomhed, inden et givent projekt igangsættes, så virksomhederne bør have krav på en sådan.
- One-stop-shop vil, uanset den konkrete udformning, kræve ekstra tid, men kan være en god service for virksomhederne. Godt med fleksibel udformning af krav.

Den 4. oktober 2015

Sags ID SAG-2013-00633

Dok.ID 2091543

CRO@kl.dk

Direkte 3370 3861

Mobil 2383 1527

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 1/9

- Den nuværende danske implementering af VVM reglerne er spredt på en række forskellige bekendtgørelser og myndigheder. Det giver udfordringer for bygherrer, konsulenter og især offentligheden, når der er flere myndigheder på det samme projekt. Det gælder f.eks. havne, kystsikring eller havvindmøller, hvor der skal føres kabler ind til elnettet på land. Der er på den ene side lagt op til, at de samme regler skal anvendes af de forskellige VVM myndigheder samt på den anden side lagt op til sektorundtagelser via bekendtgørelser (f.eks. for søterritoriet) eller via direkte implementering i sektorlovgivningen (transportministeriets område med veje, jernbaner og havne).
- Det burde være muligt at lave en implementering af EU-reglerne i samme lov, uanset om de skal anvendes på land, på søterritoriet eller andre steder. Fx vil det være en stor fordel, hvis anlæg på søterritoriet reguleres efter samme lovgivning, da der ofte laves fælles VVM-proces.
- En screening på under 90 dage vanskeliggøres, hvis den skal køre samtidig med miljøgodkendelsen. KL foreslår en formulering om, at samtidighed "tilstræbes".
- Idefasen bør bevares, og bør være fire uger af hensyn til at sikre reel mulighed for borgerinddragelse og sikre, at gode ideer kommer frem.
- Tydeligere markering af vejledende minimumsværdier i bilag 2, vil være en fordel både for virksomheder og myndigheder.
- KL vurderer, at der vil være mindre stigninger i ressourceforbruget i kommunerne, som følge af dette forslag. Bygherre overtager ansvar for selve redegørelsen, men kommunerne skal stadig sikre, at sagen bliver fuldt oplyst, de skal vurdere redegørelsens kvalitet og gennemgå løbende faglig opkvalificering. I dag er det oftest praksis, at bygherrerne udarbejder VVM-redegørelsen.
- De mange ændringer i lovgivningen vil kræve nye indsats for kommunerne, som betyder, at der skal bruges flere timer end i dag. Får kommunerne mulighed for at agere smart i forhold til udfyldelse af de ændrede regler, så kan resultatet blive en endnu mere erhvervsvenlig og effektiv sagsbehandling end vi har i dag. Heri har vi en fælles interesse.

Der henvises desuden til særskilt økonomisk høringssvar.

Kommentarer til lovens enkelte hovedtemaer

Lovens formål

VVM-lovgivningen tages ud af Planloven og med det fremlagte lovforslag er offentligheden fraværende i formålsparagraffen. Dette hensyn og tilsvarende formulering bør indsættes i lovforslaget.

Bilag

Bilagene er mere vidtgående end direktivet stiller krav om.

Som udgangspunkt bør bilagene følge direktivet, men gerne med klagorende tekst. Der bør kun være et bilag 1 og et bilag 2.

Der er ikke arbejdet med mulighederne for at få sat minimumsgrænser i bilag 2, hvilket som minimum må gores efterfølgende i vejledningsarbejdet. I det omfang reglerne i lovforslaget ikke kan gores skarpe nok i sig selv, bør der hurtigst muligt udformes et grundigt vejledningsmateriale med fortolkningsbidrag, som letter med afgrænsningen i praksis, og det undgås, at den reelle tolkning af reglerne kommer til at ligge ved klagenævn og domstole. Tydeligere markering af vejledende minimumsværdier, vil være en fordel både for virksomheder og myndigheder.

KL gør opmærksom på, at høringsmaterialet ikke har fremhævet forskellen om havne eller, at »Anlægsarbejder i industrizoner« (bilag 2, pkt 10a fra direktivet) mangler i den danske implementering.

En VVM for et større erhvervsområde til industriformål (det være sig inde i landet eller en havn), kan være en fordel, da man derved kan få afklaret rammerne for miljøpåvirkning i forbindelse med udviklingen af området. Lovforslaget kan med fordel beskrive, hvordan dette kan gores i praksis. Dette kan også lette arbejdet for virksomheder som efterfølgende slår sig ned på stedet.

I VVM bekendtgørelsen og dermed lovforslaget står der »Større landanlæg til havneformål i forbindelse med havne, der kan besejles og anløbes af skibe på over 1350 tons.« (bilag 1, punkt 8b), frem for »So-handelshavne, anløbsbroer til lastning og losning, der er forbundet med havneanlæg til lands og til vands (bortset fra færgebroer), der kan anløbes af fartyger på over 1 350 tons«. Den ændrede formulering har bidraget til usikkerheden om kompetencerne i forbindelse med VVM på havne og har medført screening af en række havnevirksomheder (f.eks. råstofhåndtering), som ellers ikke er omfattet af VVM reglerne.

Screening

Samlet elektronisk anmelde- og screeningskema bør udarbejdes. I den forbindelse er det vigtigt, at ansøger har mulighed for, og opfordres til at udfylde dette i samarbejde med myndigheden således at misforståelser undgås, og sagen hurtigst muligt kan blive fuldt oplyst.

Kompetente eksperter

KL er tilfreds med, at der er valgt en pragmatisk løsning mht. direktivets krav om kompetente eksperter. Udgangspunktet er, at de involverede er kompetente, samt at markedet og klagenævnet i løbet af overskuelig tid vil få fjernet de »sorte får«. Hos nogle af myndighederne er de faglige miljøer omkring VVM dog så små eller specialiserede, at der bliver behov for samarbejde med andre kommuner eller anvendelse af konsulenter, hvis de skal leve op til kravet om vurdering af om redegørelsen er dækkende, inden den offentlige høring.

Havne

For kommunerne er der udfordringer omkring havne i lovforslaget. Der er lagt op til to forskellige regler, en efter den nye VVM-lov og en anden efter Transportministeriets nye sektorlovgivning om havne. Opdelingen giver allerede i dag udfordringer, selv om både kommunerne og Trafikstyrelsen forsøger at begrænse dem.

- KL foreslår: Der bør som minimum i begge regelsæt være et eksplicit krav om koordinering og om en fælles VVM-redegørelse.

Udfordringerne på havneområdet og på grund af den danske ændring af teksten om havne. Den oger omfanget af det projekt, der skal VVM-vurderes og dermed uklarheden om kompetence mellem de to VVM-myndigheder. Storre landanlæg er mere end havne, og formuleringen betyder, at der skal tages stilling til aktiviteter, som i øvrigt ikke er omfattet af VVM reglerne i sig selv (f.eks. modtagelse og sortering af råstoffer på havnen).

Armlængde/uvildighed

KL finder, at implementeringen af direktivets regler om armlængde, som i udkastet til de nye danske regler implementeret som § 40, er noget uklar. Den nuværende danske praksis med mange VVM myndigheder bidrager til at oge udfordringerne. Forslaget om særregler på Transportministeriets område kan betyde, at armlængde skal håndteres hos:

- Naturstyrelsen i forbindelse med skovrejsning og naturgenopretning
- Kommunerne i forbindelse med veje, vandløb m.m.
- Kystdirektoratet i forbindelse med kystsikring
- Banestyrelsen i forbindelse med baneprojekter
- Vejdirektoratet i forbindelse med vejprojekter
- Trafikstyrelsen i forbindelse med screeninger af Ministeriets projekter?
- Energistyrelsen i forbindelse med havvindmøller

KL foreslår: Det er et demokratisk problem, hvis der ikke er tillid til myndighederne, og der bør derfor indsættes et supplerende krav i de nye VVM regler om fuld aktindsigt i de dokumenter, der udveksles imellem bygherrefunktionen og myndighedsfunktionen.

KL foreslår desuden: Der gives nogle mere præcise guidelines til, hvordan man kan adskille fagområder (myndighed/bygherre/planlæggere) i kommunerne.

VVM-tilladelse og overvågning

Der er som noget nyt kommet en mulighed for at indsætte vilkår om, at bygherren skal foretage overvågning samt om, at ændrede forudsætninger (f.eks. en større eller anden miljøpåvirkning end forventet) kan betyde bortfald af tilladelse.

KL er tilfreds med forslaget til implementering på dette område. Vilkår om overvågning vil kræve, at kommunen følger op på, om vilkår overholdes

One-stop shop

Direktivet beskriver minimumskrav til en one-stop shop. One-stop shoppen er et centralt emne, da koordineringen mellem SMV, VVM og især Natura2000 reglerne i dag volder problemer. Lovforslaget lægger op til, at der vil komme en opfølgning i form af en bekendtgørelse.

- KL foreslår en fleksibel tilgang her, som tilgodeser de forskellige tilgange, der allerede fungerer godt i kommunerne. Et af de spørgsmål, som ikke er besvaret i lovforslaget er, om og hvordan kommunerne koordinerer afgørelser fra henholdsvis VVM og SMV. Dette ønskes afklaret.

Miljøvurdering af planer og programmer

Lovforslaget ændrer ikke væsentligt ved de nuværende regler for SMV. For miljøvurdering af planer og programmer medfører det en udvidelse, da man har overført bilagene fra VVM bekendtgørelserne fra henholdsvis planloven og energianlæg, frem for at anvende direktivet.

KL er dog bekymret for, om formuleringerne i §9 i forslaget kan medføre, at der fremadrettet skal gennemføres flere vurderinger end i dag. Dette vil både være

uhensigtsmæssigt og tidskrævende, og vi opfordrer derfor til tydeliggørelse af paragraffen, så dette undgås.

Høringsfrister

Der er et minimumskrav 30 dage til horingen af udkast til redegørelse, hvilket er betydeligt kortere end den gældende praksis i dag. Der kan forventes et pres fra virksomhederne i retning af minimumshoringen, også der hvor hensynet til borgerne taler for en længere høringsfrist, fx ved meget komplekse redegørelser.

Idefasehoring. Idefasen bør bevares, og bør være fire uger af hensyn til at sikre reel mulighed for borgerinddragelse og sikre, at gode ideer kommer frem. Det er især et problem for foreninger og borgere at svare med så kort frist.

De fire uger er ikke en reel forlængelse af den samlede sagsbehandling, da både entreprenor og myndighed arbejder videre med projektet i den periode. Derfor ses ikke nogen grund til at forkorte høringsperioden til et så kort tidsrum, at det for borgerne kan opfattes som en "skueproces".

Detaljerede bemærkninger

Forældelse. Screeningsafgørelser og VVM tilladelser forældes efter 3 år. Det har været praksis, men godt, at det nu står direkte i loven.

Forslag:

- **Vurdering af kvalitet.** VVM-myndigheden skal vurdere kvaliteten af redegørelsen, inden det sendes i horing. Det er fint, og kommunen bør også have mulighed for at sende redegørelsen tilbage til bygherre i stedet for til horing, hvis kvaliteten vurderes at være for ringe.
- **Forhåndsdialog.** Der indsættes en ret/pligt til forhåndsdialog mellem ansøger og kommune, så indledende misforståelser undgås og ekstra alternativer kan tilvejebringes hvis gavnligt.

Scoping. Vi ønsker et mere håndfast krav om obligatorisk fastlæggelse af indholdet i redegørelsen (scoping). Et sådant krav vil være en betydelig fordel for bygherren, som fra starten kender myndighedernes krav, og det vil kunne fokusere konsulenternes arbejde, således at kræfterne bruges på det væsentlige.

- KL foreslår endvidere, at VVM-redegørelsen fokuserer på de emner, som fremgår af scoping, og hvor der er risiko for en væsentlig miljøpåvirkning, og at de øvrige kun berører helt kort. Det har betydning for omfanget af VVM redegørelserne og for, hvor læsevenlige de bliver. Dette bliver ekstra vigtigt, hvis horingen tidsmæssigt afkortes, som der lægges op til i lovforslaget.

§35. I bemærkningerne står der, at den høring af berørte myndigheder, der foreslås ifm. screeningen, svarer til praksis i dag. KL's forståelse er, at der som udgangspunkt ikke sker en høring af berørte myndigheder i forbindelse med en screening i dag. Dette forslag vil derfor medvirke til at forlænge processen.

§35 stk. 5. En høringsfrist på højst 14 dage for indkaldelse af ideer og forslag er for kort tid til, at mange organisationer, lokaludvalg og andre har reel mulighed for at komme med kvalificerede bemærkninger. Det foreslås i lovforslaget, at hvis myndigheden og bygherre er enige, kan fristen forlænges, men at hensyn til offentlighedens aktive inddragelse bør høringen fast være 4 uger. Det er også mere enkelt og transparent.

Bilag 2 pkt. 14. Det er positivt at "til skade for" ændres til "væsentlige skadelige virkninger".

Bilag 5: Påvirkning fra trafikken bør medtages eksplicit. Miljøpåvirkninger herfra er omfattet af bilaget under emissioner, men bør være mere direkte omtalt og medtages i kommende udgave af screeningskemaet.

Spørgsmål/problemstillinger, hvor vi ønsker en afklaring sammen med Ministeriet:

1. Skal myndighedens udkast til afgørelse med ud i høring sammen med VVM redegørelsen? Det vil være en meget stor fordel for den offentlige debat, da offentligheden derved både får mulighed for at forholde sig til projektet og forslaget til vilkår.
2. Hvordan skal VVM med flere myndigheder koordineres (f.eks. havne, havvindmøller med tilhørende landkabler)? Der bør være en egentlig koordineringsforpligtigelse i loven.
3. Der er ikke længere en bekendtgørelse om berørte myndigheder. Det er op til den enkelte SMV/VVM myndighed at vurdere, hvem der skal høres. Det kan være en fordel, men da der især i staten er en holdning om, at man ikke svarer på høringer om miljøvurderinger, så er der udsigt til at det kan blive et reelt problem. Hvordan løses dette i praksis?
4. Et af de spørgsmål, som ikke er besvaret i lovforslaget er, om og hvordan kommunerne koordinerer afgørelser fra henholdsvis VVM og SMV. Dette ønskes afklaret.
5. Der bør være bedre muligheder for at kræve dokumentation for visuelle effekter for naboer og for det samlede bybillede og for andre

indpasningsproblemer, særligt rettet mod større projekter i byerne.
Hvordan får vi dette med?

6. Hvordan sikrer vi og får oprettet den fælles portal, som der nævnes som et minimumskrav i direktivet? Det vil være en fordel for offentligheden, konsulenter og bygherrerne, hvis alt VVM materiale (anmeldelser, screeningsafgørelser, scoping, VVM redegørelser og VVM tilladelser) var tilgængelige et sted. Det har været vendt i regi af Miljøportalen, og kunne let implementeres, men kræver en hjemmel og et krav. KL deltager gerne med sparring på indholdet i denne portal.
7. Der antydes et krav om samtidighed mellem screeningsafgørelse og miljøgodkendelse – dette er vanskeligt at nå inden for 90 dage og giver ikke altid mening. Screeningen er fundamentet for det videre arbejde med miljøgodkendelsen og bør der logisk træffes først. Normalt kan kommunerne godt lave en screening under 90 dage, hvis den er fuldt oplyst, men det vanskeliggøres, hvis den skal køre samtidig med miljøgodkendelsen. KL foreslår en formulering om, at samtidighed ”tilstræbes”.
8. Der sker et kompetenceskift til regionerne, når de er råstofmyndigheder. Det er større end det umiddelbart ser ud til. Det kan være i forhold til teglværker, kalkværker, asfaltværker og Aalborg Portland cementfabrik, da de ofte ligger ved en råstofgrav. Det giver en udfordring med kravet om, at myndigheden skal være kompetent og kan skabe afledte politiske problemer, da det ofte er andre miljøparametre end råstofinteresserne, der er afgørende for, om de kan udvide (og derved lægge bindinger på naboarealerne). Kan dette løses ved delt kompetence eller?

Bemærkninger vedrørende økonomiske konsekvenser

- Besparselsen ved det øgede bygherreansvar er ret begrænset, da det allerede er sådan det foregår i dag. Det er typisk konsulenter som laver redegørelsen, og myndighederne skal jo stadig gennemgå rapporten. Desuden forventes, at myndighederne vil komme til at bruge væsentlig mere tid på scoping, end i dag.
- Anmelde/screeningsskemaet giver god mening at bruge (kan stadig forbedres), selvom det også i praksis betyder, at kommunerne skal hjælpe de mindre bygherrer, som fx en lille fodboldklub e.l., der skal have etableret et eller andet. I disse tilfælde, hjælper kommunen med at finde de oplysninger, som vi skal bruge til en egentlig screening. Så her sparer kommunen som myndighed ikke ressourcer i forhold til tidligere (selvom det var det staten troede da det blev indført), men det giver bygherre og myndighed et overblik, og en nem måde at anmelde et projekt på. De mindre private bygherrer kan ikke i praksis hyre konsulenter for at lave en anmeldelse til kommunen, og skemaet er for svært for lægmænd at udfylde korrekt.

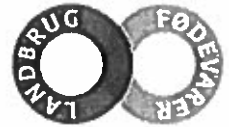
- Der skal afsættes timer til en forhåndsdialog med virksomhederne. Dette kan resultere i bedre projekter, som efterfølgende hurtigere kan godkendes.
- Der bør centralt afsættes penge til en uddannelsespulje til sikring af kompetente eksperter fremadrettet. –Vi indgår meget gerne i en dialog om udmontningen af denne.
- De kortere høringsfrister og tidsfrister på sagsbehandling giver en mindre fleksibel udnyttelse af kommunens ressourcer, hvilket kan føre til fordyrende brug af ekstra mandskab.
- Det er en ny opgave for kommunerne at udstede krav om overvågning, der hvor det er relevant, inkl. den opfølgende tilsynsforpligtelse i forbindelse med overvågningen.
- Det udvidede miljøbegreb i bilag 7 medfører øgede omkostninger.

Vi ser frem til en nærmere dialog om den specifikke fortolkning/udmontning af forslagets elementer.

Grundet den korte tidsfrist tager vi forbehold for efterfølgende politisk behandling af forslaget, som forventes at finde sted ultimo oktober 2015.

Med venlig hilsen

Camilla Rosenhagen

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Landbrug & Fødevarer

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V
T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk
CVR DK 25 52 95 29

Landbrug & Fødevarers høringssvar til forslag til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) samt udkast til forslag til lov om ændring af lov om planlægning, lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov om beskyttelse af havmiljøet, lov om råstoffer, lov om anvendelse af Danmarks undergrund, lov om kontinentalsoklen, lov om fremme af vedvarende energi og forskellige andre love, j.nr. NST-100-00098.

Naturstyrelsen har den 14. september 2015 udsendt forslag om lov om ændring af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) og forskellige andre love med høringsfrist den 19. oktober 2015

Med den nye lov tages de seneste ændringer af VVM-direktivet og VVM-delen ud af planloven og indføres i miljøvurderingsloven. En samlet miljøvurderingslov vil efter Landbrug & Fødevarers opfattelse skabe mere overskuelige regler og bedre implementering af de bagvedliggende EU-direktiver.

Reglerne er meget centrale, når landbrug og virksomheder skal have tilladelse til nye projekter. Derfor er det vigtigt med administrativt simple regler, der ikke er med til at begrænse væksten i erhvervet, men gør det muligt hurtigt at etablere eller ændre i produktionen.

Overordnede bemærkninger

Direktivnær implementering af direktivene

Reglerne om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete VVM-projekter tager afsæt i EU-lovgivning. Landbrug & Fødevarer lægger vægt på, at der sker en meget direktivnær implementering. Som konkret eksempel kan nævnes et krav om revurdering af VVM-tilladelser, som bør udgå af loven. Da der er tale om meget omfattende, komplicerede, omkostningsfyldte og tidskrævende regler er det vigtigt, at de nationale regler udformes, så de er klare og ikke begrænser mulighederne for vækst og beskæftigelse i Danmark.

Landbrug & Fødevarer har noteret sig, at VVM for husdyrbrug fortsat forbliver en del af husdyrbrugsloven. I den forbindelse ønsker Landbrug & Fødevarer at gøre opmærksom på den nuværende overimplementering af VVM-reglerne i husdyrloven, som kan medføre unødvendige krav om miljøgodkendelse. Landbrug & Fødevarer har en klar forventning om, at den danske overimplementering i forbindelse med husdyrgodkendelser fjernes i forbindelse med den kommende husdyrbrugslov.

Landbrug & Fødevarer er erhvervsorganisation for landbruget, fødevarer og agroindustrien. Med en eksport på over 120 milliarder kroner årligt og med 141.000 beskæftigede repræsenterer vi et af Danmarks vigtigste eksporterhverv

Ved at nytænke og synliggøre erhvervets bidrag til samfundet sikrer vi vores medlemmer en stærk placering i Danmark og globalt.

Bemyndigelser

Der er tale om et lovforslag med mange bemyndigelser til ministeren, hvilket gør det vanskeligt at give et fyldestgørende høringssvar. Landbrug & Fødevarer finder det helt centralt, at bemærkningerne er tydelige og detaljerede, så det efterfølgende er klart, hvordan de nye regler skal udmøntes. Landbrug & Fødevarer finder det ligeledes vigtigt, at der sker en stor inddragelse af relevante interessenter i det efterfølgende arbejde, eksempelvis i forbindelse med definering af form og indhold af ansøgningen og indholdet af one stop shop.

One stop shop

Særligt one stop shop-tankegangen skal roses. Værktøjet kan være med til at effektivisere sagsbehandlingen for erhvervslivet både i forhold til VVM og habitat, som direktivet foreskriver, og i forhold til andre myndighedskrav. Der er behov for, at bemyndigelsen konkretiseres nærmere. Det fremgår af høringsbrevet, at en nærmere udmøntning afventer en vejledning fra Kommissionen. Landbrug & Fødevarer skal foreslå, at der i lovforarbejderne tilkendes en tæt interessentiinddragelse for at sikre, at intentionerne bag one stop shop-tankegangen får den ønskede effekt.

VVM-screening og tidsfrist

Det er positivt, at der fastsættes en frist for sagsbehandlingstiden for screeninger. Da tidsfristen tæller, fra sagen er blevet fuldt oplyst, er det vigtigt, at kravene til form og indhold af ansøgningen er fuldstændigt klar og ikke mere vidtgående end direktivet.

Det er Landbrug & Fødevarers opfattelse, at et uforholdsmæssigt højt antal sager VVM-screenes i Danmark, både i forhold til intentionen i VVM-direktivet og i forhold til de miljømæssige gevinster. Det kræver unødvendigt mange ressourcer hos både virksomheder og myndigheder.

Landbrug & Fødevarer skal derfor opfordre til, at der skabes en større klarhed over, hvornår en screening er nødvendig, og at der indføres bagatelgrænser for, hvornår der er behov for en VVM-screening. Dette skal ses i lyset af, at rigtig mange screeninger foretages på virksomheder, som er omfattet af kravet om miljøgodkendelse, og hvor godkendelsen sikrer, at en ændring ikke har skadelige virkninger. Efter Landbrug & Fødevarers opfattelse hindrer VVM-direktivet ikke sådanne bagatelgrænser. Det kan også være med til at sikre en mere ensartet administration hos myndighederne.

Digitalisering

Det er helt centralt, at digitaliseringen kommer til at medføre forenklinger og en mere smidig sagsbehandling. Der er rigtig mange bemyndigelser til ministeren til at fastsætte nærmere regler om digitalisering. Helt overordnet mangler lovforslaget en nærmere redegørelse for, hvad der konkret forstås ved digitalisering, og hvordan digitaliseringen skal foretages, herunder hvordan det sikres, at brugerne inddrages. Der bør også sikres løsninger, der kan tilpasses til de enkelte projekters kompleksitet, ligesom det bør sikres, at alle relevante oplysninger, som myndighederne ligger inde med, stilles digitalt til rådighed for ansøgeren.

Man bør eksempelvis ikke ende ud i en situation, hvor VVM-screening skal foretages digitalt i et system, men hvor en efterfølgende miljøkonsekvensrapport skal foretages analogt eller i et helt andet it-system. I forbindelse med one stop shop-løsninger bør det ligeledes sikres, at it-systemerne er integrerede.

Brugerbetaling

Der lægges i lovforslaget op til, at ministeren bemyndiges til at kunne fastsætte regler om brugerbetaling i forbindelse med lovens administration for så vidt angår projekter (VVM), herunder til dækning af myndighedernes omkostninger til tilsyn samt behandling af sager om tilladelser.

Landbrug & Fødevarer stiller sig meget undrende over for denne tilføjelse, idet der i dag ikke er brugerbetaling på VVM-sager, jf. bekendtgørelse om brugerbetaling for godkendelse og tilsyn efter lov om miljøbeskyttelse og lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Vi finder således ingen anledning til at udvide brugerbetalingen og dermed øge omkostningerne for erhvervslivet.

Landbrug & Fødevarer formoder, at der er tale om en misforståelse, og vil lægge vægt på, at loven og bemærkningerne justeres i overensstemmelse med de gældende regler.

Sagsbehandlingstider og høringsfrister

Når en bygherre ønsker at igangsætte et projekt, er sagsbehandlingstider og høringsfrister af væsentlig betydning. Landbrug & Fødevarer skal opfordre til, at reglerne eller bemærkningerne bliver mere konkrete.

Eksempelvis bør det defineres, hvad en passende frist for høring af relevante myndigheder i konkrete projekter er. Ligeledes er det uklart, hvornår offentligheden skal have en længere høringsfrist end 30 dage.

Behov for vejledning

Hele regelsættet om miljøvurdering er kompliceret, og det er helt centralt, at administrationen ikke i praksis betyder overimplementering af direktiverne. Der er derfor behov for vejledning til både myndigheder og virksomheder.

Der er særligt behov for vejledning om, hvordan samspillet skal være mellem miljøvurderinger i kommuneplanlægningen og miljøvurderingen i de konkrete sager. Særlig opmærksomhed bør være på at undgå dobbeltvurderinger.

Vejledningerne bør være færdige, inden reglerne træder i kraft.

Placering på bilag

Naturstyrelsen har særskilt efterspurgt kommentarer til afgrænsningen af projektyper på bilag 1 og 2.

Helt principielt mener Landbrug & Fødevarer, at der skal være en direktivnær implementering, og at de danske tilføjelser skal fjernes. Dog bør det være en mulighed for bygherren selv at beslutte, at projekter opført på bilag 2 kan behandles efter reglerne for bilag 1-projekter.

Landbrug & Fødevarer skal endvidere henvise til direktivets art. 4, stk. 2, hvor der åbnes op for, at medlemsstaterne kan fastlægge tærskelværdier i forhold til virksomheder på bilag 2. Landbrug & Fødevarer skal opfordre til, at denne mulighed udnyttes efter nærmere drøftelse.

Behov for et overvågningsudvalg

Af lovbemærkningerne fremgår det, at implementeringen af det ændrede VVM-direktiv har været drøftet i en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter for KL, DI, Landbrug & Fødevarer, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet, Dansk Skovforening, Dansk Ornitologisk Forening, professor Lone Kørnøv, AUC, Miljøstyrelsen samt Naturstyrelsen (formandskab og sekretariat).

Da der er tale om mange nye tiltag og en lov med mange bemyndigelser, skal Landbrug & Fødevarer opfordre til, at der etableres et overvågningsudvalg med samme deltagerkreds, som fremadrettet skal følge loven og administrationen heraf.

Specifikke bemærkninger

§ 1

VVM-direktivet har ikke til formål at sikre et højt beskyttelsesniveau ved tilladelse til projekter. Et sådant formål fremgår heller ikke af VVM-bekendtgørelsen. Formuleringen af § 1, stk. 1 er derfor et udtryk for en overimplementering i forhold til direktivet og i forhold til den gældende bekendtgørelse. Projekter skal derfor ikke indgå i stk. 1, eller også skal teksten omformuleres, således at formålet i forhold til projekterne er i overensstemmelse med direktivet.

Landbrug & Fødevarer undrer sig over stk. 2, som særligt beskriver miljøvurderingen. Det kan overvejes at flytte denne tekst til de specifikke afsnit.

Menneske- og naturskabte katastroferisici og ulykker samt ressourceeffektivitet er ifølge direktivet ikke en del af miljøvurderingen af planer og programmer.

I forhold til direktiverne er der efter kulturarv tilføjet "herunder kirker og deres omgivelser". Landbrug & Fødevarer finder ingen anledning til specielt at nævne kirker og deres omgivelser. Kirker skal behandles på samme måde som anden form for kulturarv. Med tilføjelsen kan der signaleres en ubegrundet prioritering af kirkerne og herunder ikke mindst omgivelserne.

§ 7

Landbrug & Fødevarer savner en definition af henholdsvis planer og programmer.

§ 7, nr. 5 e

Landbrug & Fødevarer undres over, om selve tilladelsen er en del af miljøvurderingen.

§ 7, stk. 1, nr. 6 a

Landbrug & Fødevarer finder, at den foreslåede tekst går længere end direktivet, og skal derfor foreslå følgende ændring: § 7, nr. 6 a ændres til *Gennemførelse af anlægsarbejder eller andre installationer eller arbejder, herunder, hvor det er relevant, nedrivningsarbejder.*

§ 9 Miljøvurdering af planer og programmer

I miljøvurderingsdirektivets art. 3, stk. 3 står, at der *kun* skal foretages en miljøvurdering, hvis myndigheden vurderer, at det kan få væsentlig indvirkning på miljøet. Ordet "kun" er ikke medtaget i den foreslåede § 9, og bør derfor tilføjes.

Der er en fejl i henvisningen i bemærkningerne i første afsnit, hvor der henvises til § 2 stk. 3, som ikke eksisterer.

§ 15

I bemærkningerne bør tillige henvises til § 33 i miljøbeskyttelsesloven.

§ 17, stk. 6

Der bør tilføjes "sager efter denne lov".

§ 18

I lovforslaget foreslås det, at der fremover skal være krav om ansøgning i stedet for anmeldelse, som det fremgår af de nuværende regler. Denne ændring er hverken omtalt eller begrundet i bemærkningerne. Det bemærkes, at der flere steder i bemærkningerne står "anmeldelse". Landbrug & Fødevarer finder derfor ingen grund til at ændre krav om anmeldelse til krav om ansøgning.

Efter bestemmelsen skal bygherren før etablering, udvidelse eller ændring af projekter opført på bilag 1, bilag 1 a, bilag 2 og bilag 2 a indgive en skriftlig ansøgning.

Det fremgår af bilag 2, nr. 14 (og bilag 2 a, nr. 6 og nr. 9), at punktet omfatter ændringer eller udvidelser af projekter på bilag 1 eller 2, som allerede er godkendt, er udført eller er ved at blive udført, når de kan have væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet. For at undgå unødige screeninger skal det fastslås, at det er op til bygherren at vurdere, om et projekt kan have væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet.

Det bør for en sikkerheds skyld bemærkes, at der ikke er krav om anmeldelse, hvis ændringen eller udvidelsen ikke er omfattet af nr. 14.

§ 20, stk. 2

Der er formentlig tale om en fejl, idet § 20, stk. 2 begynder med punkt 3

§ 21, stk. 1

Der bør ikke henvises til § 25 i stk. 1.

§ 21, stk. 1 bør i stedet omformuleres til:

Myndigheden, jf. § 17, træffer på grundlag af bygherrens ansøgning, jf. § 19, afgørelse om, hvorvidt et projekt omfattet af bilag 2 og bilag 2 a må antages, at kunne påvirke miljøet væsentligt.

§ 23

Efter bestemmelsen er scoping obligatorisk. Efter direktivet er scoping som udgangspunkt frivilligt.

Der er i lovforslagets bemærkninger ikke en reel begrundelse for, at scoping skal være obligatorisk. Der henvises nærmest til, at det er historisk betinget, da VVM-reglerne hidtil har haft ophæng i planloven. Landbrug & Fødevarer finder, at scoping alene skal foretages, hvis bygherren anmoder herom.

Det bemærkes, at myndighedens udtalelse om indholdet af miljøkonsekvensrapporten ikke endeligt fastlægger omfanget af miljøkonsekvensrapporten. Der er således ikke knyttet nogen retsvirkning til udtalelsen. Derfor må det være bygherrens egen vurdering, om en udtalelse er hensigtsmæssig. Som konsekvens heraf bør forslaget § 23, stk. 3 fjernes.

I forhold til bemærkningerne i § 23, stk. 3 står der intet om, hvad der forstås ved en aftale med bygherren. Det må dog betyde, at bygherren skal være enig heri. Direktivets hovedbudskab om, at bygherren kan forlange en udtalelse, skal fastholdes.

Det er uklart, når det i bemærkningerne anføres, at der er tale om en procesledende beslutning, om der skal gives en udtalelse fra myndigheden. Der bør være en anvisning på, hvordan der skabes en aftale mellem myndighed og bygherre, og det bør i denne forbindelse understreges, at bygherren under alle omstændigheder har krav på en udtalelse.

§ 26, stk. 4

Formuleringen om revurdering er langt mere vidtgående end direktivet, og er formuleret som svarende til miljøbeskyttelseslovens § 41 a. Direktivet omhandler ikke tilbagekaldelse af allerede meddelte og udnyttede tilladelser.

Kravet om revurdering skal derfor fjernes

Ifølge direktivets art. 8 a, stk. 4 skal projektets særkender gennemføres af bygherren, og der skal fastlægges en overvågning.

Det er ikke det samme, som at myndighederne kan tilbagekalde en tilladelse i de tre situationer, som er nævnt i lovforslagets § 26, stk. 4.

§ 27 Overvågning

Der skal efter direktivet fastsættes overvågningsforanstaltninger, hvis projektet har væsentlige skadelige virkninger på miljøet. Omvendt skal der altså ikke fastsættes overvågningsforanstaltninger, hvis projektet ikke har væsentlige skadelige virkninger på miljøet.

Både i art. 8 a, stk. 4 og i præambelen, nr. 35 anvendes udtrykket "væsentlige skadelige virkninger".

I lovtæksten og – understreget med kursiv – i bemærkningerne står der væsentlige og skadelige indvirkninger på miljøet. For at undgå forskellige fortolkninger bør der anvendes samme formulering som i direktivet, således at ordet "og" udgår.

Efter § 27, stk. 2 bemyndiges ministeren til at fastsætte nærmere regler for overvågning. Det bør i bemærkningerne tydeligt fremgå, at de nærmere regler om overvågning skal følge princippet om, at det kun gælder for projekter med væsentlige skadelige virkninger, at der anvendes eksisterende lovgivning, så der ikke stilles yderligere krav, og så overlappning undgås. Bygherren skal således ikke foretage overvågning ud over de allerede gældende krav og ikke i tilfælde, hvor myndighederne også foretager overvågning.

Landbrug & Fødevarer må henstille, at det i lovens bemærkninger fremgår, at bygherrens opfyldelse af kravet om overvågning og monitorering så vidt muligt skal ske gennem frivillige ordninger, og at eventuelle håndhævelsesforanstaltninger skal søges inden for den eksisterende forvaltningsret.

§ 29 Bemyndigelse til at fastsætte krav til ansøgninger

Paragraffen giver en række bemyndigelser til, at miljø- og fødevarerministeren kan fastsætte krav til ansøgningerne, herunder indhold, form og anvendelse af digitale løsninger. Dermed bliver udmøntningen meget væsentlig for hele forvaltningen af reglerne.

Paragraffen og bemærkningerne hertil er svære at læse, og det er uklart, hvilke bemyndigelser ministeren reelt får. Landbrug & Fødevarer foreslår, at der nedsættes en arbejdsgruppe med relevante interessenter (herunder Landbrug & Fødevarer) i forbindelse med udmøntningen, som rapporterer direkte til ministeren.

Den første bestemmelse gælder ansøgninger efter § 19. Ansøgninger indgives imidlertid efter § 18 § 19 vedrører krav til indholdet af ansøgningen.

Paragraffen er dernæst udformet generelt, men efter bemærkningerne skal det (tilsyneladende) kun gælde for visse ansøgninger, nemlig ansøgninger efter miljøbeskyttelseslovens § 33 og anlæg omfattet af en branchebekendtgørelse. Denne begrænsning burde fremgå af lovtæksten.

Der henvises til lovændringen i 2013, hvor VVM blev afkoblet fra obligatorisk kommuneplantillæg, men her blev der i planlovens § 11 h, stk. 1 fastsat krav om anvendelse af skema og indsendelse af skemaet digitalt.

Det skaber også forvirring, at der nogle steder i bemærkningerne anvendes ordet "ansøgning" og andre steder ordet "anmeldelse". Det bør konsekvensrettes, så kun ordet "anmeldelse" fremgår.

Det er ligeledes forvirrende, at bemærkningerne herefter omtaler indgivelse af klage, som paragraffen ikke handler om.

Bemærkningerne omtaler herefter indgivelse af ansøgninger efter §§ 19 og 20 for andre projektyper. For disse kan der – åbenbart som noget nyt – også fastsættes regler om benyttelse af it-systemer. Det må eksempelvis kunne være et vådområdeprojekt. Det anføres herefter: "Ministeren vil også kunne fastsætte bestemmelser om, at efterfølgende kommunikation om anmeldelsen også kan foregå uden anvendelse af digital selvbetjening." Hvad betyder "også" i denne sætning?

I de nuværende regler står der i VVM-bekendtgørelsens § 2, stk. 1, at anmeldelsen skal ske ved anvendelse af skemaet i bilag 5, og at indsendelsen kan ske digitalt.

I bemærkningerne er der en redegørelse for myndighedernes vejledningspligt, hvis myndighederne modtager en anmeldelse, der ikke er indsendt digitalt.

Der står ikke noget om, at en i øvrigt fyldestgørende skriftlig anmeldelse skal behandles fra indsendelsestidspunktet, som det fremgår i kravene til den digitale anmeldelse. Det har blandt andet betydning i forhold til 90-dages fristen, men kan også have betydning i forhold til overgangsregler.

Teksten om behandling af en klage, der ikke er blevet indsendt digitalt, er som nævnt forkert placeret og i øvrigt uforståelig. Hvordan skal det vurderes i forhold til bygherrens evne til at kunne anvende den digitale selvbetjening?

Fastlæggelsen af gyldig dato kan være afgørende for en klage, der ikke – som åbenbart krævet – er blevet indsendt gennem anvendelse af digital selvbetjening.

Det bemærkes dog, at Landbrug & Fødevarer kan tiltræde anvendelsen af digitale løsninger i det omfang, at disse er operationelle og medvirker til en mere sikker og hurtig sagsbehandling. I forbindelse med de digitale løsninger bør anmeldesskemaet i bilag 5 i VVM-bekendtgørelsen gennemgås og om muligt forenkles.

Bemærkningerne til stk. 3 om oplysninger i miljøkonsekvensrapporten henviser til planlovens § 11 h, stk. 1, punkt 3 samt til VVM-bekendtgørelsens § 5, hvor der er henvist til bekendtgørelsens bilag 4.

Det burde præciseres, at uanset at VVM-bekendtgørelsens § 5 også vedrører en vurdering, kan der efter den foreslåede § 29, stk. 3 alene sættes krav til oplysninger og ikke til vurderinger.

Miljø- og fødevarerministeren bør alene i henhold til stk. 2 kunne fastsætte regler om, hvilke oplysninger bygherren skal afgive ved ansøgning efter § 19, der følger af direktivet.

§ 30 Samtidig sagsbehandling

Efter forslaget bemyndiges ministeren til at fastsætte regler om myndighedens behandling af ansøgninger efter § 19 og om, at sådanne ansøgninger skal afgøres samtidig med visse ansøgninger efter § 33 i lov om miljøbeskyttelse (miljøgodkendelse).

Der tænkes efter bemærkningerne på bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 19 (jord og grundvand) og § 28 (spildevandstilladelser).

Der er tale om en meget central bestemmelse for fødevarerhvervet, og vi skal anmode om en nærmere dialog om mulighederne og konsekvenserne, inden reglerne nærmere fastsættes.

Det er helt centralt, at kravet om samtidighed ikke komplicerer og forlænger sagsbehandlingen. Landbrug & Fødevarer lægger vægt på, at samtidighed i afgørelser er en mulighed og *ikke* en pligt for bygherren.

I den forbindelse bør der være særskilt opmærksomhed på, hvornår sagsbehandlingstiderne tæller for de forskellige typer af afgørelser, da kravene til ansøgninger kan have forskellig karakter.

§ 32 Høring af myndigheder og offentligheden om planforslag

Lovforslaget indeholder mange frister, som ikke er klare. Landbrug & Fødevarer finder, at der skal fastsættes frister, så projekter ikke unødigt forsinkes.

Det fremgår, at den hidtidige frist på otte uger ændres til "en passende frist" i overensstemmelse med direktivet. Der er ingen angivelse af, hvad der forstås som en passende frist. Der foreslås en tilkendegivelse om, at fristen i de fleste tilfælde bør kunne fastsættes til mindre end otte uger.

For offentligheden fastsætter loven ikke frister. Det anføres i stk. 3, at "såfremt der i medfør af anden lovgivning er fastsat regler..."

Der er ingen tilkendegivelser om, hvad der gælder, hvis der ikke er blevet fastsat regler efter anden lovgivning. Der bør være en bestemmelse herfor i loven samt en redegørelse i bemærkningerne.

§ 35 Høring af offentligheden og myndigheder i forbindelse med VVM

Der bør være mere klarhed over, hvilke frister for høring der gælder, således at bygherren har mulighed for at planlægge sine projekter. Landbrug & Fødevarer finder det væsentligt, at der er en rimelig afklaring af høringsfristernes længde, således at dette spørgsmål ikke bliver genstand for unødige klager, men også så høringsfristerne er reelle.

Efter den foreslåede bestemmelse bør høringen i miljøkonsekvensrapporten være med en frist på mindst 30 dage. Det er ikke angivet, hvor lang perioden maksimalt kan eller bør være, og Landbrug & Fødevarer mener, at fristen skal fastsættes til 30 dage.

I bemærkningerne henvises der i første afsnit til en miljøvurdering, jf. også den nye definition i det ændrede VVM-direktivs art. 1, stk. 2, litra g). Det er uklart, hvad der menes, idet der ikke fremgår en definition i direktivets art. 1, stk. 2, litra g).

Det bør præciseres, hvorvidt der henvises til betragtning 7 i direktivet fra 2011 eller i direktivet fra 2014. Dette gælder ligeledes for henvisningen til VVM-direktivets betragtning 16.

Det anføres, at der er tale om en delvis videreførelse af bestemmelserne i VVM-bekendtgørelsens § 4. Det oplyses ikke, hvad der menes med "delvis". Der må i øvrigt også være tale om en videreførelse af bestemmelserne i VVM-bekendtgørelsens § 6 om høring af VVM-redegørelsen (miljøkonsekvensrapporten).

§ 39 Bortfald af screeningsafgørelse og tilladelser

Der foreslås en forældelsesfrist på tre år. Det antages, at der på nuværende tidspunkt er en ulovbestemt forældelsesfrist på omkring tre år afhængigt af omstændighederne i det konkrete tilfælde.

Landbrug & Fødevarer finder det absolut påkrævet, at forældelsesfristen ikke sættes til mindre end fem år. De senere års finanskriser viser, at fristen på tre år i husdyrbrugssager i mange tilfælde har været for kort. Hensynet til at undgå "hamstring" af tilladelser og afgørelser er fortsat tilgodeset med fem år, som ikke er et ukendt åremål i andre sammenhænge eller et uoverskueligt åremål for hverken myndigheder eller offentligheden.

Landbrug & Fødevarer finder, at forældelsesfristen også bør være fem år for eksempelvis landzonetilladelser.

§ 42 Gebyr

Ministerens kan efter forhandling med vedkommende ressortministre fastsætte regler om gebyr for dækning af omkostninger ved administration og tilsyn vedrørende projekter. Dette er helt utilstrækkeligt beskrevet i bemærkningerne. Landbrug & Fødevarer finder, at bestemmelsen helt skal udgå af lovforslaget. Bestemmelsen har ikke baggrund i direktivet, hvorfor der klart er tale om en overimplementering.

I bemærkningerne til bestemmelsen anvendes udtrykket "brugerbetaling". Det angives at være en videreførelse af planlovens § 54, dog ikke vedrørende gebyrer for klagesagsbehandling.

Planlovens § 54 har samme formulering som den foreslåede paragraf, men for førsteinstansbehandlingen er bestemmelsen alene blevet udnyttet i form af bekendtgørelse nr. 1116 af 13. september 2007 om lokalplanlægning i forbindelse med vejanlæg m.v. og om gebyr for kommunalbestyrelsens orientering om dispensationsansøgninger efter § 20 i lov om planlægning om dispensation fra en lokalplan. Bekendtgørelsen giver adgang til, at kommunen kan opkræve et gebyr for orientering om dispensationsansøgninger, som vedrører byggeri, der har et etageareal på mere end 250 kvadratmeter eller har en højde på mere end 8,5 meter og forudsætter orientering af mere end 10 beboere og foreninger.

Der er altså i nuværende regler tale om en meget begrænset anvendelse af gebyrer, der slet ikke er sammenlignelig med VVM-sager. Det skal samtidig bemærkes, at VVM-sager ikke er omfattet af brugerbetalingsbekendtgørelsen.

Desuden er orientering af naboer m.v. i dag digitale, hvorfor der reelt ikke er omkostninger forbundet hermed.

Hvis bestemmelsen fastholdes, skal den subsidært begrænses til tilfælde, der er sammenlignelige med ovennævnte bekendtgørelse.

Landbrug & Fødevarer finder det derfor helt uacceptabelt at indføre en sådan bestemmelse, uanset den foreslåede bemærkning om forhandling mellem de berørte parter.

§ 45 Tilsyn

Efter stk. 6 kan ministeren bestemme, at tilsynet skal udøves af en anden myndighed. Bestemmelsen er ny. Der henvises til naturbeskyttelseslovens § 73, stk. 3. Efter denne bestemmelse tænkes der øjensynligt på en delegation til statslige styrelser, og i naturbeskyttelsesloven er der eksempler på rækkevidden af bestemmelsen. Det ses ikke at være tilfældet i relation til dette lovforslag, ligesom det ikke er nærmere begrundet.

Landbrug & Fødevarer finder, at rækkevidden af bestemmelsen skal forklares og afgrænses konkret i bemærkningerne.

I sin nuværende form har vi ikke mulighed for at give bemærkninger til denne nye bestemmelse.

§ 51 Klagefrist

I stk. 1 opregnes de afgørelser, der kan klages over. Tilsynsafgørelser efter § 45 mangler i opstillingen.

Landbrug & Fødevarer finder det fornuftigt, at det fastslås, at klage over miljøvurdering af en plan eller et program tidligst kan indgives, når planen eller programmet er endeligt vedtaget. Landbrug & Fødevarer finder, at det bør fremgå, at en klage, der er blevet indsendt før vedtagelsen af den plan, der klages over, bør anses for ugyldig og bortfaldet.

§ 53 Opsættende virkning

Formuleringen af bestemmelsen, som er hentet fra planlovens § 60, stk. 8, er uklar. Dette underbygges af, at kommentatoren i Karnovs lovsamling må bruge følgende formulering: "Det følger (modsnævningsvist) af stk. 8 og fast administrativ praksis, at klager over retlige spørgsmål ikke har opsættende virkning, med mindre nævnet bestemmer andet."

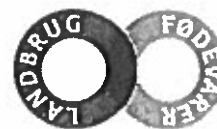
Det reelle indhold bør udtrykkes eksplicit, så der ikke opstår tvivl. Man kan eventuelt inspireres af husdyrgodkendelseslovens § 81 ("En klage over ... har ikke opsættende virkning, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet").

§ 57 Ikrafttrædelse

Landbrug & Fødevarer skal opfordre til, at ikrafttrædelsesbestemmelserne bliver mere fyldestgørende og entydige, og at omtalen af bilag 1 og 2 i bemærkningerne ændres.

Efter stk. 3 finder loven ikke anvendelse for planer og programmer, der er omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer og under tilvejebringelse før denne lovs ikrafttræden. Det bør forklares nærmere i bemærkningerne, hvad der forstås ved "under tilvejebringelse". Det kan eksempelvis være diffust, hvornår tilvejebringelse af en kommuneplan påbegyndes.

Herefter tilføjes det i bemærkningerne, at begrundelsen for overgangsbestemmelsen er, at nugældende bilag 1 og 2 erstattes med det reviderede VVM-direktivs bilag 1 og 2. Det er en ganske forvirrende, hvilke bilag i de forskellige ændringer der henvises til. Der er ved det reviderede VVM-direktiv ikke sket ændringer af bilag 1 og 2. Der er blandt andet blevet indsat et bilag II a med krav til oplysninger fra bygherren ved bilag II-projekter.

Det anføres i bemærkningerne, at de nugældende bilag 1 og 2 i direktivet erstattes med de reviderede bilag 1 og 2.

Det er netop ikke tilfældet. Naturstyrelsen har selv i konsekvensnotatet redegjort for de særlige danske afvigelser af bilagene i forhold til direktivet.

For VVM-projekter fremgår det af stk. 4, at hvis afgørelsen er blevet truffet før lovens ikrafttræden, skal en eventuel klagesag behandles efter de hidtil gældende regler, uanset om klagen er blevet indgivet før eller efter lovens ikrafttræden.

Det fremgår af bemærkningerne, at myndigheden i forbindelse med en eventuel hjemvisning skal behandle sagen efter de nye regler. Det er så væsentlig en regel, at den bør fremgå af loven. Det betvivles, at det kan betragtes som en ulovbestemt retsfølge.

Hvis der er blevet indgivet anmeldelse af et projekt før lovens ikrafttræden, fremgår det af stk. 5, at de nuværende regler finder anvendelse. Det svarer altså til planer og programmer under tilvejebringelse, jf. stk. 2 og behandlingen af klagesager for planer og programmer, jf. stk. 1.

Det fremgår ikke af hverken loven eller bemærkningerne, at den nye lov finder anvendelse, hvis Natur- og Miljøklagenævnet i en eventuel klagesag hjemviser sagen til fornyet behandling.

Økonomiske konsekvenser for offentlige myndigheder og erhvervslivet

Der er mange bemyndigelser i loven, hvor udmøntningen må forventes at få økonomiske konsekvenser for erhvervslivet. Da bemyndigelserne ikke er beskrevet tilstrækkeligt, har Landbrug & Fødevarer imidlertid ikke mulighed for at kommentere mere konkret på de økonomiske konsekvenser.

For erhvervslivet konstateres det dog, at der ikke indføres nye eller ændrede skatter og afgifter. Det må herved forudsættes, at der ikke indføres brugerbetaling i form af gebyrer.

De økonomiske konsekvenser for erhvervslivet synes underestimerede, især specielt for mindre projekter, hvor myndighederne i større omfang har stået for udarbejdelsen af VVM-redegørelsen. Dette gælder også i relation til bemærkningen om adfærdsvirkninger, der er anført side 107. Dette gælder også angivelsen i skemaet side 113.

Landbrug & Fødevarer anerkender betydningen af kortere høringsperioder og hurtigere sagsbehandling. Det er således vigtigt, at de høringsperioder, hvor der er anført "mindst 30 dage" eller "passende frist" reelt bliver betydeligt kortere end otte uger. Lovforslaget giver desværre ikke noget bud herpå.

Forslagets bilag 1 og 2

Naturstyrelsen anmoder specifikt i høringsbrevet om, at ønsker til ændringer af de foreslåede bilag fremsendes som en del af høringssvaret. Ønskerne vil blive vurderet i forbindelse med de øvrige høringssvar.

Landbrug & Fødevarer mener, at bilagene bør følge direktiverne, således at overimplementering undgås.

I høringsnotatet er der angivet med gråt i skemaet, hvad der nationalt foreslås implementeret anderledes i forhold til direktivet, og hvad der er blevet videreført fra VVM-bekendtgørelsen.

Landbrug & Fødevarer skal hertil bemærke, at den gældende VVM-bekendtgørelse er blevet implementeret anderledes end direktivet, og udgangspunktet i de nye regler bør være, at bilagene følger direktiverne. Såfremt der sker en afvigelse, bør der være helt klare fordele forbundet hermed, og der bør være en klar aftale med den konkrete branche.

Naturstyrelsen anfører, at det kan være en fordel for bygherren, at visse anlæg er gjort VVM-pligtige, selv om de kun er opført på bilag II i direktivet, da disse projekter alligevel vil blive VVM-pligtige efter en screening. En screeningsprocedure vil derfor kunne undgås, hvis der kræves VVM ved at anføre projekterne på bilag I. Landbrug & Fødevarer mener ikke, at dette er en begrundelse for en generel overimplementering. I stedet foreslås, at projekter opført på bilag 2 kan behandles efter reglerne for bilag 1-projekter, hvis bygherren selv ønsker det.

Bilag 2, punkt 1 a

I forhold til bilag 2 anbefales det kraftigt, at der indføres bagatelgrænser for, hvornår et projekt er omfattet. Landbrug & Fødevarer vil gerne drøfte denne mulighed nærmere med Naturstyrelsen.

I forhold til punkt 1 a står der i den danske version af direktivet: "Projekter vedrørende sammenlægninger."

I den engelske udgave står der: "Projects for the restructuring of rural land holdings."

I den tyske udgave står der: "Flurbereinigungsprojekte."

I den svenske udgave står der: "Projekt för omstrukturering av fastighetsbildningen på landsbygden."

Landbrug & Fødevarer mener ikke, at ordlyden i den engelske og den danske version har samme betydning, og at der dermed er tale om en overimplementering. Det bør undersøges nærmere, hvordan dette punkt fortolkes i andre lande. Et eksempel på en bagatelgrænse i forhold til dette punkt kunne være at anvende følgende ordlyd: "Projekter vedrørende jordfordelingsplaner omfattende minimum 10 ejendomme".

Bilag 2, punkt 10

I forhold til punkt 10 skal Landbrug & Fødevarer gøre opmærksom på, at Seveso-direktivet er blevet overimplementeret i risikobekendtgørelsens § 4 i forhold til køleanlæg, hvor der anvendes ammoniak som kølemiddel. Der er således tale om en overimplementering af en overimplementering. Dette har store konsekvenser for en række fødevarer virksomheder.

Såfremt der er spørgsmål eller problemstillinger, der ønskes uddybet, står vi naturligvis til rådighed.

Med venlig hilsen

Anette Christiansen
Miljøchef

Miljøafdelingen

D +45 3339 4294
M +45 2724 5765
E anc@lf.dk

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Lersø Parkallé 101
2100 København Ø
Telefon 39 27 60 60
Telefax 39 27 60 70

Kopi til:
Specialkonsulent Helle Ina Elmer (hinel@nst.dk)
Specialkonsulent Karin Bruun (kru@nst.dk)

info@lif.dk
www.lif.dk

12. oktober 2015

Vedr. høring over udkast til forslag til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) - journalnummer NST-100-00098

Med afsæt i Naturstyrelsens *Notat om udkast til forslag til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)* har Lægemiddelindustriforeningen (Lif) følgende bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM):

På side 5 i afsnittet om *Krav til bygherren – miljøkonsekvensrapport udarbejdet af kompetente eksperter* står der, at miljøkonsekvensrapporten (VVM-redegørelsen) skal udarbejdes af kompetente eksperter.

Lif finder, at det er vigtigt at få specificeret, hvad der forstås ved en kompetent ekspert. Hvilke krav er der til den kompetente ekspert? Herudover er det vigtigt at få præciseret, i hvor stort omfang denne ekspert skal anvendes. Skal hele miljøkonsekvensrapporten (VVM-redegørelsen) skrives af denne, eller kan eksperten anvendes til dele af redegørelsen?

På side 6 i afsnittet om *Høringsfrister* står der:

Det foreslås, at den gældende høringsfrist i miljøvurderingsloven på mindst 8 uger ikke videreføres, og at det i stedet bestemmes, at myndighederne skal fastsætte en "passende frist".

I forhold til tilrettelæggelse af arbejdet i virksomheden er det klart mest hensigtsmæssigt at vide, hvilken tidshorisont man har at forholde sig til. De fleste virksomheder har prøvet, at møde travlhed hos myndigheder som gør, at sagsbehandlingen kan trække i langdrag.

På side 9 i del 3. *Økonomi* står der:

Derudover vil der være besparelser for kommuner og regioner, bl.a. som følge af at bygherre skal udarbejde VVM-redegørelsen.

Lif finder, at det kunne være rart at få et konkret regneeksempel på, hvad det er for en besparelse, der forventes at komme. Praksis i dag er, at det allerede er bygherre og ikke kommune/region, der udarbejder VVM-redegørelsen. Afhængig af hvordan kravet til, at VVM-redegørelsen skal udarbejdes af eksperter skal forstås, ser vi en risiko for, at lovforslaget vil kunne fordyre VVM arbejdet hos bygherren (virksomheden).

Hvis ovenstående bemærkninger ønskes uddybet, står Lif naturligvis meget gerne til rådighed herfor.

Venlig hilsen

Øhønkonsulent
Jakob Bjerg Larsen

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Att: Helle Ina Elmer og Karin Bruun

12. oktober 2015

VEDRØRENDE HØRING PÅ UDKAST TIL FORSLAG TIL LOV OM MILJØVURDERING AF PLANER OG PROGRAMMER OG AF KONKRETE PROJEKTER (VVM), OG UDKAST TIL FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF LOV OM PLANLÆGNING, LOV OM MILJØGODKENDELSE M.V. AF HUSDYRBRUG, LOV OM BESKYTTELSE AF HAVMILJØET, LOV OM RÅSTOFFER, LOV OM ANVENDELSE AF DANMARKS UNDERGRUND, LOV OM KONTINENTALSOKLEN, LOV OM FREMME AF VEDVARENDE ENERGI OG FORSKELLIGE ANDRE LOVE.

Kære Helle Ina Elmer og Karin Bruun

Olie Gas Danmark takker for den fremsendte høring.

I forbindelse med revisionen ændres der på de tidsfrister, der hidtil har været gældende. Olie Gas Danmark finder, at det kunne være formålstjenligt, at der indføres både minimum- og maksimums tidsfrister for høringsperioder og afgørelser.

Skulle ovenstående bemærkning give anledning til spørgsmål eller kommentarer, kan I naturligvis rette henvendelse til Olie Gas Danmark herom.

Venlig hilsen

Lars Hvejsel Hansen
OGD Environmental subcommittee
Olie Gas Danmark

Olie Gas Danmark
Knapvoldsgade 30, 1. sal
1110 København K
Telefon +45 3641 1500
CVR nr. 31404195

Olie Gas Danmark arbejder for at virksomhederne og stat under for mest muligt værdi fra produktion af olie og gas.

Olie Gas Danmark har fokus på udvikling af sektoren, på sikkerhed og miljø samt på forskning og innovation.

Naturstyrelsen, Jura
Haraldsgade 53,
2100 København Ø

VINDMØLLE

Att. Helle Ina Elmer og Karin Bruun
j.nr. NST 100-00098

Rosenørns Allé 9, 5
DK-1970 Frederiksberg C

Tel: +45 3373 0330

danish@windpower.org
www.windpower.org

Høringsvar om udkast til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) m.v

Dato: 8-10-2015

Vindmølleindustrien ønsker i anledning af høring over forslag til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) at komme med følgende bemærkninger:

Ny opdeling i miljøkonsekvensvurderingen

Vindmølleindustrien støtter som udgangspunkt den ny kompetence opdeling i forhold til udarbejdelse af miljøkonsekvensrapport, så det nu er en opgave for bygherren i forbindelse med konkrete projekter. Bygherren har i den tidligere praksis i mange tilfælde allerede været tæt inddraget i udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten, herunder oppebæring af ofte væsentlige omkostninger hertil, uden at have fuld adgang til processen omkring udarbejdelse og afgrænsning.

Vindmølleindustrien opfordrer til, at rammerne for bygherres udarbejdelse af miljøkonsekvens vurdering identificeres så tydeligt som muligt gennem anvendelse af hjemlen i § 20, stk. 7 til at fastlægge miljøkonsekvensrapportens form og indhold, herunder bestemmelser om en fleksibel og iterativ proces mellem bygherre og myndighed i forbindelse med scoping.

Vindmølleindustrien støtter en tekstnær implementering af direktivets krav om anvendelse af kvalificerede og kompetente eksperter til udarbejdelse af miljøkonsekvensvurdering, idet det må være bygherres eget valg hvem der udarbejder denne i overensstemmelse med kravet i § 20, stk. 1 til tilstrækkelighed og kvalitet. Anvendelse af verbet 'skal' i denne bestemmelse i stedet for direktivets 'bør' skal imidlertid ikke have den konsekvens, at bygherre ved en efterfølgende prøvelse af godkendelse af et konkret projekt kan blive klandret for, at miljøkonsekvensrapporten var ufuldstændig eller ikke kvalitetsmæssigt i orden. Myndighedens må i overensstemmelse med almindelige forvaltningsmæssige principper i sagsbehandlingen være ansvarlig for, at en tilladelse gives på et fuldt oplyst grundlag jfr. § 24.

Afgrænsning af, hvad der udgør en rimelig tidsfrist for myndighedens afgørelse om tilladelse i medfør af § 24 bør fremgå af kommunens servicemål for de enkelte sagstyper, og bør meddeles ansøger.

Miljøkonsekvensvurdering af planer og programmer

I Vindmølleindustriens optik er en væsentlig forudsætning for, at pålægge bygherre ansvar for udarbejdelse af miljøkonsekvensvurderingen for projekter, at myndigheden allerede i miljøkonsekvens vurderingen af planer og programmer identificerer og vurderer de konkrete væsentlige miljømæssige aspekter, der skal adresseres ved udnyttelse af en given plan eller program. Bygherren skal med andre ord kende indgangsparametrene for miljøkonsekvensvurdering af et konkret projekt, således at bygherre allerede i ansøgningsfasen kan pege på forebyggende foranstaltninger og kan tilrettelægge sit projekt i overensstemmelse med de identificerede miljøparametre. Der bør i lovforslaget skabes bedre grundlag for, at der i forbindelse med myndighedens udarbejdelse af planer og programmer gennemføres miljøkonsekvensvurderinger, der rent faktisk kan bruges som pejlemærke for den efterfølgende udnyttelse af planen til et konkret projekt. Myndigheden bør gennemføre arealudpegningsprocessen langt mere bevidst og i den proces reelt tage stilling til, hvilke konkrete arealanvendelses aktiviteter den vil tillade og opregne de væsentlige miljøparametre for dette. Bygherre kan også dermed undgå 'spildte kræfter' til en ansøgningsproces og miljøvurderings proces for et projekt, der ud fra en planlægningsmæssig betragtning ikke vil kunne finde opbakning hos myndigheden.

I forbindelse med lovforslaget mener Vindmølleindustrien at dette aspekt skal fremgå tydeligere gennem en bedre indbyrdes sammenhæng mellem kriterierne for miljøvurdering i afsnit II og afsnit III. Tidsmæssigt bør de to planprocesser derimod skilles ad, så de overordnede rammer er på plads og miljøparametrene identificeret tidsmæssigt adskilt fra planprocessen for et konkret projekt.

Bilag 1 bør ikke overimplementere fsva. vindmøller

Vindmølleindustrien anerkender, at der fsva. vindmøller over 80 meter totalhøjde eller grupper af vindmøller med flere end 3 møller i medfør af den gældende implementering af VVM-bekendtgørelsen på nuværende tidspunkt er VVM pligt.

Imidlertid mener Vindmølleindustrien, at den nu foreslåede opdeling af VVM proceduren med screening af en række projekter inden fuld VVM igangsættes også skal implementeres fsva. disse projekter i fremtiden. En screeningsvurdering af et konkret vindmølleprojekt forud for evt.

udarbejdelse af en miljøkonsekvensvurdering, vil medvirke til, at bygherren i sin ansøgning i medfør af §19 fokuserer på de aspekter af miljøpåvirkning der gør sig gældende for det konkrete projekt, og muliggøre en mere målrettet adressering af disse miljøaspekter i selve ansøgningen. Fokus kommer dermed på forebyggelse og up-front adressering af miljøaspekter knyttet til det konkrete projekt allerede i ansøgningsfasen, og understøtter dermed de aspekter om forebyggelse og undgåelse af væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet, som § 19, stk. 2 lægger op til.

Når dette kobles op med en mere fokuseret og velunderbygget miljøkonsekvensvurdering af planer og programmer, er de konkrete relevante miljøparametre for et givet projekt allerede identificeret, og rammerne for bygherres beskrivelse af mitigerende foranstaltninger allerede i ansøgningen bedre identificeret.

Høring af offentligheden og adgang til påklage

Vindmølleindustrien finder, at der bør være en graduering af høringsfristen i forbindelse med høring af offentligheden om bygherres miljøkonsekvensrapport i medfør af § 35, således at det præciseres/eksemplificeres hvilke miljøkonsekvensrapporter, der bør have længere høringsperioder end minimumskravet på 30 dage, herunder at det ikke i almindelighed gælder 'mindre' anlæg som vindmøller.

Vindmølleindustrien vil derudover støtte, at der ikke etableres udvidet adgang til at påklage en afgørelse om tilladelse til Natur- og Miljøklagenævnet end gældende VVM- regler giver adgang til. Natur- og Miljøklagenævnet bør i sagsbehandlingen stramme yderligere op i forhold til sagsbehandlingstider af indklagede sager, og bør fsva. plansager om vindmøller som hovedregel behandle disse som minimum som fast-track 2 sager eller i grundløse sager efter fast-track 1.

Vindmølleindustrien står naturligvis klar til nærmere dialog om ovenstående

Med venlig hilsen

Camilla Holbech
Chefkonsulent

Helle Ina Elmer

Fra: Ken Eriksen <kee@aarhus.dk>
Sendt: 16. oktober 2015 11:11
Til: NST - Naturstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Helle Ina Elmer; Karin Bruun
Emne: Høring af Udkast til forslag til lov om miljøvurdering af planer og programmer mv.

Hermed indgives høringssvar, under henvisning til høringsportalens frist til 19-10-2015.

I forbindelse med ændringer af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) foreslås hermed nye emner.

Emner der skal bidrage til fokus på øget genanvendelse og begrænsning af ressourceforbruget, for positiv miljøeffekt og inddragelse i processer i forbindelse med miljøvurderinger, screeninger, VVM mv.

1. Inddragelse af cirkulær økonomi i forbindelse med miljøscreeninger,
2. Omdannelsesområder som del af VVM bilagene.

Inddragelse af bæredygtighed/cirkulær økonomisk tilgang ift. f.eks.:

- Kortlægning af genanvendelige materialer og ressourcer i byggeaffald,
- Genbrug/genanvendelse af ressourcer, materialer, bygningsdele mv.,
- Krav om inddragelse af TCO betragtninger (Total cost of ownership).

Omdannelsesområder som del af VVM bilag med henblik på fokuseret indsats i forbindelse med,

- Lokalt genbrug/genanvendelse af ressourcer, materialer, bygningsdele mv.,
- Begrænsning af ressourceforbrug
- Minimering af indvinding, bearbejdning og transport

Med venlig hilsen

Ken Eriksen

Teknisk Rådgiver, Affald

Mobil +45 4185 7995, kee@aarhus.dk

AffaldVarme Aarhus

Center for Miljø og Energi

Teknik og Miljø

Aarhus Kommune

Bautavej 1, 8210 Aarhus V, T +45 8940 1500

<http://www.affaldvarme.dk>

Officielle mails sendes til: <mailto:affaldvarme@aarhus.dk>

Kommentarer til "udkast til forslag til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter" – j.nr. NST-100-00098

Hermed fremsendes kommentarer til udvalgte dele af høringsudkastet:

1. Helt overordnet er det positivt, at der nu sker en samling af SMV- og VVM-reglerne i en ny tværgående miljøvurderingslov. Høringsudkastet synes dog ikke at udnytte det fulde potentiale i at skabe en ensartet regulering for så vidt angår VVM på tværs af forskellige sektorområder, bl.a. er forskellene mht. obligatorisk VVM-pligt (bilag 1) og screeningspligt (bilag 2) for anlæg på hhv. land og hav opretholdt ved de særlige bilag (1a og 2a) for (nogle) projekter på havet. Det bidrager ikke til overskueligheden og det er ikke klart, hvad der fagligt begrundes forskellene. Noget andet er, at det forekommer hensigtsmæssigt som foreslået ikke at inddrage områder, hvor VVM er en integreret del af en samlet godkendelse (f.eks. husdyrbrug).
2. Rent sprogligt forekommer sondringen mellem en miljørapport (planer og programmer) og miljøkonsekvensrapport (projekter) at kunne give anledning til forvirring i praksis. Det vil være hensigtsmæssigt at genoverveje sprogbrugen og evt. at anvende de efterhånden almindeligt kendte forkortelser SMV og VVM – f.eks. at benytte betegnelserne SMV-rapport og VVM-rapport.
3. Høringsudkastet lægger op til en direktivnær implementering. Det må imidlertid påpeges, at høringsudkastet kun i ganske begrænset omfang forholder sig til afgrænsningen af direktivernes anvendelsesområde og den usikkerhed, der knytter sig hertil. Dette omtales slet ikke i afsnit 9 om forholdet til EU-retten og kunne navnlig være relevant i forhold til:
  - a. Planbegrebet. For så vidt angår planbegrebet videreføres den definition og afgrænsning, der blev indføjet ved ændring af miljøvurderingsloven i 2009 (lov nr. 250/2009), hvorved også planer og programmer, som udarbejdes som grundlag for en myndigheds opgavevaretagelse, blev omfattet. Selvom denne ændring skete som opfølgning på en åbningskrivelse fra Kommissionen, indebærer den danske definition og lovbemærkningerne hertil i 2009 et potentielt meget bredt anvendelsesområde, som der efter min opfattelse ikke er holdepunkter for hverken i SMV-direktivet eller i Domstolens praksis. Den brede definition i de danske regler førte bl.a. til, at Natur- og Miljøklagenævnet anså Borgerepræsentationens beslutning om rammer for udvidede arbejdstider på Cityring-byggepladserne for omfattet af miljøvurderingsloven (afgørelse af 5. februar 2014, NMK-10-00707). I høringsudkastets bemærkninger henvises også til denne afgørelse og det tilføjes at udarbejdelse af administrationsgrundlag, der fastlægger rammer for fremtidige anlægstilladelser vil være omfattet af reglerne. Det overlades i øvrigt til den planlæggende myndighed selv at vurdere, hvad der falder inden for denne brede definition. Baggrunden er angiveligt, at direktivets begreb "administrative bestemmelser" antages at være bredere end det sædvanligvis opfattes i dansk lovgivning. Det er imidlertid ikke ensbetydende med, at helt uformelle beslutninger kan betragtes som "planer" i direktivets forstand. Direktivets forudsætning synes at være, at anvendelsesområdet er formelle planer, som enten er reguleret ved lov eller "administrative bestemmelser", hvoraf det bl.a. fremgår, hvilken myndighed der kan vedtage planen og efter hvilken procedure, se bl.a. C-567/10 Inter-Environnement Bruxelles (præmis 31) og pkt. 3.16 i Kommissionens vejledning. Såfremt der er sådanne formelle krav, herunder f.eks. et administrativt pålæg, om udarbejdelse af et administrationsgrundlag, kan et administrationsgrundlag blive omfattet af miljøvurderingsloven. Derimod er helt uformelle

beslutninger (dvs. uden ophæng i lov eller administrative bestemmelser) ikke umiddelbart omfattet af SMV-direktivet, selvom de måtte fastlægge rammer for fremtidige anlægstilladelser.

- b. Projektbegrebet. Afgrænsningen af projektbegrebet svarer som udgangspunkt til VVM-direktivets definition. Høringsudkastet tilføjer imidlertid i § 7, litra 6)a) "nedrivning" med henvisning til, at EU-Domstolen i sagen C-50/09 har lagt til grund, at "nedrivning" kan være et selvstændigt projekt, selvom det ikke selvstændigt fremgår af bilag 1 eller 2 (præmis 99-101) – se bemærkningerne til § 7. Bemærkningen kan give anledning til misforståelser, idet nedrivning kun er omfattet af direktivets anvendelsesområde, hvis nedrivningen kan henføres til en af de i bilag 1 og 2 opregnede projektkategorier. Nedrivning er således ikke en selvstændig projektkategori, men nedrivning kan udgøre et projekt, hvis det falder ind under en af de opregnede projektkategorier, f.eks. "anlægsarbejder i byzone". Om det er hensigtsmæssigt at udvide projektdefinitionen ud over direktivets ordlyd kan diskuteres – Kommissionens forslag herom blev vel at mærke ikke gennemført. Det er under alle omstændigheder væsentligt, at de tilhørende bemærkninger ikke giver anledning til tvivl om, at der ikke er tale om en udvidelse af direktivets (og VVM-bestemmelsernes) anvendelsesområde.
- c. Fastsættelse af afskæringskriterier/tærskelværdier for bilag 2-projekter. Det ses ikke omtalt i høringsudkastet, at VVM-direktivet efter ændringen ved direktiv 2014/52 udtrykkeligt i artikel 4 angiver muligheden for at fastsætte tærskelværdier eller kriterier for, hvornår et projekt enten ikke skal underkastes en screeningsafgørelse eller en VVM. Dette må bl.a. ses i lyset af de ganske brede projektkategorier i bilag 2, f.eks. kategorien "anlægsarbejder i byzone, herunder butikcentre og parkeringspladser", "vandforvaltningsprojekter inden for landbruget, herunder vandings- og dræningsprojekter". Selvom EU-Domstolen i sin hidtidige praksis har anlagt ganske snævre rammer for anvendelse af tærskelværdier eller kriterier, hvorefter et projekt ikke skal screenes eller være genstand for VVM, må det antages, at det i overensstemmelse med direktivet er muligt nationalt at fastsætte sådanne kriterier, der afspejler screeningskriterierne i direktivets bilag 3, f.eks. både tager hensyn til størrelse og placering. Selvom det er en vanskelig øvelse, forekommer det relevant at drøfte behovet for fastsættelse af sådanne tærskelværdier eller kriterier - navnlig for projekter der ikke skal være genstand for en screeningsafgørelse - med henblik på at undgå unødige ressourceanvendelse og administration.

Med venlig hilsen

Helle Tegner Anker

hta@ifro.ku.dk

København, 19. oktober 2015

Helle Ina Elmer

Fra: Gert Johansen <gert.johansen@oncable.dk>
Sendt: 27. september 2015 14:19
Til: Helle Ina Elmer
Emne: Re: Høring frist 12. oktober 2015 - Udkast til forslag til lov om miljøvurdering og konsekvensændringslovforslag

Sag: NST-100-00098
Sagsdokument: 4428843

Kære Helle

Jeg har nu været igennem lovforslaget og bemærkninger. Jeg vil begrænse min kommentar til de steder, hvor jeg mener implementeringen kan være i konflikt med direktivteksterne eller, hvor oplysningen efter min opfattelse ikke er rigtig.

Først lovforslaget:

§ 2, stk. 2 mener jeg er en fejltagtig implementering. Det er min opfattelse, at direktivet på dette punkt vil have direkte retsvirkning, så ministeren kan skrive alt det hun lyster, det spiller ingen rolle for, om virksomheden er omfattet eller ej.

§ 4, stk. 2. For det første gælder det kun projekter der i ENKELTHEDER vedtages ved lov og hertil kommer, at kravet om offentlig høring også følger af Århus-konventionen, som ikke fritager anlægslove.

§ 7, stk. 5, litra e, mangler følgende for fuldt ud at implementere direktivet: "indarbejdelse af den kompetente myndigheds begrundede konklusion i tilladelserne....."

§ 9, stk 2, Det vil lette forståelsen med et komma efter "deri" og i punkt 1 bør der efter "og" tilføjes et "alene" eller "kun"

§ 31, stk. 3, Direktivet (smv art. 6.3) pålægger medlemsstaterne på forhånd at udpege berørte myndigheder, så offentligheden kan påse, at procedurerne er overholdt. Jeg mener, at styrelsen fik en skriftlig henvendelse fra kommissionen alene på dette spørgsmål, hvilket var grunden til at bek. 1102, men det må du kunne finde i sagen.

§ 35, stk. 5, En høringsfrist på "højst 14 dage" til scopingfasen vil efter min opfattelse være i strid med både direktiv og Århuskonvention.

§ 49 giver ikke samme klagemulighed som planlovens § 58, idet klagemuligheden efter § 58, stk. 1, nr. 4 og 5 mangler. De beslutninger, der vedrører høringsperioder og scopingdokumenter, samt redegørelsens afgrænsning vil efter den foreslåede bestemmelse ikke umiddelbart kunne påklages, men alene ved påstand om, at tilladelsen er givet på et ufuldstændigt grundlag.

Til lovbemærkningerne:

S. 73, 2 linje skal "kommunetillæg" erstattes af "regionplantillæg"

S. 79, 5 afsnit er ikke tilstrækkeligt oplysende, idet det klart bør fremgå, at 14 dages fristen ikke er en minimumsfrist, men en maximumsfrist, som kun kan forlænges, hvis bygherren er indforstået med forlængelsen.

S.120, 1. afsnit bør afsluttes med punktum efter art. 1, stk. 4. Da den afsluttende bemærkning næppe holder vand.

S. 127, sidste afsnit. Kravet om at tage hensyn til de oplysninger og synspunkter, der er fremkommet i forbindelse

med miljøvurderingen fremgår af direktivets art. 8.

Så mange eller få var mine bemærkninger. Jeg håber du kan bruge dem.

De bedste hilsner
Gert

Den 14-09-2015 kl. 16:32 skrev Helle Ina Elmer:

Kære alle

Hermed udkast til forslag til lov om miljøvurdering mv. samt konsekvensændringslovforslag. Jeres organisationer har modtaget et eksemplar, men som medlem af VVM-arbejdsgruppen, får I hermed jeres eget eksemplar.

God læselyst.

Med venlig hilsen

Helle Ina Elmer

Specialkonsulent, Ph.D. i Jura

+45 72 54 47 33 | hinel@nst.dk

Miljø- og Fødevareministeriet

Naturstyrelsen | Haraldsgade 53 | 2100 København Ø | Tlf. +45 72 54 30 00 | ost@nst.dk | www.nst.dk